

„СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКИ ТЕРИТОРИАЛЕН ПРОФИЛ , SWOT И STEP АНАЛИЗ НА ТЕРИТОРИЯТА НА МИГ БАЛЧИК-ГЕНЕРАЛ ТОШЕВО“

Подзаглавие: социално-икономически териториален профил с актуална информация, SWOT и STEP анализ на територията на МИГ Балчик-Генерал Тошево, с фокус бизнес сектор: подкрепа за иновации и устойчиво развитие на местната идентичност подкрепено чрез Стратегията за ВОМР 2021-2027;



Настоящият анализ е изготвен в рамките на Договор № 17/09.05.2023 за услуга с предмет: „Проучвания и анализи на територията на МИГ „Балчик-Генерал Тошево“ – 3 броя“, във връзка с реализацията на проект с административен договор № РД 50-43/15.03.2023, изпълняван от СНЦ МИГ „Балчик-Генерал Тошево.

Съдържание

Съкращения.....	4
Резюме	7
Методология.....	11
Статистика на макро и микро ниво на ЕС с фокус бизнес сектор за целевата територия	13
Û Категория развити региони в ЕС	15
Û Въздействието върху пазара на труда в ЕС след пандемията.....	19
Û Капан на развитието в регионите на ЕС.....	24
Û Иновационен профил на региона в ЕС.....	30
Û Регионален индекс на иновации в ЕС.....	32
Û ИСИС-национален, областен и регионален.....	33
Û Степен на цифровизация на регионите в ЕС.....	38
Û Широколентовите връзки показват разделение между градските и селските райони	41
Û ИСИС на регионите в ЕС.....	44
Û Индекс на конкурентоспособността на регионите в ЕС.....	46
Û Степен на стагнация на пазара на труда в ЕС.....	48
Û Равнището на заетост в ЕС.....	51
Û Равнището на безработица в ЕС.....	53
Û Повишаване на енергийната ефективност	56
Û По-добре свързана Европа	62
SWOT анализ.....	101
PEST анализ.....	104
Препоръки.....	107
Източници на информация.....	108
Приложения:	
Приложение 1-Колело за оценка на RIS3: Синтетичен инструмент за позициониране на вашата организация според прилаганата Стратегия за научни изследвания и Иновации за Интелигентна Специализация /Research and Innovation Strategies for Smart Specialisation (RIS3)*	1-5
Приложение 2-SWOT АНАЛИЗ: ВЪПРОСНИК С ФОКУС ТЕРИТОРИЯТА НА МИГ "БАЛЧИК-ГЕНЕРАЛ ТОШЕВО"	1-15
Приложение 3-PESTLIED АНАЛИЗ: ВЪПРОСНИК С ФОКУС ТЕРИТОРИЯТА НА МИГ "БАЛЧИК-ГЕНЕРАЛ ТОШЕВО"	1-7

Този документ е създаден в рамките на изпълнението на **Дейност: Проучвания и анализи на територията** и **Дейност: Подготовка на стратегия за ВОМР**, включително консултиране на местната общност във връзка с подготовката на стратегията по **Проект Подготвителни дейности за разработване на Стратегия за ВОМР за програмен период 2023 –2027 г.**, финансиран по BG06RDNP001-19.610-Подмярка 19.1 „Помощ за подготвителни дейности“ на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 – 2020 г. с Бенефициент Сдружение **МЕСТНА ИНИЦИАТИВНА ГРУПА БАЛЧИК - ГЕНЕРАЛ ТОШЕВО**,

Срок на изпълнение: 6 месеца; 15 март – 15 септември 2023 г.

Изпълнител на проектните дейности: „КайтКонсулт“ ЕООД, телефон: +359 888 249 266
e-mail: t3consultingltd@gmail.bg, WWW.T3CONSULT.EU

Съдържанието на този материал не представлява непременно официалната позиция на Европейския съюз.



официална информация



Препоръки



Постигнато досега

ТАБЛИЦИ:

Таблица 5.1 процент на заетост и безработица по групи региони и степен на организация 2020 година и промени 2013- 2020	50
Таблица 5.1 стагнация на пазара на труда по групи региони 2020 година и промени през 2013-2020 г.....	51
Таблица 3.1 основни цели на Европейския съюз в областта на климата и енергетиката.....	55
Таблица 3.2 разстояние до целите за 2030 г.....	57
Таблица 5.13 Информация за отчетените нефинансови предприятия обобщено за всички сектори произведена продукция в хил. лева на територията на МИГ Балчик - Генерал Тошево за периода 2019-2021 г.....	83
Таблица 5.14 Информация за произведена продукция в хиляди лева по икономически сектори на територията на МИГ Балчик - Генерал Тошево за периода 2019-2021 г.	84
Таблица 5.15 Информация за процентно съотношение на зетите лица за годините 2019-2021 по сектори в община Генерал Тошево и община Балчик.....	90
Таблица 5.16 Заплащане на работната ръка по икономически сектори 2019-2021.	92

ФИГУРИ:

Фигура 1.1 категория региони за политиката на сближаване 2021-2027г..	15
Фигура 2 иновационно представяне на регионите в ес, 2021	16
Фигура 1.3 население с достъп до зелени градски площи от най малко един хектар на разстояние 400 метра пеша от дома , 2018г.....	17

Фигура 1.5 промяна в ръста на реалния БВП спрямо предходната година 2020 и 2021.....	18
Фигура 1.8 брой туристически нощувки на жител за годината 2019 г. и 2020 г.....	18
Фигура 1.10 тримесечен коефициент на заетост според степента на урбанизация в ЕС.....	19
Фигура 1.11 изменение на изработените часове 2019-2020 г.....	20
Фигура 1.17 симулирано въздействие на кризата върху регионалният БВП през 2020 г.....	21
Фигура 2.4 регионални различия между регионите по NUTS 2 в ЕС, 2000-2020г.....	22
Фигура 2.4 ръст на БВП на глава от населението, производителност равнище на заетост и население в трудоспособна възраст,2001-2019г.	24
Фигура 2.5 преход на регионите между категориите на развитие 2000-2019г.....	26
Фигура 2.6 брой години в капан на развитието през периода 2001-2019г. Според нивото на регионален БВП на глава от населението през 2000г...	27
Фигура 2.11 профил на глобалните стойностни вериги(GVC) , разходи за НИРД и коефициент на гжина на държава членка, 2015г.....	30
Фигура 2.12 общи разходи за НИРД,2001г. и 2019г.....	30
Фигура 2.8 общо разходи за НИРД 2019.....	31
Фигура 2.9 регионални групи за постижения 2021 г.....	32
Фигура 2.15 усвояване на цифрови технологии в предприятия в ЕС според степента на развитие на държавите членки, 2020г.....	38

Фигура 2.16 усвояване на технологиите за електронна търговия и електронен бизнес в предприятията в ЕС според степента на развитие на държавите членки, 2020г.....	40
Фигура 4.15 Домакинства с абонамент за широколентов достъп според степен на урбанизация 2016г. и 2020г.....	41
Фигура 4.16 население по средна тествана скорост на широколентовата връзка със техните LAU, 2020г.	42
Фигура 4.12 средна тест на скорост на широколентовите връзки в местните административни единици 2020г	43
Фигура 4.17 население в градовете и селските райони със средна тествана скорост на широколентова връзка в техните LAU от над 30 Mbps, 2020г.....	44
Фигура 2. 11 индекс за регионална конкурентноспособност (RCI) 2019	47
Фигура 5.5 стагнация на пазара на труда 2020г.	48
Фигура 5.6 промяна в стагнацията на пазара на труда 2013-2020г.....	49
Фигура 5.1 равнище на заетост (20- 64 години), 2020г.....	51
Фигура 5.2 промяна в равнището на заетост (20-64 год.) , 2013-2020.....	52
Фигура 5.3 равнище на безработицата 2020.....	53
Фигура 5.4 промяна в равнищата на безработицата 2013-2020 г.....	54
Фигура 3.3 дял на възобновяемите енергийни източници в брутно крайно потребление на енергия 2006г, 2018 и целта за 2020.....	56
Фигура 3.12 застроена земя и транспортна инфраструктура на глава от населението според степента на организация 2018 г.....	57
Фигура 3.17 очакван дял на изоставените земеделски земи на ниво NUTS 3, 2030г.....	59

Фигура 3.14 Връзка между гела за строените площи в заливните ми земи с дефицит на екосистеми и чистотата на наводненията	61
Фигура 4.2 достъп до пътнически полети по райони NUTS 3, 2019.....	62
Фигура 4.7 достъпност, близост и транспортна ефективност в железопътен транспорт заедно с кратко ходене пеша 2019.....	63
Фигура 4.8 Ефективност на железопътния транспорт по гържавни членки и уточнена степен на организация 2019.....	64
Фигура 4.6 Пунктове за зареждане на електрически автомобили, 2021г...	65
Фигура 4.7 Население със спирка на обществен транспорт на пешеходно разстояние 2018-2019г.....	67
Фигура 4.10 Смъртни случаи при ПТП 2018-2019г.....	68
Фигура 5.1 Производителите преработватели и търговци на земеделски продукти с дейност растениевъдство, Произведени по биологичен начин на територията на миг Балчик Генерал Тошево 2020-2022.....	71
Фигура 5.2 Производителите преработватели и търговци на земеделски продукти с дейност животновъдство, Произведени по биологичен начин на територията на миг Балчик Генерал Тошево 2020-2023.....	72
Фигура 5.3 Информация за сертифицираните пчелари, отглеждани по биологичен начин на територията на. Миг Балчик Генерал Тошево 2022г..	73
Фигура 5.4 информация за отлегените лозови масиви на територията на община Генерал Тошево през 2022.....	74
Фигура 5.5 Информация за отглежданите лозови масиви на територията на община Балчик през 2022 години.....	75
Фигура 5.6 Информация за земеделските производители на лавангула на територията на община Балчик през 2022.....	76

Фигура 5.7 Информация за земеделските производители на другите лични маслени и лекарствени култури на територията на община Балчик през 2022.....	77
Фигура 5.8 Информация за земеделските производители на глагола и други етерично маслени и лекарствени култури на територията на миз Балчик Генерал Тошево 2022 година.....	78
Фигура 5.9 Информация за регистрираните Пчелари на територията на МИГ БалЧИК - Генерал Тошево за 2022	79
Фигура 5.10 Информация за брой предприятия Обобщено за всички икономически сектори на територията на МИГ Балчик - Генерал Тошево за периода 2019-2021.....	80
Фигура 5.11 Информация за БРОЯ нефинансови предприятия на територията на МИГ Балчик - Генерал Тошево за периода 2019-2021 г.	81
Фигура 5.12 Информация за отчетените нефинансови предприятия обобщено за всички сектори произведена продукция в хил. лева на територията на МИГ Балчик - Генерал Тошево за периода 2019-2021 г.....	83
Фигура 5.14 Информация за произведена продукция в хиляди лева по икономически сектори на територията на МИГ Балчик - Генерал Тошево за периода 2019-2021 г.....	84
Фигура 5.15 Информация за отчетените нефинансови предприятия за заети лица ОБОБЩЕНО за всички икономически сектор на територията на МИГ Балчик - Генерал Тошево за периода 2019-2021 г.....	88
Фигура 5.16 Информация за заетостта в предприятията по икономически сектор на територията на МИГ Балчик - Генерал Тошево за периода 2019-2021 г.....	89

Фигура 5.17 Заплащане на работната ръка по икономически сектори за 2019-2021.....	92
Фигура 5.18 Информация за обобщени ПРИХОДИ ЗА ВСИЧКИ ПРЕДПРИЯТИЯ И икономически сектори на територията на МИГ Балчик - Генерал Тошево за периода 2019-2021 г.....	95
Фигура 5.19 Информация за приходи от дейността НА нефинансови предприятия по икономически сектори на територията на МИГ Балчик - Генерал Тошево за периода 2019-2021г.....	96
Фигура 5.20 Информация за отчетените нефинансови предприятия обобщено за произведена продукция в хил. лева на територията на МИГ Балчик - Генерал Тошево за периода 2019-2021 г.....	98
Фигура 5.21 Информация за произведена продукция в хиляди лева по икономически сектори на територията на МИГ Балчик - Генерал Тошево за периода 2019-2021 г.....	99
Фигура 5.22 PESTLIED АНАЛИЗ:Външни фактори, влияещи върху територията на МИГ Балчик-Генерал Тошево.....	104

Съкращения

ВОМР	Водено от общностите местно развитие
ЕЗФРСР	Европейски земеделски фонд за развитие на селските райони
ЕСФ+	Европейски социален фонд
ЕФРР	Европейски фонд за регионално развитие
МИГ	Местна инициативна група/Местна група за действие по смисъла на Регламент (ЕС) 2021/2115
ОП	Оперативна програма
ОСП	Обща селскостопанска политика
СВОМР	Стратегия за Водено от общностите местно развитие
СПРЗСР	Стратегически план за развитие на селските райони за периода 2023 - 2027 г.
УО	Управляващ орган

ОПРЕДЕЛЕНИЯ

Бенефициент	Публичен или частен субект, образуване със или без правосубектност или физическо лице, които отговарят за започването на операциите или за започването и изпълнението им
Заинтересована страна	Група заинтересовани лица от реализиране на стратегия за ВОМР, включително и като потенциални получатели на финансова помощ и ползватели на резултати от нейното изпълнение
Индикатор за резултат	Показател за измерване на последиците от получените подкрепа по стратегията мерки от гледна точка на извършените инвестиции и постигнатите резултати
Иновативност на стратегия за ВОМР	<p>е включване в стратегията за ВОМР на нов подход, метод или средства за реализирането ѝ, които не са прилагани на територията на местната общност чрез:</p> <p>а) възможност за създаване на нов за територията продукт или услуга, и/или;</p> <p>б) включване на дейности/мерки, които предоставят възможност за нова за територията форма на използване на природните ресурси и/или културно-историческото наследство, и/или;</p> <p>в) нов метод и/или начин за решаване на местните проблеми и слабости на територията, и/или;</p> <p>г) определяне на критерии за оценка на проектите, свързани с иновативност на проектите.</p>

Интелигентни селища	Подход за интегрирано териториално развитие на основата на концепция (опростен вариант на стратегия или стратегия) за неговото приложение и/или като отделни, самостоятелни иновативни социални, технологични и/или цифрови решения, съответстващи на принципите на тази концепция като инструмент/и за териториално развитие на селските райони за подобряване на техните икономически, социални и/или екологични условия
Интензитет на помощта	Съотношението на публичното финансиране спрямо допустимите разходи по проекта, изразено в процент
Интервенция	Инструмент за подпомагане с набор от условия за допустимост, определени в СПРЗСР 2023 - 2027 г.
Кандидат	Лице, подало заявление за предоставяне на финансова помощ
Колективни инвестиции	Инвестиции от две или повече физически или юридически лица, които са регистрирали законно установена структура по реда на Търговския закон, Закона за кооперациите или по Закона за задълженията и договорите, която се създава за съвместно закупуване и ползване на материални активи за земеделски дейности в съответствие с чл. 73 от Регламент (ЕС) 2021/2115.
Мярка	Интервенция съгласно чл. 3, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2021/2115
Обхват на селските райони по подхода ВОМР	Общини (LAU 1), в които няма населено място с население над 30 000 души
Опит в изпълнението на подхода ЛИДЕР/ВОМР	Опит в изпълнение на дейности като координатор по проект за подготвителна помощ, като служител на МИГ и/или като член на колективния управителен орган на МИГ, изпълнявала проект по ПРСР/СПРЗСР, както и като лице, взимало участие в прилагането на подхода ВОМР в УО, участващи в прилагането на подхода, или Разплащателна агенция на ЕЗФРСР
Представител на нестопанския сектор	Лице, регистрирано по Закона за юридическите лица с нестопанска цел или по Закона за народните читалища, както и физическо лице, самоопределящо се като представител на този сектор. Физическото лице декларира писмено принадлежността си към този сектор. Общински съветник, кмет, заместник-кмет или служител в община, кметство или район, самоопределил се като представител на нестопанския сектор или представляващ друг представител на нестопанския сектор, не може да бъде член на колективния управителен орган на МИГ. Юридическо лице, в управителните органи на което член е кмет, заместник-кмет, общински съветник или служител на МИГ, не може да бъде член на колективния управителен орган на МИГ от квотата на нестопанския сектор
Представител на публичния сектор	Юридическо лице, което се представлява от орган на изпълнителната власт по чл. 19, ал. 2, 3 и 4 от Закона за администрацията или от служител на централната или териториалната администрация на изпълнителната власт, на общината, на общинския съвет, кмет и заместник-кмет на община, кметство или район, кметски наместник, общински съветник и областен управител, който представлява съответния орган въз основа на писмено решение, представено на МИГ, както и публично лице, което получава финансиране от

	държавния или общинския бюджет
Представител на стопанския сектор	Лице, регистрирано да извършва дейност по Търговския закон или по Закона за кооперациите, организация, обединяваща и защитаваща техни интереси, както и физическо лице, осъществяващо стопанска дейност по смисъла на § 1, т. 3 от допълнителната разпоредба на Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност. По смисъла на тази разпоредба кмет, заместник-кмет или общински съветник, както и юридическо лице, собственост или управлявано от кмет, заместник-кмет или общински съветник или на служител на МИГ няма право да бъде член на колективния управителен орган на МИГ от квотата на стопанския сектор
Принос от програма	Подкрепата от фондовете и националното публично и частно, ако има такава, съфинансиране за финансов инструмент
Проект към стратегията за ВОМР	Операция или част от операция, за която се сключва индивидуален административен договор за изпълнение на дейности по мерки от стратегията за ВОМР
Публичен принос	Всеки принос за финансирането на операции, чийто източник е бюджетът на национален, регионален или местен публичен орган, предоставеният на фондовете бюджет на Съюза, бюджетът на публичноправните субекти или бюджетът на сдружения на публични органи или публичноправни субекти
Публично лице	Публичноправна организация съгласно § 2, т. 43 от допълнителните разпоредби на Закона за обществените поръчки
Самостоятелен офис	Помещение/я в сграда, което/ито се използва/т само от МИГ
Социално земеделие	<p>Всички дейности, при които се използват земеделски ресурси за насърчаване или разработване на социални услуги в селските райони като рехабилитация, терапия, защитена заетост*, образование през целия живот и други дейности, които допринасят за социално включване. Социалното земеделие включва следните четири основни видове дейности - рехабилитация и терапия; работно включване и социална интеграция; образование; грижа за хората.</p> <p>*Защитена заетост - среда, в която хората с увреждания получават услуги и обучение за развиване на работни умения и поведение и която е безопасна и не е конкурентна.</p>
Управленски опит	Опит в управлението на юридическо лице или на ръководна длъжност в администрацията. За управленски опит се счита и заемането на длъжност в Управляващия орган на ПРСР/СПРЗСРС с опит по подхода ВОМР/ЛИДЕР
Финансови параметри на стратегията за ВОМР	Минимален и максимален размер на публичния принос за целия период на действие на стратегията за ВОМР по съответния фонд за проекти, както и разпределението на средствата по мерките на стратегията за ВОМР

Резюме

Настоящият анализ е изготвен от екипа на КайтКонсулт ЕООД за СНЦ МЕСТНА ИНИЦИАТИВНА ГРУПА БАЛЧИК - ГЕНЕРАЛ ТОШЕВО в рамките на изпълнението на консултантски услуги в областта на регионалното развитие с фокус Водено от общностите местно развитие, Програма Лидер и Общата Селскостопанска политика в РБългария за периода 2021-2027.

Целта на проучването е анализ и преглед на възможностите за прилагане на ВОМР на територията на Община Балчик и Община Генерал Тошево, област Добрич, България за периода 2021–2027 г.

Настоящият анализ обобщава ключови анализи, публикувани в Осми доклад за икономическо, социално и териториално сближаване: Сближаването в Европа до 2050 г., © Европейски съюз, 2022, официалната статистическа база данни на НСИ -България към юли 2023 година, както и отчетни данни на СНЦ МИГ БАЛЧИК - ГЕНЕРАЛ ТОШЕВО, публикувани в ИСУН и база данни от териториалната земеделска служба в гр. Добрич и данните, достъпни от официалните електронни страници на Община Балчик и Община Генерал Тошево. Резултатите от проведените онлайн анкети и чрез директни срещи със заинтересованите страни са обобщени и представени в настоящият доклад.

Извършеното проучване също така включва и допълнителни анализи и препоръки, отнасящи се към нови аспекти на ВОМР подхода, който е в постоянен процес на разработка и прецизиране от страна на СНЦ МИГ БАЛЧИК - ГЕНЕРАЛ ТОШЕВО съвместно с други заинтересовани страни като част от текущия процес на програмиране.

Финансираните дейности и проекти по програма Лидер за региона, в случай че са добре планирани и изпълнени, могат да са с положително въздействие с оглед намаляване на междурегионалното и вътрешно регионалното неравенство. Като такива те се промотират и възприемат като инструмент за регионално развитие в страните членки на Европейския съюз (ЕС). Опитът до момента в сръжбите от ЕС показва, че има значително актуализиране на нови ВОМР стратегии, които са насърчили новаторски подходи под формата на дейности по сближаване, в различни пространствени мащаби и с прилагане на модели на управление, които са в по-голяма степен основани на сътрудничество.

Синхронизирането на различни секторни интервенции в еднна комплексна интервенция, насочена към потребностите на конкретна територия, може да допринесе и за преодоляване на секторното обособяване, при което често се прилагат неспецифични инструменти, без връзка с други сектори. Също така сътрудничеството между заинтересованите страни, в частност местните, е определящ елемент на ВОМР подход, защото комплексните решения са често извън капацитета на една-единствена институция и следва да се прилагат едновременно според подходите отдолу-нагоре и отгоре-надолу.

Настоящият анализ отразява възгледите в момента на ВОМР подходът за територията относно подходът на сближаване за устойчиво териториално развитие към юли 2023 г.

Вторият стълб на общата селскостопанска политика (Европейски земеделски фонд за развитие на селските райони, ЕЗФРСР) представя общ набор от правила за ВОМР*.

***ВОМР**, базиран на опита от политиката на ЕС за развитие на селските райони; този подход се прилага успешно от 1991 като програма LEADER Програмата LEADER (съкращение на френски— Liaison entre actions de développement de l'économie rurale—м.е. Връзки между действията за развитие на селската икономика) е инициатива на ЕС за подкрепа на проекти за развитие на селските райони, инициран на местно ниво с цел съживяване на селските райони и създаване на работни места.

В България се намират някои от най-бедните региони на ЕС, като пет от общо шест региона за планиране от ниво 2 се считат за изоставащи поради своя статут на ниски доходи. Регионалното неравенство в страната не е надлежно овладяно в рамките на предходно управление и финансиране от ЕС.

Стратегиите по ВОМР, засягащи селските общини, съответно интегрираните териториални стратегии за развитие (ИТСР) за градските общини се предвиждат като междинна и свързваща стратегия между секторни политики и програми, върху които те стъпват, и плановете за интегрирано развитие на общини (ПИРО), за които СВОМР и ИТСР задават рамката за регионално развитие, която ПИРО трябва да отразяват.

Координацията между ЕЗФРСР и останалите фондове е необходима, за да се избегне припокриване на сферите на подкрепа, както и избягване на двойното финансиране, а и максимално да се увеличат полезните взаимодействия между фондовете чрез допълняемост между тях. За населените места, на чиито територии се прилага подходът ВОМР и които са подпомогани от „Програма за развитие на регионите“ 2021 - 2027 г., се прилага демаркация на инвестициите.

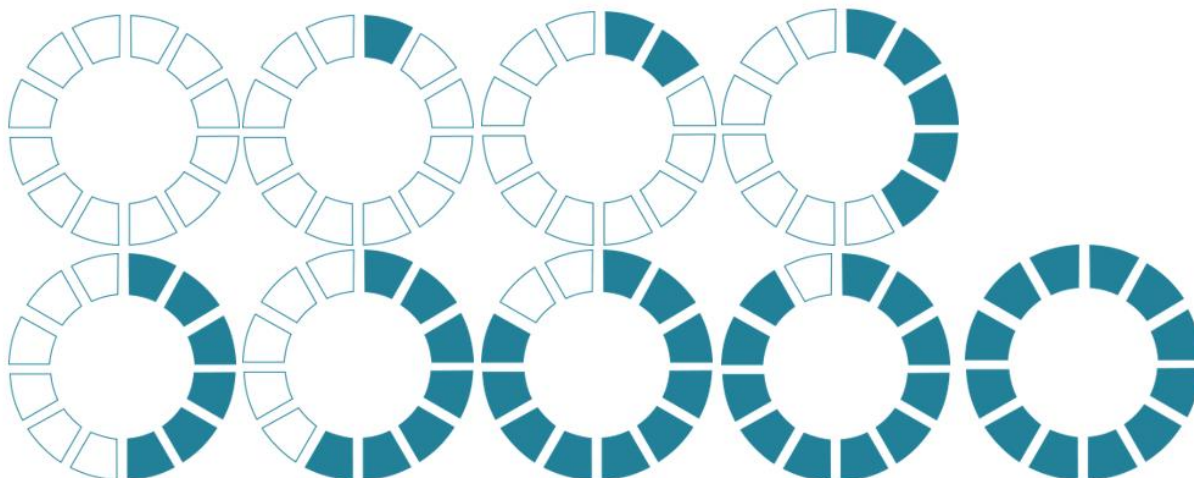
Новият териториален подход е с добър потенциал да допринесе за изграждането на по-силни и устойчиви региони в страната, съответно да предоставя възможности на останалите 215 селски общини, както и е насочен към подкрепа на 50-те градски общини. Съгласно проекта на Партньорско споразумение, селските общини, които се явяват най-необлагодетелстваните територии в България, също ще могат да се възползват от потенциала на интегрирания подход, тъй като по СПРЗСР ще се предвиждат инфраструктурни мерки, аналогични на мерките, предвиждани по ПРР за градски общини.

Новият подход насърчава инвестиции с фокус върху конкретни (териториални/местни) потребности, по-комплексно (стратегическо) планиране, привличане на широк кръг от местни заинтересовани страни (изграждане на мрежи за взаимодействие, съгласуване, доверие, управление на различни нива), координирани многосекторни инвестиции, които способстват по-ефективно използване на ресурси, изграждане на капацитет на местни заинтересовани страни и пр. Тези елементи са с потенциал да насърчават растежа в селските общини.

Подходът със своите стратегически цели 1) генериране на териториално въздействие и осигуряване на очаквания резултати от развитието; и 2) ефективно усвояване на европейски фондове за 2021–27 г. е свързан и с рискове поради своята сложност, новост, мащаб и времеви план за реализация.

Разликата в инфраструктурата (проявяваща се в липса или недостатъчност по линия на пътна мрежа, ВиК системи и пр.), особено в по-бедните и по-слабо развитите райони, е един такъв въпрос. Подобни дефицити може да изискват и комбинирани териториални (на принципа „отдолу-нагоре“) и секторни (на принципа „отгоре-надолу“) политики, за цялостното си разрешаване. Като цяло, мащабът, дълбочината и новият характер на реформата, както и широкият кръг засегнати заинтересовани страни, ще доведат до предизвикателства при по-нататъшното нейно планиране и осъществяване. Също така ограниченото време за разработване и за подготовка на изпълнението не дава съществена възможност за тестване, събиране на отзиви от заинтересовани страни и прецизиране на предложените решения.

От самия старт на периода 2023-2027 в ЕС подходът следва да е оперативен, независимо, че началото вече е забавено.



До момента основният опит на устойчиво развитие на регионите в България е по линия на подхода „Водено от общностите местно развитие“ (ВОМР), вкл. и проекти за трансгранично сътрудничество (ТГС).

Водено от общността местно развитие ВОМР в България през настоящия програмен период се прилага като многофондов и като едnofондов подход. Многофондовият модел включва във ВОМР да участват пет финансиращи програми. Те са: Програмата за развитие на селските райони, ОП „Развитие на човешките ресурси“, ОП „Околна среда“, ОП „Иновации и конкурентоспособност“, ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“. Правилата за координация между УО на ОП и Местните инициативни групи (МИГ), свързани с прилагането на ВОМР, са определени в специално постановление на Министерския съвет (Постановление 161/2016 на МС). В постановлението се регламентира координацията на разработването, подбората и изпълнението на стратегии и проекти на ВОМР, подкрепяни от повече от един Европейски структурен и инвестиционен фонд (ЕСИФ). Координационният механизъм, описан в постановлението на МС, включва определянето на УО на ПРСР като отговорен управляващ орган за прилагането на ВОМР, а също и за създаването на Координационен комитет на ВОМР. Членовете на Координационния комитет са представители на всички програми, участващи в прилагането на ВОМР, други власти и органи, които имат отговорности за селското стопанство, социалните и регионалните политики, включително РСР в региони от ниво 2. УО на ПРСР подкрепи създаването на МИГ чрез техническа помощ. Това помогна на местните общности да се организират, да развият умения и знания за подготовка на стратегии за ВОМР—рамковият документ насочваше инвестициите. Периодът за създаването на МИГ и за подготовката на стратегиите отне до две години. УО и МИГ подписват споразумение за изпълнение. УО на програмите изготвят насоки за оценка на проекти, подадени по стратегии за ВОМР. Насоките включват изисквания към кандидатите и проектите, които трябва да бъдат финансирани по съответните програми в рамките на стратегиите и условията за изпълнение на проекти. Наблюдението за изпълнението на стратегиите за ВОМР се осъществява от УО на водещия фонд и от МИГ. УО на ПРСР изготвя доклади за изпълнението на стратегиите за ВОМР в края на всеки шест месечен период и ги представя на Координационния съвет за управление на средствата на Европейския съюз и на комитетите за наблюдение на програмите, участващи във финансирането на стратегиите. Изпълнението на отделни проекти в рамките на стратегиите за ВОМР се извършва в съответствие с изискванията на всяка програма. Докладването, проверката и наблюдението на проектите по стратегиите за ВОМР се извършва в ИСУН. Изпълнението на проект в рамките на стратегия за ВОМР се наблюдава от МИГ, както и от органите, отговорни за управлението и контрола на съответната програма.

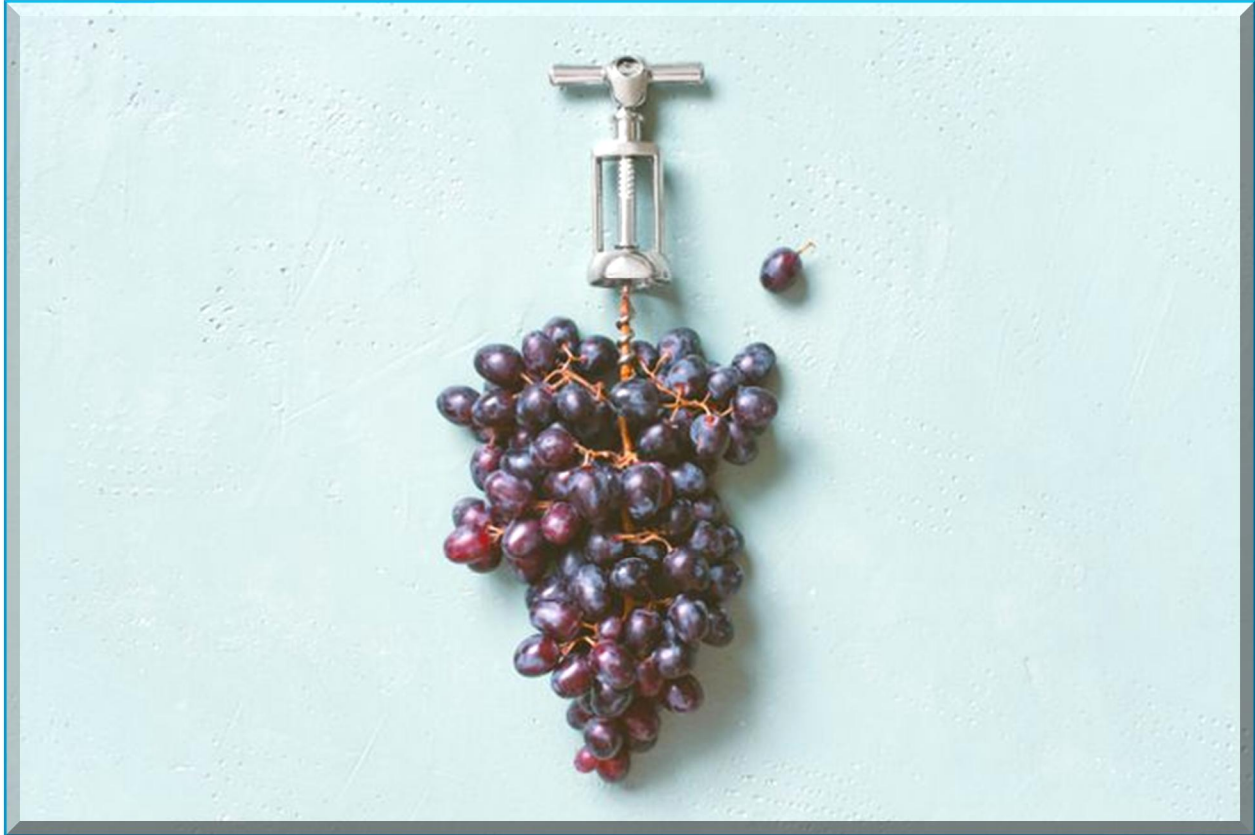
Цели на политиката на ЕС за периода 2021 – 2027 г.

1. По-интелигентна Европа (иновативна и интелигентна икономическа трансформация)
2. По-зелена, нисковъглеродна Европа (включително енергиен преход, кръгова икономика, адаптиране към климата и управление на риска)
3. По-свързана Европа (мобилност и свързаност с ИКТ)
4. По-социална Европа (Европейски стълб на социалните права)
5. Европа, по-близо до гражданите (устойчиво развитие на всички видове територии)



* Селски общини също ще могат да получават финансиране по ПРР по приоритетни оси 1 и 2 в следните области: индустриални зони, национална пътна инфраструктура, градска мобилност и здравна инфраструктура, в случай че избраното е част от концепция за ИТИ.
 СПРЗСР – Стратегически план за развитие на земеделието и селските райони (СПРЗСР); ПМДРА – Програма за морско дело, рибарство и аквакултури 2021 – 27 г.

Източник: АНАЛИЗ НА ВЪЗМОЖНОСТИТЕ ЗА ПРИЛАГАНЕ НА ТЕРИТОРИАЛНИ ИНСТРУМЕНТИ 2021-2027, © WBG/Международната банка за възстановяване и развитие, октомври 2022



Методология

Извършеният анализ **„Проучване и анализ на въздействие от изпълнението на СВМП на територията на МИГ „Балчик-Генерал Тошево“ в проектите към Стратегията за ВМП 2021-2027“**:

1 част- социално-икономически териториален профил с актуална информация, SWOT и STEP анализ на територията на МИГ Балчик-Генерал Тошево, с фокус бизнес сектор: подкрепа за иновации и устойчиво развитие на местната идентичност подкрепено чрез Стратегията за ВМП 2021-2027;

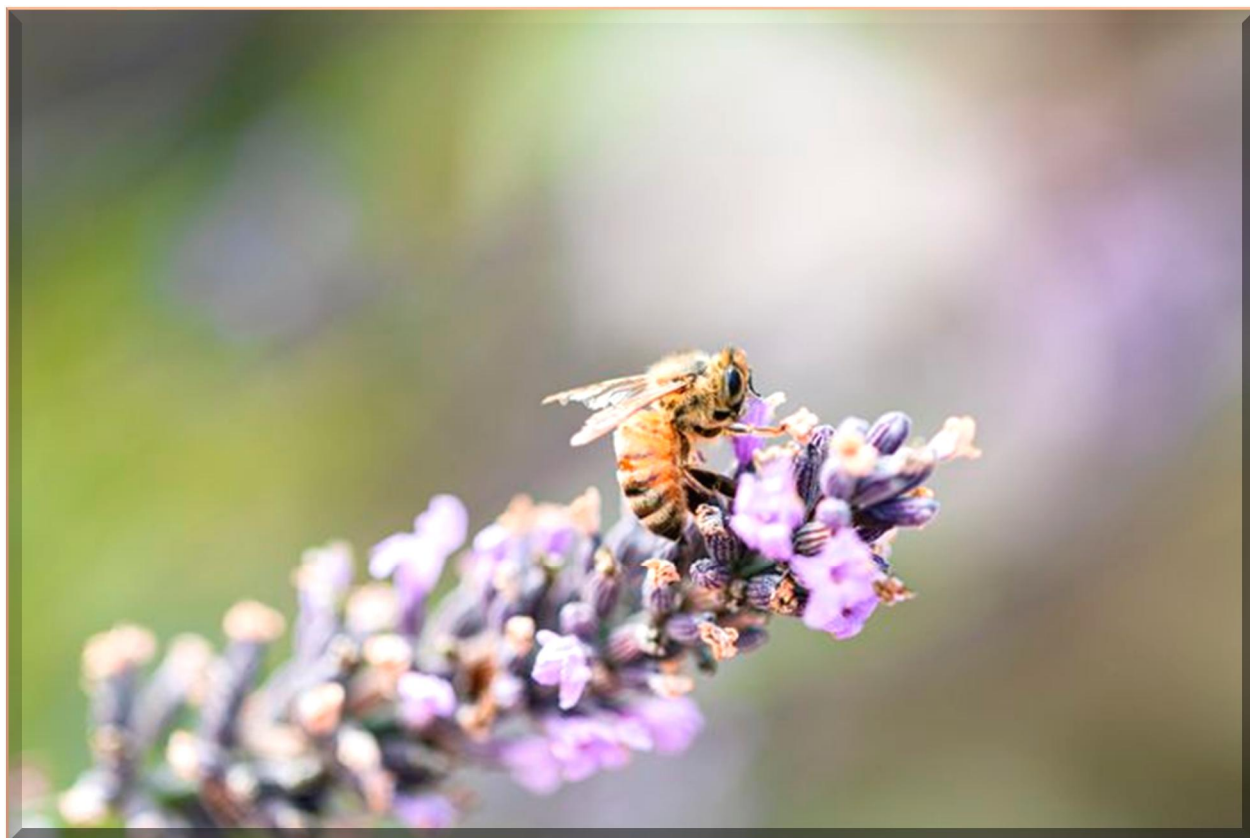
е с обхват на проучването на територията на действие на МИГ-Балчик-Генерал Тошево.

Използваните методи за реализиране на проучването са:

- проучване на налични документи (кабинетно проучване);
- анкетно проучване (стандартизирани въпросници);
- групови дискусии (фокус-групи), организирани по типологични групи, съобразно характера на изследваната среда и процеси;
- експертни интервюта;
- други количествени и качествени методи като SWOT, PESTLIED анализи, както и онлайн платформи за самооценка, финансирани и промотирани от ЕК на ЕС по тематични цели.

Основна цел на проучването:

Проведените три броя проучвания и анализи на територията на МИГ Балчик-Генерал Тошево с различна тематична насоченост и обхват са отправна точка за подготовка на Стратегията за ВОМР 2021-2027. Проучванията и свързаните с тях анализи на резултатите следва да бъдат насочени не само към съществуващото състояние на развитието, проблемите и нуждите, но и ще включват и аспирациите, ангажиментите, намеренията на местните власти, организациите, неформалните лидери и други заинтересовани в развитието на територията страни. Следва да бъдат идентифицирани и анализирани наличните и потенциални ресурси в подкрепа устойчивото развитие на територията на МИГ Балчик-Генерал Тошево с акцент на използването на потенциала на местната идентичност. Събраните и оценени в процеса на подготовка на Стратегията за ВОМР 2021-2027 данни от извършените проучвания и анализи следва да дадат количествена и качествена оценка на параметрите на съществуващото състояние и тенденциите за развитие ще бъдат предпоставка да бъдат изведени и описани основните нужди и потенциала за развитие на територията на МИГ Балчик-Генерал Тошево, към които да бъдат насочени реални интервенции по Стратегията за ВОМР, решаващи конкретни нужди и проблеми с възможности за финансиране по Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони за периода 2023-2027 г и прилагащи подхода ВОМР програми, финансирани от фондовете на ЕС.



За целите на статистическите анализи по теми в тази глава са използвани източници на информация, както следва:

- за макро ниво ЕС, държава, област са цитирани параграфи от Осми доклад за икономическо, социално и териториално сближаване: Сближаването в Европа до 2050 г., © Европейски съюз, 2022
- за микро ниво община, населено място са цитирани параграфи от справки, предоставени от НСИ и официална статистика на министерства, УО по тематични политики.

Местонахождение (Място на изпълнение на проекта) Област Област 1 Добрич (BG332):

Територията на МИГ Балчик Генерал Тошево кохерентна, хомогенна и с непрекъснати граници и включва 2 общини -Балчик и Генерал Тошево И двете общини са селски, включена в Приложение № 1 към Условието за кандидатстване .Общините Балчик и Генерал Тошево, формиращи територията на МИГ Балчик-Генерал Тошево влизат в състава на област Добрич, Североизточен район на планиране. Община Балчик се намира в югоизточната, а община Генерал Тошево в североизточната част на областта. Населените места на територията на действие на МИГ Балчик- Генерал Тошево са 64 – **два града (общинските центрове гр. Балчик и гр. Генерал Тошево) и 62 села – 21 в община Балчик и 41 в община Генерал Тошево.**

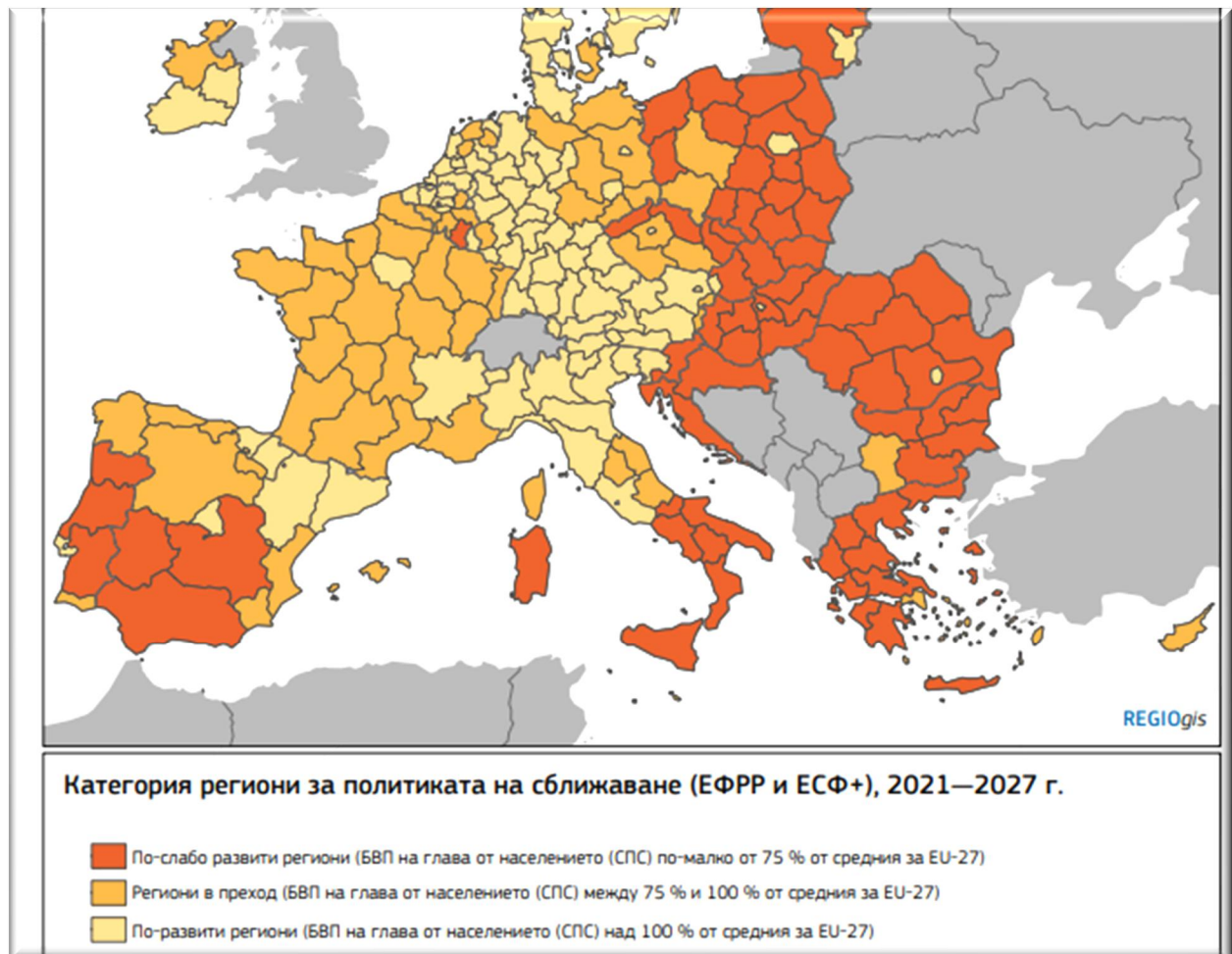
0803 община Балчик	66250 с.Сенокос	18575 с.Горица
02508 гр.Балчик	67951 с.Соколово	24339 с.Дъбовик
03174 с.Безводица	69643 с.Стражица	29444 с.Житен
04515 с.Бобовец	73095 с.Тригорци	31303 с.Зограф
06793 с.Брястово	77390 с.Храброво	32467 с.Изворово
18160 с.Гурково	78639 с.Църква	34045 с.Йовково
23769 с.Дропла	0812 община Генерал Тошево	35393 с.Калина
24387 с.Дъбрава		36467 с.Кардам
31245 с.Змеево	00360 с.Александър Стамболийски	38217 с.Конаре
36453 с.Карвуна	02484 с.Балканци	39284 с.Краище
39459 с.Кранево	03157 с.Бежаново	39534 с.Красен
39623 с.Кремена	10183 с.Василево	40885 с.Къпиново
44882 с.Ляхово	10422 с.Великово	44179 с.Лозница
48982 с.Царичино	11329 с.Вичово	44714 с.Люляково
53120 с.Оброчище	14711 гр.Генерал Тошево	46351 с.Малина
58270 с.Преспа	17511 с.Градини	53391 с.Огражден
62788 с.Рогачево		56040 с.Петлешково

56509 с.Писарово
56736 с.Пленимир
58181 с.Преселенци
58414 с.Присад
58832 с.Пчеларово
61159 с.Равнец
62829 с.Рогозина
63046 с.Росен
63094 с.Росица
66620 с.Сираково
67756 с.Сноп
67773 с.Снягово
68196 с.Спасово
68326 с.Средина
70634 с.Сърнино
75068 с.Узово
81219 с.Чернооково

Ü Категория развити региони в ЕС

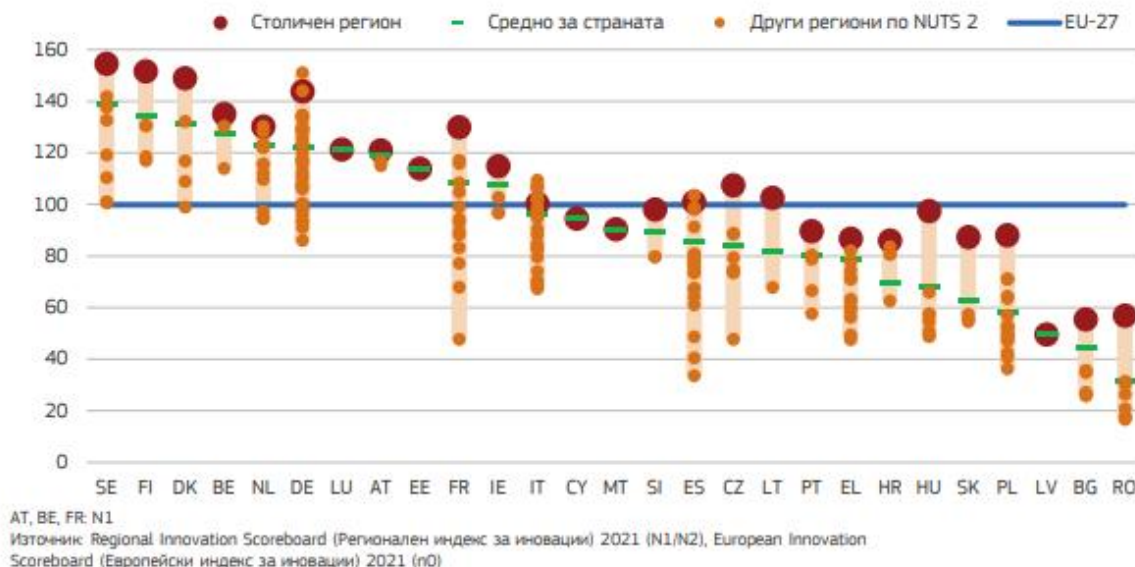
Типове региони по NUTS 2 Политиката на сближаване за периода 2021—2027 г. използва три категории региони, класифицирани според БВП на глава от населението за 2015 г., 2016 г. и 2017 г. (вж. картата). По-слабо развити региони: БВП на глава от населението (СПС) е под 75 % от средния за EU-27. Региони в преход: БВП на глава от населението (СПС) е между 75 % и 100 % от средния за EU-27. По-развити региони: БВП на глава от населението (СПС) е над 100 % от средния за EU-27.

Фигура 1.1



територията на МИГ Балчик -Генерал Тошево попада в по-слабо развити региони според ЕС статистиката.

Фигура 2 Иновационно представяне на регионите в ЕС, 2021 г.



Предприемачеството е от решаващо значение за растежа, но то обикновено е съсредоточено в по-големите градски агломерации.

Новите дружества са от особено значение за диверсификацията на икономическите дейности и създаването на работни места в регионите с нисък растеж. Новите предприятия са особено важни за диверсификацията на икономическите дейности и създаването на работни места в регионите със слаб растеж.

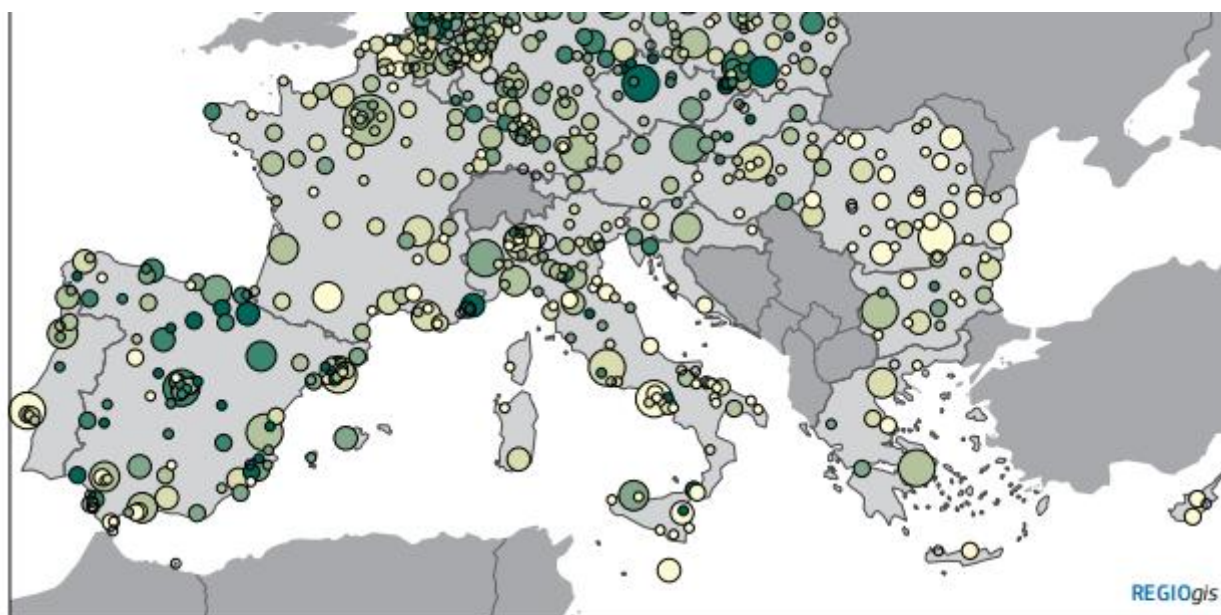
В Препоръката относно ефективна активна подкрепа за заетостта (EASE) вследствие на кризата, свързана с COVID-19, се подчертава по какъв начин повишаването на квалификацията, преквалификацията и подкрепата за предприемачеството могат да насърчат приобщаващо преминаване от едно работно място на друго, като се отчита регионалният контекст.

Иновациите са ключов фактор, определящ дългосрочния регионален икономически растеж, но регионалните разлики в областта на иновациите в Европа са се увеличили. Въпреки че някои държави членки са постигнали значителен напредък в преодоляването на изоставането, голям брой региони, включително и в по-силно развитите държави членки, изостават (Фигура 2). Това се дължи не само на липсата на инвестиции в научноизследователска и развойна дейност, но и на слабости в регионалните екосистеми за иновации.

По-доброто разпространение на иновациите на национално и регионално равнище може да помогне на по-слабо развитите региони и регионите в преход да преодолеят изоставането. Стратегиите за интелигентна специализация, въведени в политиката на сближаване за периода 2014—2020 г., могат да спомогнат за преодоляване на тези разлики, но ще е необходимо да се съсредоточат в по-голяма степен върху регионалния потенциал. Разликите в областта на иновациите се задълбочават от незначителните иновации и ограничените ефекти на разпространение на човешкия капитал, изразени като връзки на международната търговия и веригите за създаване на стойност в голям брой по-слабо развити региони и региони в преход. Въпреки че преките чуждестранни инвестиции (ПЧИ) и износът често са значителни, голям брой

региони не успяват да извлекат ползи за местните джужества и работниците. Поради недостатъчното въвеждане на цифровите технологии, управленските практики и технологиите на Индустрия 4.0 в стопанската дейност и публичния сектор, голям брой региони нямат готовност да се възползват от новите възможности и са уязвими за евентуално връщане на работните места от производствения сектор при развитието на веригите за създаване на стойност.

Подобряването на институциите може да допринесе за по-ефективни инвестиции и по-високи равнища на иновации и предприемачество, които са от решаващо значение за дългосрочния икономически растеж. Всички държави членки са подобрили средата си за стопанска дейност, но все още има значителни различия.



Карта 1.3 Население с достъп до зелени градски площи от най-малко един хектар на разстояние 400 метра пеша от дома, 2018 г.

% от населението Население на градския център

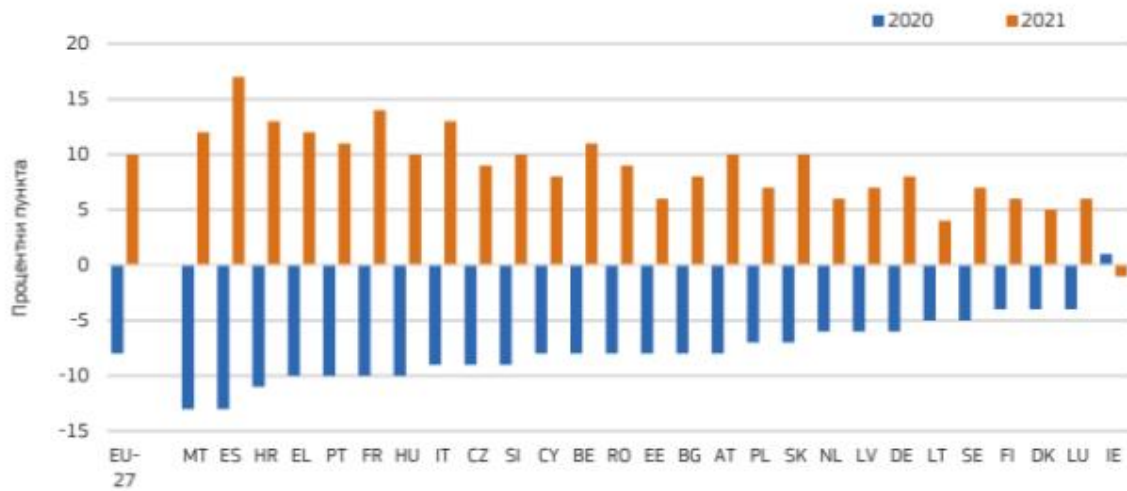
- | | |
|--------------|-----------------------|
| ○ < 40 | ○ < 100 000 |
| ○ 40–50 | ○ 100 000–250 000 |
| ○ 50–60 | ○ 250 000–500 000 |
| ○ 60–70 | ○ 500 000–1 000 000 |
| ○ 70–80 | ○ 1 000 000–5 000 000 |
| ○ > 80 | ○ ≥ 5 000 000 |
| ○ няма данни | |

Достъп = възможност за достъп до зелени градски площи (или гори) от най-малко 1 ха на разстояние от 400 м пеша.
Източник: ГД REGIO въз основа на Copernicus Urban Atlas 2018 и данни на TomTom.

0 500 км

© EuroGeographics, Асоциация за административните граници

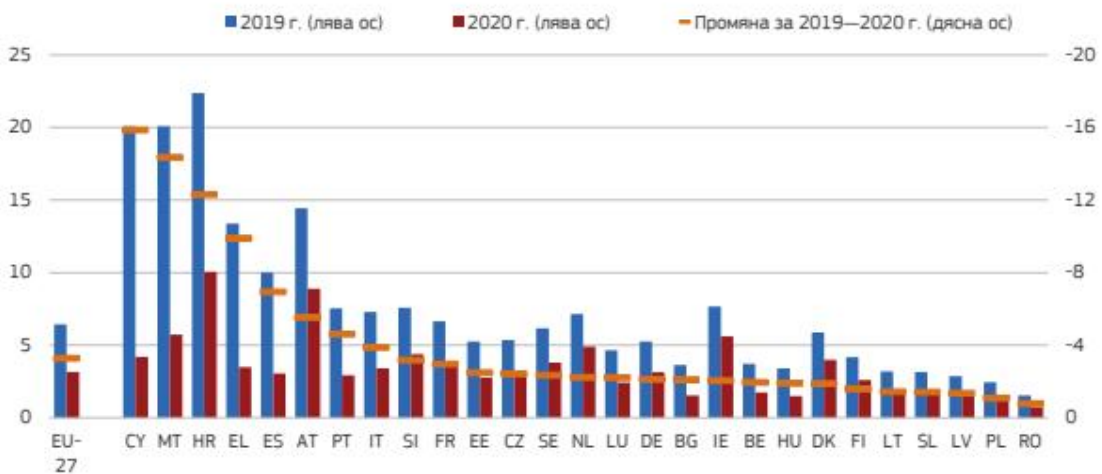
Фигура 1.5 Промяна в ръста на реалния БВП спрямо предходната година, 2020 г. и 2021 г.



Източник: Прогноза за пролетта на 2021 г. на Евростат [nama_10_gdp] и ГД ECFIN

Осми доклад за икономическо, социално и териториално сближаване

Фигура 1.8 Брой туристически нощувки на жител за година, 2019 г. и 2020 г.



Източник: Евростат [tour_oss_nim] и изчисления на ГД REGIO.



Туризмът не е единственият сектор, който пострада от икономическия спад, предизвикан от пандемията. Услугите, изискващи интензивни контакти, също бяха сред сериозно засегнатите. През второто тримесечие на 2020 г. активността в тези сектори бе с 25 % по-ниска от нивата, отбелязани преди кризата от COVID-19 . Други отрасли бяха засегнати в по-малка степен, но въпреки това регистрираха рязък спад в активността, особено производството (спад с 19 %) и строителството (спад с 15 %). Услугите със значителни възможности за дистанционна работа и с висококвалифицирани работници, като информационните и комуникационни технологии (ИКТ), банковото дело и финансите, отбелязаха много по-малко съкращение (с по-малко от 10 %) като тези дейности показаха тенденция за по-бързо възстановяване.

Ü Въздействието върху пазара на труда в ЕС след пандемията

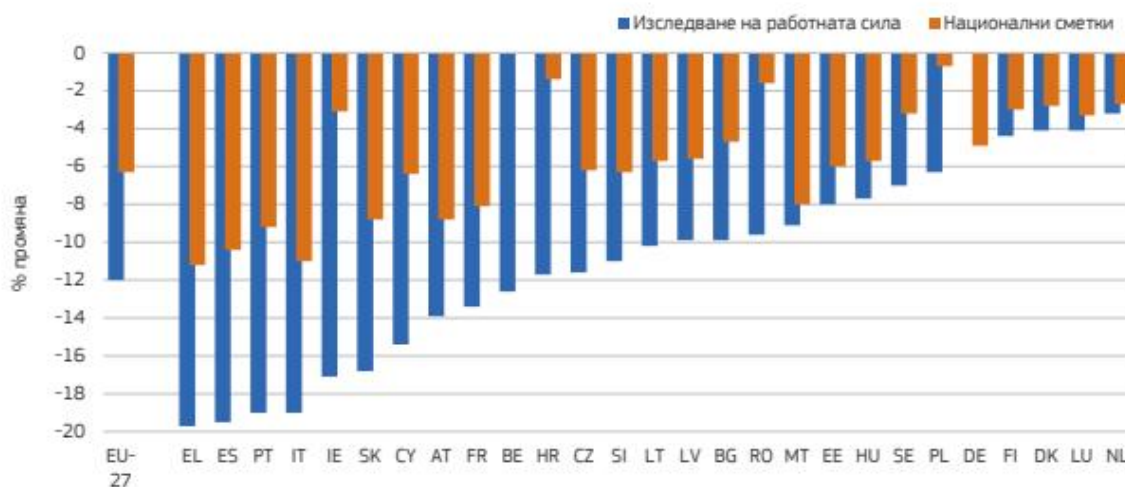
Въздействието на пандемията върху пазара на труда бе много по-ограничено благодарение на многобройните схеми за запазване на работни места, въведени скоро след началото на кризата. В резултат на това икономическият спад не доведе до голямо увеличение на безработицата.

Фигура 1.10 Тримесечен коефициент на заетост според степента на урбанизация в ЕС, 2018—2021 г.

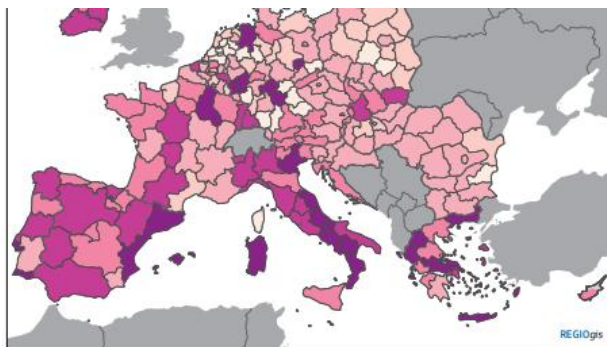


Етикетите показват промяната на годишна база в процентни пункта
Източник: Евростат, ИРС (без сезонни корекции) [lfsq_pgauws].

Фигура 1.11 Изменение на изработените часове, 2019–2020 г.



Източник: Евростат ИРС [nama_10_a10_e] и ad hoc извличане.

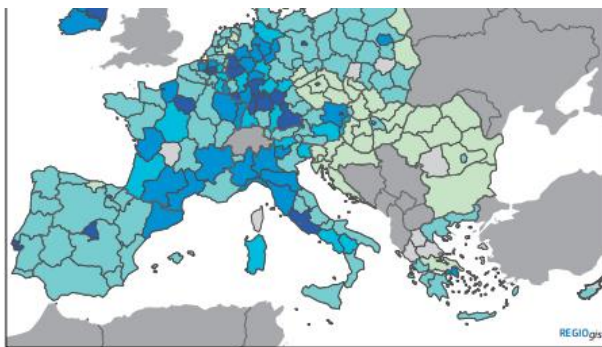


Карта 1.5 Промяна в реално изработените часове на седмица, 2019–2020 г.

- < -20.0
- 20.0 — -17.0
- 17.0 — -13.3
- 13.3 — -6.5
- 6.5 — -3.0
- > -3.0
- няма данни

EU-27 = -15.5
Хора на възраст 20-64 години.
Източник: Евростат, Изследване на работната сила.

0 500 км

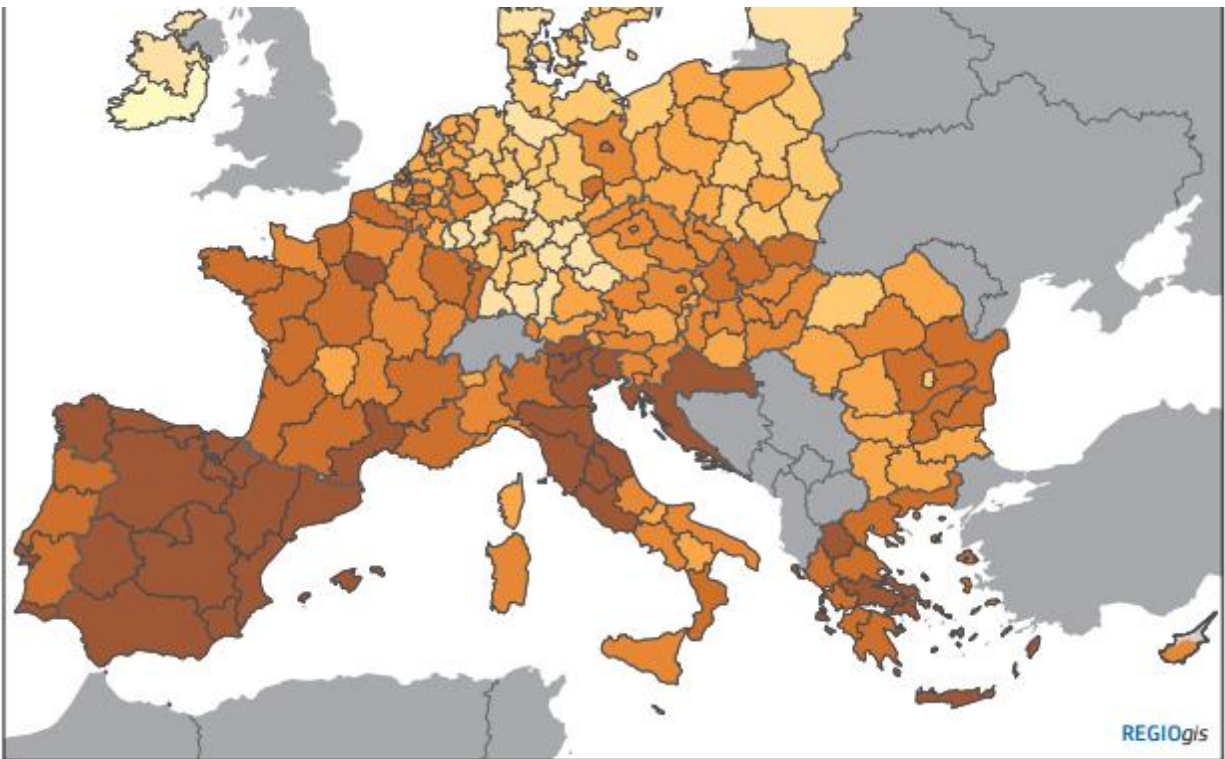


Карта 1.6 Промяна в дела на хората, които обикновено работят от дома си, 2019–2020 г.

- Процентни пункта
- < 0.0
- 0.0–2.5
- 2.5–6.9
- 6.9–8.0
- 8.0–12.0
- > 12.0
- няма данни

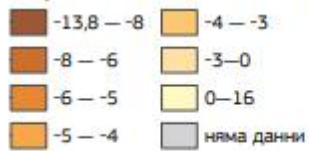
EU-27 = 6.9
Заети лица на възраст 20-64 години.
Източник: Евростат, Изследване на работната сила.

0 500 км



Карта 1.7 Симулирано въздействие на кризата върху регионалния БВП през 2020 г.

% промяна по отношение на базата



Източник: JRC и RHOMOLO.

Фигура 2.4 Регионални различия между регионите по NUTS 2 в ЕС, 2000–2020 г.



Различията се измерват чрез коефициента на вариация (CV) и средното абсолютно отклонение (MAD). И двата показателя са претеглени според броя на населението във всеки регион.

Анализът се базира на ниво NUTS 2, но регионите, които са част от една и съща метрополна област, са обединени.

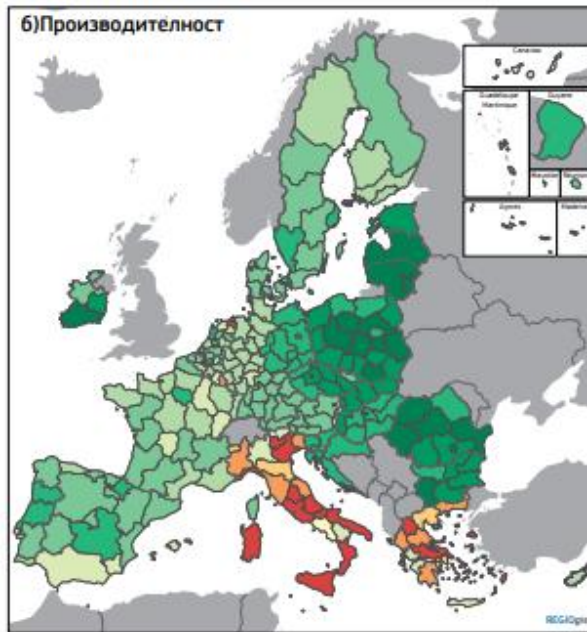
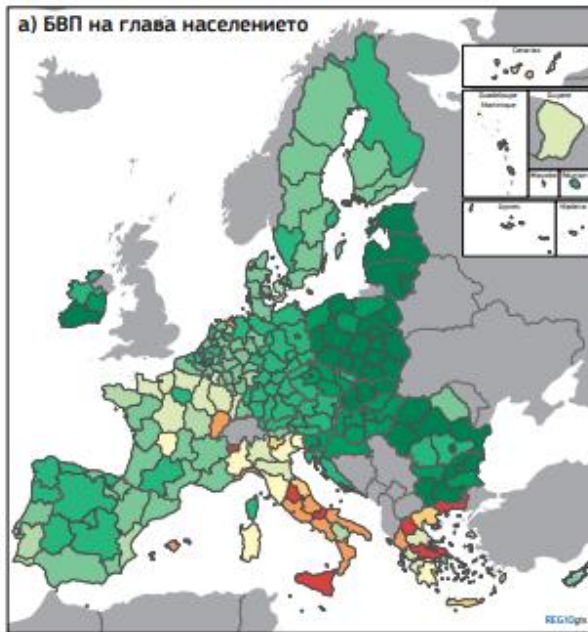
Източник: Изчисления на Евростат [nama_10r_2gdp, reg_lmkt], ГД REGIO.

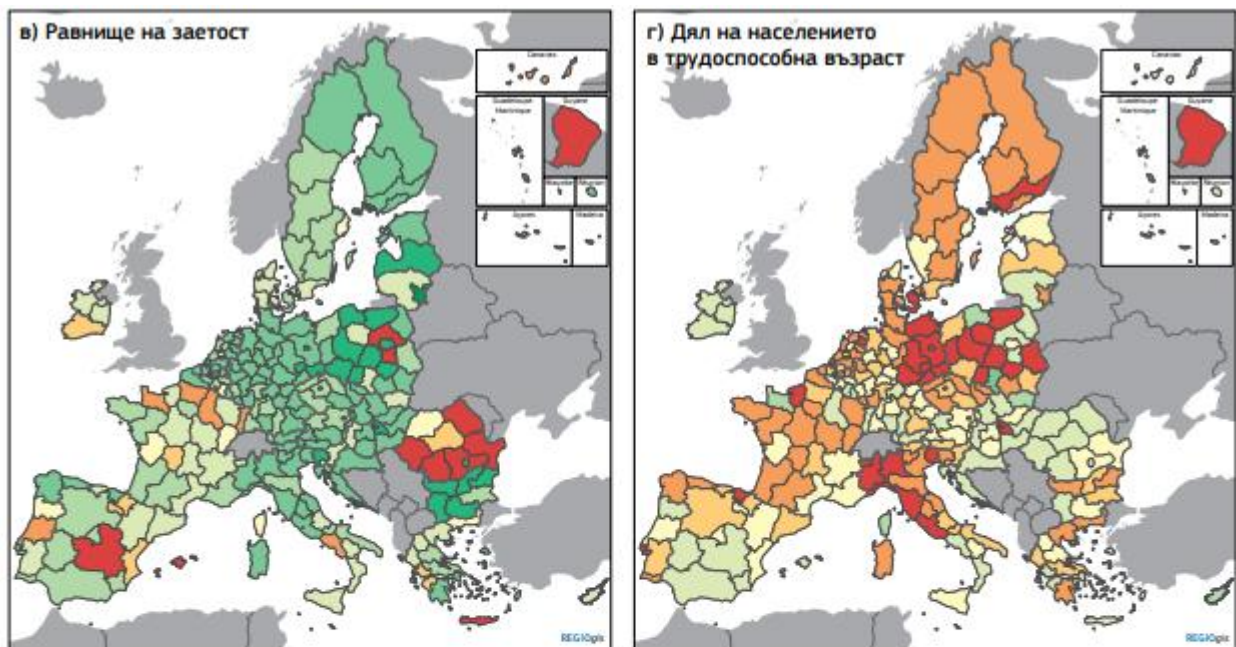
Каре 2.3 Разбивка на растежа в БВП на глава от населението

Ръстът на БВП на глава от населението може да се разбие на три основни компонента: промени в производителността (БВП на заето лице), промени в равнището на заетост (заетост спрямо населението в трудоспособна възраст) и промени в дела на населението в трудоспособна възраст спрямо общия брой. Съответно се запазва следната идентичност:

$$\frac{\text{БВП}}{\text{Общ брой на населението}} = \frac{\text{БВП}}{\text{Заетост}} \times \frac{\text{Заетост}}{\text{Население в трудоспособна възраст}} \times \frac{\text{Население в трудоспособна възраст}}{\text{Общ брой на населението}}$$

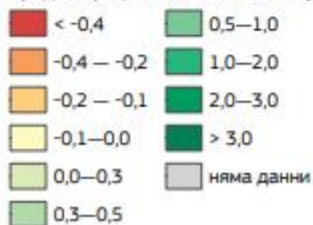
Същата идентичност може да се изрази по отношение на промените: промяната в БВП на глава от населението представлява сума от промените в производителността, равнището на заетост и дела на населението в трудоспособна възраст.





Карта 2.4 Ръст на БВП на глава от населението, производителност, равнище на заетост и население в трудоспособна възраст, 2001—2019 г.

Средно процентно изменение спрямо предходната година



Равнище на заетост, определено като заетост на работно място, разделена на населението на възраст 20—64 години.
Източник: ГД REGIO на базата на данни от JRC и Евростат.

© EuroGeographics, Асоциация за административните граници

Ü Капан на развитието в регионите на ЕС

Откриване на капани на развитието в регионите на ЕС -рискът за даден регион да попадне в капан за развитието през конкретна година се оценява от гледна точка на модела за растеж на БВП на глава от населението, производителността и заетостта, както и на техния растеж, сравнен с този на държавата членка, територия попада регионът, и със средния за ЕС.

Анализът, основан на този подход, показва, че броят на годините, през които регионите са попаднали в капан на развитието за периода 2001—2019 г., се различава значително между тях (Карта 2.6). Като цяло регионите, които през този период са били в капан на развитието за 15 или повече години (наричани оттук нататък „региони в капана на развитието“), са концентрирани в южните държави членки на ЕС (особено в Гърция и Италия) или са селски или стари промишлени региони във Франция. Но някои от регионите се намират и в много от северозападните държави членки. Така капаните на развитието засягат региони на различни нива на първоначалното си развитие. Съответно могат да се идентифицират три вида региони, попаднали в капана на развитието, по отношение на техния БВП на глава от населението през 2000 г.

- Региони в капан на развитието с много нисък БВП на глава от населението, които получават значителна подкрепа в рамките на политиката на сближаване, но които, за разлика от повечето други

по-слабо развити региони на ЕС, се борят за запазване на дългосрочен растеж, ето защо постоянно изостават от останалите региони в ЕС. Регионите в тази група включват Calabria в Италия и Anatoliki Makedonia, Thraki и Ipeiros, както и Dytiki Ellada в Гърция.

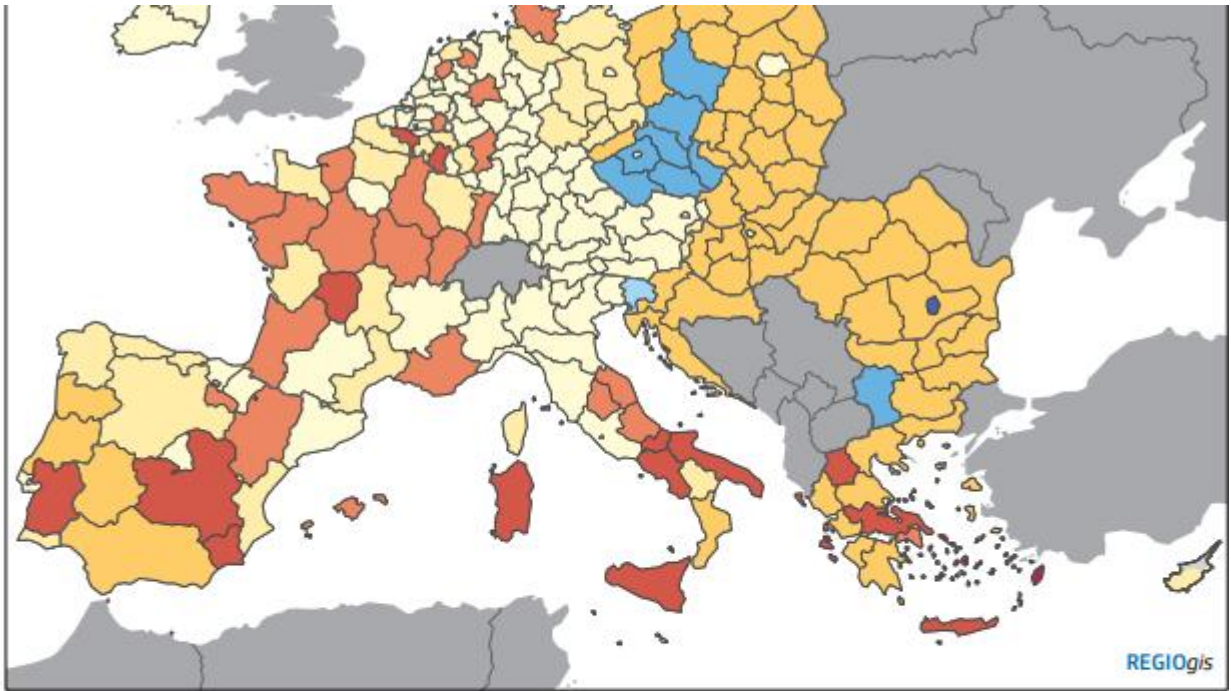
- Региони в капан на развитието с БВП на глава от населението малко под средния (между 75 % и 100 % от средния за ЕС през 2000 г.), но в които икономическата динамика оттогава е в застой. Следователно тези региони се стремят да подобрят своето положение, често както в относително, така и в абсолютно изражение. Тази група включва известен брой региони в италианския регион Mezzogiorno и региони в Португалия, Гърция и Кипър, както и няколко региона във Франция и Wallonia в Белгия.

- Региони в капан на развитието с БВП на глава от населението над средния, които все още са относително проспериращи, са отчели чести или продължителни периоди на растеж на БВП, на производителността и на заетостта над средния. Това често се дължи на упадък на отраслите, които са били основен източник на благосъстояние. Тази група включва редица региони в Северна и Централна Италия, различни региони във Франция и няколко в Испания, Португалия, Германия, Дания, Австрия и Нидерландия.

Причините за попадане в капана на развитието са различни в различните региони. И все пак, има общи черти, включващи (например) равнището на добавената стойност в промишлеността, човешкия капитал, иновационната обезпеченост и качеството на институциите.

Регионите на ЕС, които през периода 2000—2019 г. са попаднали в капана на развитието, показват тенденция за по-малък дял на промишленото производство в общото производство, по-малка обезпеченост с човешки капитал (по-малко работещи с висше образование) и по-ниски нива на подкрепа за науката и технологиите (Таблица 2.6).

Регионите с по-добро качество на местното самоуправление, а оттам - и с по-благоприятна институционална среда, обикновено се справят по-добре от тези с ниска ефективност на управлението, ограничена прозрачност и отчетност, както и с повече корупция.



Карта 2.5 Преход на регионите между категориите на развитие, 2000—2019 г.

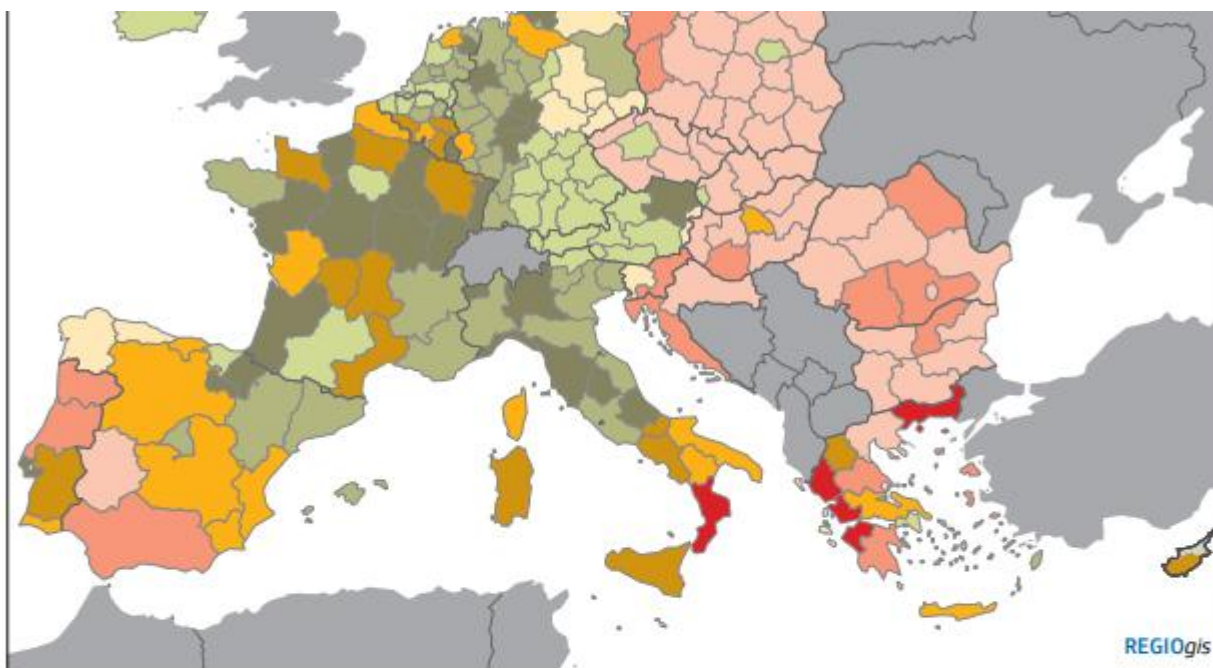
Преходна матрица на БВП на глава от населението в СПС (индекс, средно за EU-27 = 100), 2000—2019 г.

2000—2019	< 75	75—100	>= 100
< 75	Orange	Blue	Dark Blue
75—100	Red	Yellow	Light Blue
>= 100	Dark Red	Light Orange	Light Yellow

Източник: ГД REGIO въз основа на данни на Евростат (тама_10r_3gdp).










0 500 км

© EuroGeographics, Асоциация за административните граници



Карта 2.6 Брой години в капан на развитието през периода 2001—2019 г. според нивото на регионален БВП на глава от населението през 2000 г.

БВП на глава от населението (индекс EU-27=100) спрямо години

 < 75 %, 0—9 години	 75—100 %, 0—9 години	 > 100 %, 0—9 години
 < 75 %, 10—14 години	 75—100 %, 10—14 години	 > 100 %, 10—14 години
 < 75 %, 15—19 години	 75—100 %, 15—19 години	 > 100 %, 15—19 години

Шест столични региона бяха обединени с околните региони, за да се ограничат изкривяванията в стойностите на БВП на глава от населението.

Източник: Изчисления на ГД REGIO на базата на данни от JRC и Евростат.



© EuroGeographics, Асоциация за административните граници

Карте 2.5 Как се изчислява рискът от попадане в капан на развитието?

Методиката, разработена от Iammarino et al. (2020) за преценка дали регион от ниво NUTS 2 се намира в капан на развитие през конкретна година, се основава на развитието във времето на три променливи: (i) БВП на глава от населението по постоянни цени; (ii) БДС на заето лице (производителност) по постоянни цени; и (iii) съотношение на заетостта спрямо общия брой на населението.

За всяка от тези три променливи темпът на растеж на региона през петгодишния период, предхождащ въпросната година, се сравнява с три референтни стойности:

- с темпа на растеж в самия регион през петте години, предхождащи този петгодишен период;
- с темпа на растеж през петгодишния период в държавата членка; и
- със средния темп на растеж в ЕС през този период.

Резултатът от това са девет сравнения (или шест за държавите членки, които имат само един регион по NUTS 2).

Въз основа на тези сравнения се изчисляват различни рискови показатели. Показателят, използван в настоящия доклад, се изчислява по следния начин. За всяко от деветте сравнения, ако неотдавнашният темп на растеж в региона е по-нисък от референтния показател, регионът получава оценка единица, а ако не е - оценка нула. Рискът от попадане на региона в капана на развитие през съответната година се определя от средния резултат за деветте (или шестте) сравнения.

За целите на този анализ се отчита, че даден регион се намира в капан на развитие през конкретна година, ако рискът от попадане в капана е по-голям от 0,5. Счита се, че даден регион е попаднал в капан на развитието за периода 2000—2019 г., ако за 15 или повече години рискът е по-голям от 0,5.



Регионите в капан на развитието също така отчитат тенденция за по-високи нива на възрастова зависимост и по-малка демографска динамика, макар че това вероятно е по-скоро следствие, отколкото причина за попадане в капана на развитието.

ЕС.

Капаните на регионалното развитие представляват сериозен риск пред бъдещето на ЕС. Премахването на тези капани и освобождаването на неизползвания икономически потенциал на многобройните региони в ЕС, които имат затруднения и са в застой, би довело не само до увеличаване на техния БВП, производителност и заетост, а също така и до увеличаване на потенциала за растеж на ЕС като цяло.

Това не е само въпрос на икономика: слабите икономически резултати и липсата на възможности за заетост водят до социални разходи и политическо негодувание срещу това, което все повече се смята за система, която не подпомага изостаналите райони и това води до нарастващо недоволство. Капаните на развитие могат да се проявят на различни нива на развитие и както изглежда са особено рискови за регионите в преход, те може да изискват политически отговори, които надхвърлят границите на най-бедните региони. Ускоряването на динамиката във всички региони, които са в капана на развитието, ще спомогне за намаляване на регионалните неравенства и ще противодейства на заплахата от нарастващо обществено недоволство в ЕС. Изследванията през 2020, показват, че политическото недоволство от ЕС в държавите членки и регионите в значителна степен е свързано със спада в икономиката и в промишлеността.

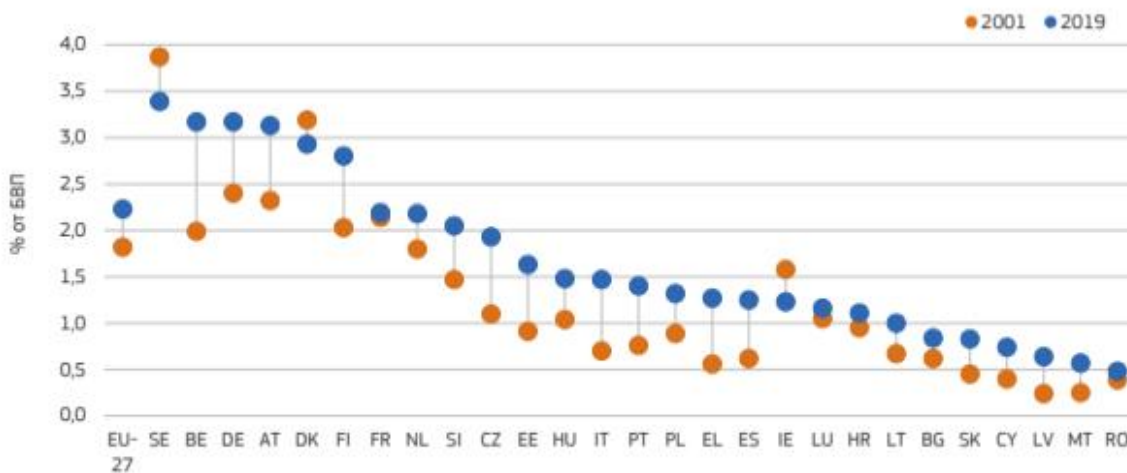
4. Конкуренетоспособност на регионите в ЕС 4.1 Иновации, цифровизация и интелигентна специализация Иновациите са важен стимул за увеличение на производителността в дългосрочен план и като такъв, са основен фактор за поддържане конкурентоспособността на дружествата. Това особено важи за предприятията в ЕС, които все по-често трябва да се конкурират с предприятия в развиващите се региони на света като тези в Югоизточна Азия, които ползват преимуществата на по-евтина работна ръка, по-слабо регулиране на пазара на труда и бързо усвояване и прилагане на технологии¹⁶. Капацитетът за иновации и прилагане на нововъведения, създадени на друго място, е от първостепенно значение. Освен това, за разлика от стратегиите за намаляване на разходите, иновациите по принцип не зависят от физически граници, но са от основно значение за постигане на устойчив растеж в дългосрочен план.

Но възникнаха опасения за нарастващо разделение в областта на научните изследвания и иновациите, което се отразява върху географската концентрация на най-иновативните компании и изследователски центрове както в рамките на държавите Световен икономически форум (2019 г.). членки, така и в целия ЕС. И въпреки че концентрацията може да доведе до положителни външни икономически въздействия върху научните изследвания и иновациите, основните области много често се намират в по-развитите региони, което от своя страна задълбочава географските различия. Такова разделение на научните изследвания и иновациите може допълнително да се подсили от извършващия се в момента процес на цифровизация. Измерването на иновациите е всепризнато като предизвикателство.

Най-често използваният показател - броят на заявките за патенти - дава само приблизителна представа за реалната иновативна дейност, тъй като включва само нововъведения, регистрирани в Европейското патентно ведомство. Те се отнасят главно до технологичните иновации в промишлеността, докато много, ако не и повечето иновации са в услугите, които често са Вж. Rodríguez-Pose (2020) за анализ на икономическите последици от разделенията в областта на научните изследвания и иновациите в ЕС. Така например, Европейската комисия (2020a) стигна до заключението, че нарастващата концентрация на икономически и иновационни дейности в столиците и метрополните региони вместо в западащите или периферните райони води до негативно развитие на регионите с нисък капацитет за използване на иновациите. ОИСР и Евростат (2018). Това особено важи в поднационален контекст, което подчертава необходимостта от работа за по-добро прилагане на иновации, както се споменава (например) в Съобщението на Комисията относно дългосрочната визия за селските райони (Европейска комисия, 2021d).

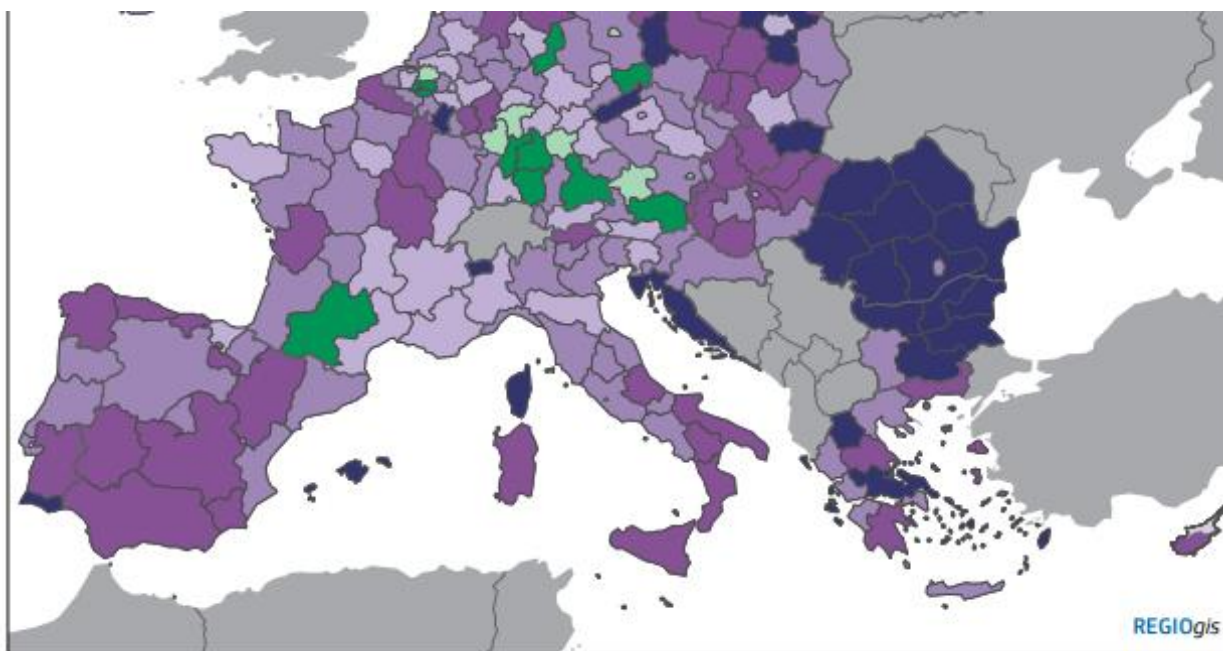


Фигура 2.12 Общи разходи за НИРД, 2001 г. и 2019 г.



Данните за 2001 г. за LU се отнасят за 1999 г., а за MT и HR - за 2002 г.
Източник: Евростат [rd_e_gerdreg], изчисления на ГД REGIO.

Разходите за НИРД в ЕС са най-високи в северозападните региони (средно 2,7 % от БВП през 2019 г.), а най-ниски - в източните (1,3 %) и южните (1,4 %). На ниво NUTS 2, разходите са най-високи - над 7 % от БВП - в Braunschweig и Stuttgart в Германия и в Brabant Wallon в Белгия (Карта 2.8)



Карта 2.8 Общо разходи за НИРД, 2019 г.

% от регионалния БВП

- < 0,5
- 0,5—1
- 1—2
- 2—3
- 3—4
- >= 4

EU-27 = 2,23

Целта на EU-2020 г. е 3 %.

BE (с изключение на BE10), IE: 2017 г.

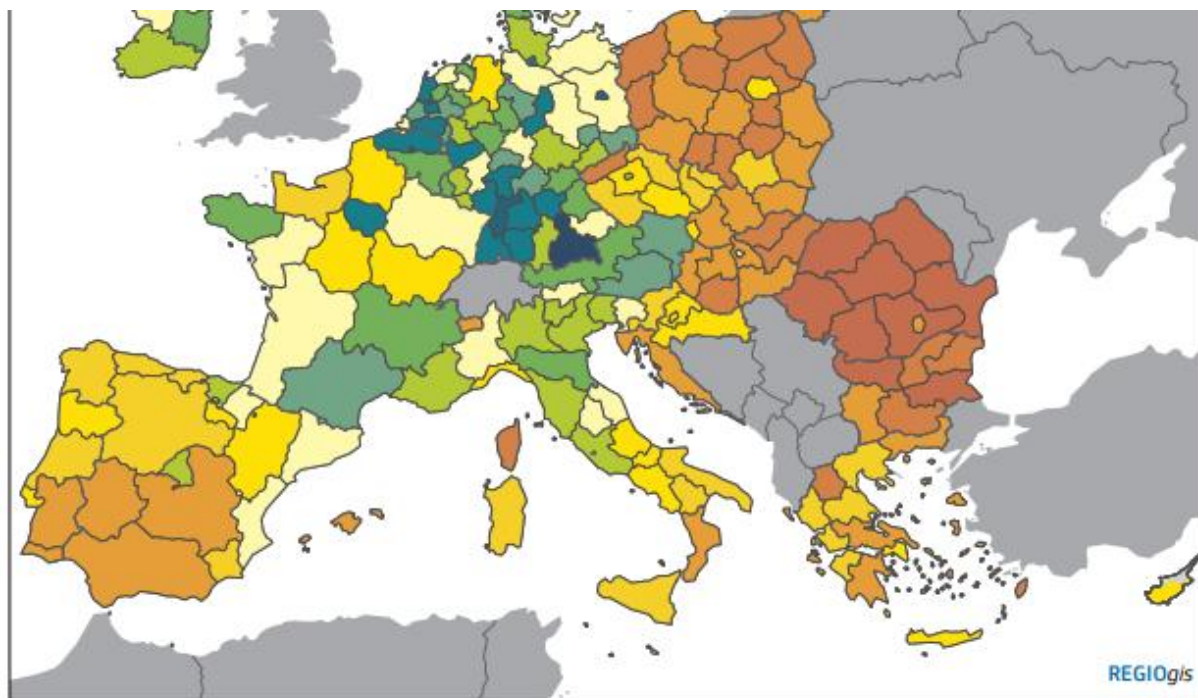
FR: 2013 г.

ES63, ES64: 2015 г.










Източник: ГД REGIO въз основа на данни на Евростат (rd_e_gerdreg).



© EuroGeographics, Асоциация за административните граници



Карта 2.9 Регионални групи за постижения, 2021 г.

- | | | | |
|---|--------------------------|---|---------------------|
|  | Нововъзникващ иноватор - |  | Силен иноватор - |
|  | Нововъзникващ иноватор |  | Силен иноватор |
|  | Нововъзникващ иноватор + |  | Силен иноватор + |
|  | Умерен иноватор - |  | Иновационен лидер - |
|  | Умерен иноватор |  | Иновационен лидер |
|  | Умерен иноватор + |  | Иновационен лидер + |

Източник: Европейска Комисия – Регионален индекс за иновации 2021 г.

Карте 2.7 Методология на Регионалния индекс за иновации (RIS)

Изданието на RIS за 2021 г. представя сравнителна оценка на системите за иновации в различните региони. Тя се базира на данни за 21 от показателите, използвани в EIS. Този набор от показатели обхваща висшето образование, научните публикации, уменията в сферата на ИКТ, разходите за научноизследователска и развойна дейност, бизнес иновациите и патентите. Данните са от различни източници, включително Евростат, SCOPUS (Science-Metrix), проучване на иновациите в общността (Евростат и националните статистически служби) и Службата на Европейския съюз за интелектуална собственост (EUIPO).

Стойностите на показателите са нормализирани чрез процедурата „минимум-максимум“: т.е. из-

числява се разликата между наблюдавания резултат и максималния резултат във всички региони и след това се разделя на интервала между минималния и максималния резултат във всички региони. Общата оценка на RIS се изчислява като непретеглена средна стойност на оценките на показателите. След това RIS подрежда регионите в четири групи по отношение на постиженията в областта на иновациите въз основа на общия им резултат в сравнение със средния за ЕС: иновационни лидери (26 региона на ЕС); силни иноватори (55 региона на ЕС); умерени иноватори (69 региона на ЕС); и нововъзникващи иноватори (65 региона на ЕС). По-подробна разбивка на тези групи се получава чрез разделяне на всяка група на горна трета, средна трета и долна трета.

Ü ИСИС-национален, областен и регионален профил



Стратегията за интелигентна специализация (ИСИС), е концепция за подкрепа на регионалното приоритизиране в иновативни сектори, области или технологии чрез „процеса на предприемаческо откритие“, който се използва в Европейския съюз от 2014 г. Реализира се чрез подхода „отдолу-нагоре“, за да се разкрие в максимална степен това, което даден регион развива или би могъл да развива най-добре по отношение на своите научни и технологични дадености и икономически предимства.

Стратегията има водеща роля за укрепването на регионалните иновационни екосистеми, за да могат те да поддържат и стимулират икономическия растеж. През 2021-2027 г. стратегиите за интелигентна

специализация на европейско ниво имат за **цел да допринесат за реализирането на кохезионната политика „По-интелигентна Европа чрез иновации и подкрепа за икономическата трансформация и модернизация“**.

Стратегията осигурява рамката за подкрепа и **действа като базисен програмен документ** за определяне на целия комплекс от мерки за финансиране на иновации в програмния период 2021-2027 г., **позволявайки на страната достъп до ресурсите по Програма “Конкурентоспособност и иновации в предприятията” за периода 2021-2027 г. (ПКИП) и Програмата за научни изследвания, иновации и дигитализация за интелигентна трансформация за периода 2021-2027 г. (ПНИИДИТ)**.

Разработването на ИСИС 2021-2027 г. е необходимо за изпълнението на тематичното отключващо условие към специфични цели за иновации и умения в рамките на Цел на политиката 1 “По-конкурентоспособна и по-интелигентна Европа чрез насърчаване на иновативна и интелигентна икономическа трансформация и регионална свързаност на ИКТ” за средствата от Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд+ и Кохезионния фонд за програмния период 2021-2027 г. **В тази връзка, одобрението от страна на ЕК на Стратегията е предварително условие съгласно чл. 15 от Регламент (ЕС) № 1060/2021 г.**

ИСИС 2021-2027 г. се програмира и ще се изпълнява в значително различен световен, европейски и национален контекст. **Новите европейски политики и приоритети изискват цялостна трансформация на производствените екосистеми в две направления – екологичност и цифровизация.** Това означава не само иновационно пренастройване на производствените процеси в предприятията, но и създаването на стимули за публично-частно сътрудничество между научно-изследователските организации и бизнеса, позволяваща както преход към екологична енергия и транспортни горива, така и цифрова трансформация на индустрията с помощта на технологиите на Индустрия 4.0. **В национален план, държавите членки на ЕС ще трябва не само да реализират горепосочените политики, но и да се справят с икономическите последици от световната пандемия от COVID 19, както и с променящата се международна и социално-икономическа обстановка, вкл. военният конфликт в Украйна и възникващите предизвикателства пред ЕС и България, които се отразяват на сигурността, инфлацията, веригите на доставки и др.**

Изследванията и иновациите ще бъдат от решаващо значение за повишаване на конкурентоспособността на регионалните икономически системи, разработване на нови компетенции, насърчаване на устойчиви производствени модели, както и международно и междурегионално сътрудничество в иновациите.

Визията на ИСИС 2021-2027: Превръщане на България в иновативна, интелигентна, зелена, цифрова и свързана страна чрез нова обща политика за взаимодействие между научните изследвания, иновациите и технологиите, както и повишаване на международното и междусекторното сътрудничество и интензивно използване на данни за ускорена специализация в продукти и услуги с висока технологична и научна интензивност и значими икономически въздействия за устойчива конкурентоспособност, технологична трансформация на икономиката, повишаване на ресурсната ефективност и цифровизацията.

Стратегически цели на ИСИС 2021-2027:

1. Да развие и позиционира България като център на средно- и високотехнологични иновации в стратегически области, в които страната има утвърден капацитет и

- пазарни позиции, както и признати компетентности да се конкурира на световния пазар, повишавайки националното и регионалното иновационно представяне на страната;
2. Да подкрепи разгръщането и утвърждаването на устойчива,

модерна, динамична, приобщаваща, основана на данни и глобално свързана изследователска, иновативна и предприемаческа екосистема в България.

Оперативни цели на ИСИС 2021-2027:

Оперативна цел № 1: Подобряване на научноизследователската система и иновационното представяне на предприятията.

С реализирането на тази цел амбицията е да се достигнат нива от 70% спрямо средното за ЕС, което ще затвърди позицията на България в групата на умерените иноватори до 2027 г.

Оперативна цел № 2: Повишаване на технологичния капацитет на предприятията, повишаване на екологичността и интернационализацията на българските продукти и услуги.

Оперативна цел № 3: Подобряване на капацитета на човешкия ресурс в областта на новите технологии и иновациите.

Принципи на ИСИС 2021-2027:

Изпълнението на настоящата актуализирана Иновационната стратегия за интелигентна специализация се ръководи от следните принципи:

- Прилагане на нова парадигма за иновационната политика, адресираща глобалните предизвикателства с цел трансформация на икономиката и обществото за постигане на социално значими резултати
- Споделена отговорност на заинтересованите страни
- Устойчивост и социално включване
- Прилагане на ефективни механизми на управление и изпълнение
- Текущ мониторинг и адаптивност към бързо променящите се потребности на икономиката.

Специализация по подобласти на тематичните области:		
Тематична област	Най-висок интерес на специализацията на подобластите от тематичните области	Най-нисък и/или нулев интерес на специализацията на подобластите от тематичните области
2. ИКТ и информатика	1. "big data, Grid and Cloud Technologies". 2. "уеб, хибридни и "native" приложения, уеб базирани приложения за създаване и експлоатиране на нови услуги и продукти".	1. "езикови технологии". 2. "производства, включително Fabless, особено на създадени в България продукти, устройства и системи".
3. Индустрия за здравословен живот и биотехнологии	1. „методи за чисто производство, съхранение, преработка и достигане до крайния потребител на специфични български съставки, средства и продукти". 2. "персонална медицина, диагностика и индивидуална терапия, лечебни и лекарствени форми и средства". 3. "производство на инструменти, оборудване, консумативи за медицинска и дентална диагностика и терапия и/или участие в национални производствена верига".	1. "производство на специализирани храни и напитки (бебешки и детски, "космически" храни)". 2. "нано-технологии в услуга на медицината". 3. "Производство на инсталации за добиване на екологично чиста електроенергия и промишлена вода".

BEST FOR You
<https://t3consult.eu>



В национален план на база анализа на иновационния капацитет на област Добрич, областният съвет за развитие на област Добрич утвърди приоритетните тематични области за интелигентна специализация през периода 2021-2027 г. Те са в допълнение към валидната за всички области тематична област „Чисти технологии, кръгова и нисковъглеродна икономика“:

1. **„Информатика и ИКТ**
2. **„Индустрия за здравословен начин на живот, биоикономика и биотехнологии“**

Тематична област „Чисти технологии, кръгова и нисковъглеродна икономика“

Тематична област "Чисти технологии, кръгова и нисковъглеродна икономика" ще бъде заложена като приоритетна област за всички области в цялата страна.

Стратегическият фокус върху осигуряване на интелигентно и намаляващо потребление на ресурсите във всички икономически сектори и сфери на обществен живот и дейност в България има за цел да осигури устойчив принос от страна на държавата ни за постигане на националните и европейски цели в рамките на Европейския зелен пакт и глобалните Цели за устойчиво развитие на ООН.

Зелената икономика, и в частност кръговата икономика, търсят баланса между икономическия растеж, социалното развитие и здравето на околната среда. Прилагането им подлага на натиск действащите парадигми, откъдето възниква и предизвикателството за системни промени в управлението, приоритетите на ценностите и моделите на консумация. Кръговата икономика е алтернатива на традиционната линейна икономика (произведи, използвай, изхвърли), като при нея ресурсите се запазват в употреба, колкото е възможно по-дълго и се извлича максималната стойност от тях по време на употреба. След това, в края на всеки експлоатационен живот, се възстановяват и регенерират продукти и материали.

Преходът към кръгова и нисковъглеродна икономика е част от приоритетите на

Националната програма за развитие БЪЛГАРИЯ 2030 (НПР БЪЛГАРИЯ 2030) и Националният план за възстановяване и устойчивост на България (НПВУ) и е свързан с повишаването на ресурсната, и в частност енергийната производителност при следване на принципите на кръговата икономика и стимулиране внедряването на нисковъглеродни, ресурсно ефективни и безотпадни технологии.

Цифровизацията/дигитализацията в контекста на Индустрия 4.0 ще се включи като хоризонтален приоритет и ще присъства във всички пет тематични области на интелигентна специализация.

„Индустрия за здравословен начин на живот, биоикономика и биотехнологии“ с подобласти: Методи за чисто производство, съхранение, преработка и достигане до крайния потребител на специфични български съставки, средства и продукти (вкл. кисело мляко, мед и пчелни продукти, хляб, вино, млечни и месни продукти, етерични масла, бира, билки и билкови продукти, козметични средства и продукти); Биотехнологии с пряко приложение за здравословен начин на живот; Медицински и лечебен туризъм с акцент върху възможностите за персонализация (немасов, а персонален туризъм).

„Информатика и ИКТ“ с фокус: интелигентен граф, персонализирана медицина, телемедицина, Big Data, Grid and Cloud Technologies, Безжични сензорни мрежи и безжична комуникация, уеб базирани приложения за създаване и използване на иновативни продукти, 3D дигитализация на културно-историческо наследство, развлекателни и образователни игри, „имбедиг“ софтуер.

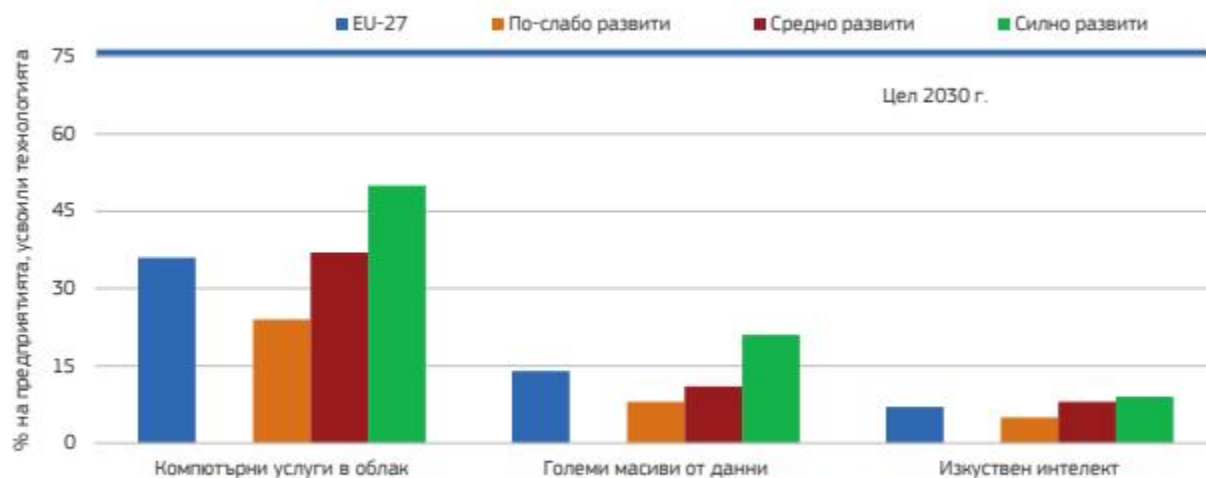
Специализация по подобласти на тематичните области:

Тематична област	Най-висок интерес на специализация на подобластите от тематичните области	Най-нисък и/или нулев интерес на специализация на подобластите от тематичните области

2. ИКТ и информатика	1. "big data, Grid and Cloud Technologies". 2. "уеб, хибридни и "native" приложения, уеб базирани приложения за създаване и експлоатиране на нови услуги и продукти".	1.*езикови технологии". 2."производства, включително Fables, особено на създадени в България продукти, устройства и системи".
3.Индустрия за здравословен живот и биотехнологии	1. „методи за чисто производство, съхранение, преработка и достигане до крайния потребител на специфични български съставки, средства и продукти". 2. "персонална медицина, диагностика и индивидуална терапия, лечебни и лекарствени форми и средства". 3. "производство на инструменти, оборудване, консумативи за медицинска и дентална диагностика и терапия и/или участие в наднационални производствена верига".	1. "производство на специализирани храни и напитки (бебешки и детски, „космически* храни)". 2. "нано-технологии в услуга на медицината". 3. "Производство на инсталации за добиване на екологично чиста електроенергия и промишлена вода"

Цел 5. Степен на цифровизация на регионите в ЕС

Фигура 2.15 Усвояване на цифрови технологии в предприятия в ЕС според степента на развитие на държавите членки, 2020 г.



Включени са всички предприятия от ЕС без финансовия сектор с 10 или повече служители (код по Евростат 10_C10_5951_XK).
Източник: Евростат [isoc_eb], изчисления на ГД REGIO.



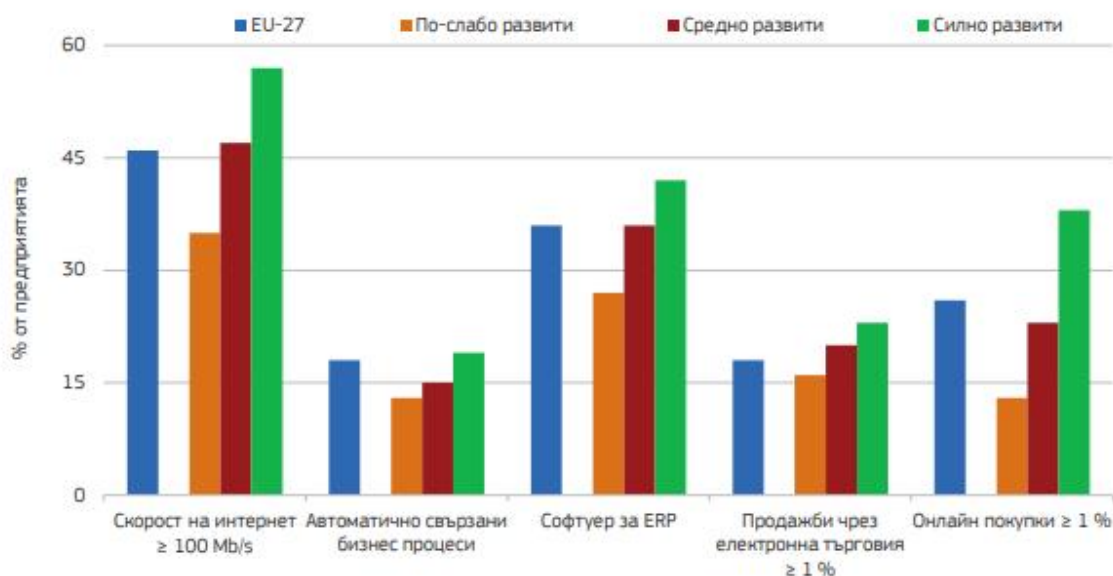
Има тясна обвързаност между степента на развитие на регионите и показателя за иновации (I). През 2021 г. около 70 % от населението на по-слабо развитите региони живее в регион на „нововъзникващи иноватори“. Следователно, през последните пет години по-слабо развитите региони изостанаха още повече по отношение на иновациите, вместо да наваксат изоставането си спрямо другите региони.

Като цяло, регионалният индекс RIS потвърждава голямото разнообразие в регионите на ЕС по отношение на иновациите, което подчертава факта, че нововъведенията имат силно регионално измерение. По тези причини мерките в подкрепа на иновациите, включително и програмите от политиката за сближаване трябва да вземат сериозно под внимание локалния или регионален контекст, когато разработват даден вид помощни мерки. Подходът на „интелигентната специализация“ помага в това отношение, тъй като по своята същност се основава на местните условия. Разширяване на цифровизацията Цифровите технологии разполагат с потенциала да стимулират по-приобщаващ и устойчив растеж чрез насърчаване на иновациите, генериране на ефективност и подобряване на услугите. Настоящата Комисия постави на първо място в политическия дневен ред екологичния и цифровия преход - „двойния преход“ - като две тенденции, които ще оформят Европа и нейното бъдеще. Целта на ЕС е да стимулира цифровата трансформация на предприятията като насърчава възприемането на три цифрови технологии: услуги за изчисления в облак, използване на големи масиви от данни и изкуствен интелект (AI). Целта е до 2030 г. 75 % от европейските предприятия да могат се възползват от възприемането на извършване на компютърни операции в облак през 2020 г. бе по-ясно изразено в сравнение с другите две технологии (Фигура 2.15), 26 Вж. темата за цифровизацията и иновациите, разглеждана от ОИСР, на адрес <https://www.oecd.org/g20/topics/digitalisation-and-innovation>. 27 Европейска комисия (2016е). 28 Всички предприятия без тези от финансовия сектор с 10 или повече служители (код по Евростат 10_C10_S951_XK).

а делът на предприятията, които ги използват, е два пъти по-голям, отколкото през 2014 г. - темп на нарастване, който, ако бъде запазен, ще позволи постигането на целта до 2030 г. Възприемането на обработка на големите масиви от данни и изкуствен интелект продължава да е много по-слабо, което може да се дължи на факта, че те са по-нови и вероятно още не са толкова общоприложими от икономическа гледна точка. Възприемането на цифровите технологии в ЕС замаскира ясно изразени различия между държавите членки.

Предприятията в по-слабо развитите страни изостават в усвояването на всяка от трите технологии, а технологиите имат най-широко разпространение във високоразвитите държави членки. Подобен модел се наблюдава и при възприемането на технологиите за електронна търговия и електронен бизнес (Фигура 2.16). За осъществяването му е необходима достатъчно бърза интернет връзка. Средно около 46 % от предприятията в ЕС разполагат с широкополентов достъп със скорост поне 100 Mb/s, но процентът е по-малък в по-слабо развитите държави членки. Предприятията в по-слабо развитите държави членки изостават и по отношение на възприемането на две специфични решения за електронен бизнес и по-точно: използването на бизнес процеси, които са свързани автоматично с тези на техните доставчици или клиенти; и използването на софтуер за планиране на ресурсите на предприятието (ERP) за обмен на информация между различни функционални области. Същото е валидно и за продажбите в електронната търговия и онлайн покупките. Относителният дял на предприятията с продажби чрез електронна търговия, които възлизат на най-малко 1 % от оборота, както и делът на предприятията с онлайн покупки, представляващи поне 1 % от общия оборот, са по-незначителни в по-слабо развитите държави членки, въпреки че разликата в сравнение с другите държави членки е по-голяма, що се отнася до втория дял.

Фигура 2.16 Усвояване на технологиите за електронна търговия и електронен бизнес в предприятията в ЕС според степента на развитие на държавите членки, 2020 г.

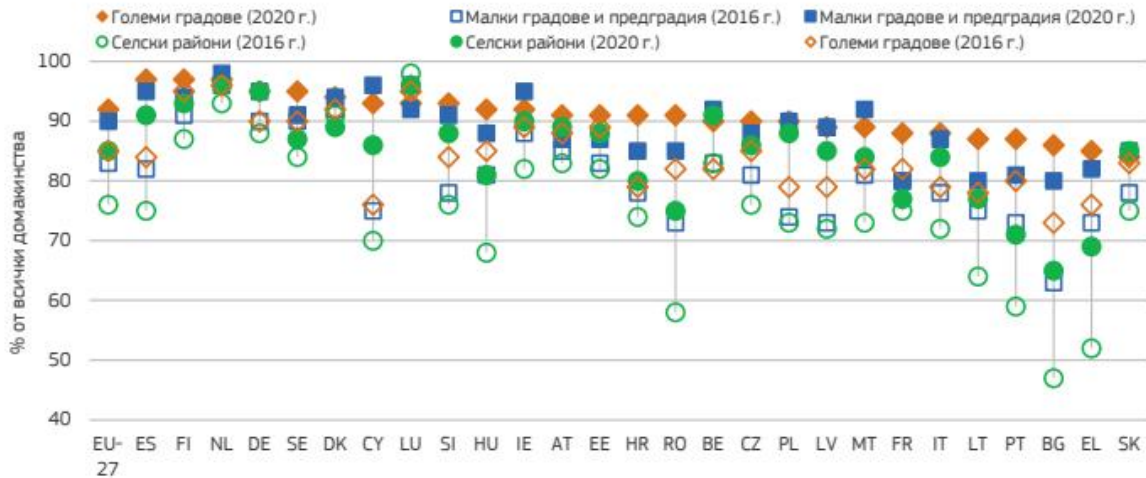


Включени са всички предприятия от ЕС без финансовия сектор с 10 или повече служители (код по Евростат 10_C10_S951_XK). Данните за софтуера за планиране на ресурсите на предприятието (ERP), се отнасят за 2019 г.; автоматично свързаните бизнес процеси - за 2017 г., а онлайн покупките - за 2018 г., с изключение на AT, DE, IT, SE, EU-27 (2017 г.), EE, HR, SI (2016 г.) и FI, MT (2015 г.).

Пълните определения на петте показателя са: (1) максимална договорена скорост на сваляне на файлове чрез най-бързата фиксирана интернет връзка от поне 100 Mb/s; (2) предприятия с бизнес процеси, автоматично свързани с тези на техните доставчици и/или клиенти; (3) предприятия с ERP софтуерни пакети за обмен на информация между различни функционални области; (4) предприятия с продажби чрез електронна търговия, възлизащи на най-малко 1 % от оборота; и (5) предприятия, извършващи поне 1 % от общите покупки онлайн.

Източник: Евростат [isoc_eb, isoc_ec], изчисления на ГД REGIO.

Фигура 4.15 Домакинства с абонамент за широколентов достъп според степен на урбанизация, 2016 г. и 2020 г.



Франция, 2016 г. и 2019 г. Данните на ЕС за 2020 г. са приблизителни.
Източник: Евростат [isoc_ci_it_h], изчисления на ГД REGIO.

Ü Широколентовите връзки показват разделение между градските и селските райони

Достъпът до телекомуникационни мрежи с голям капацитет е ключов фактор за конкурентоспособността и потенциала за развитие на регионите в ЕС. Предоставянето на цифрови услуги и капацитетни възможности за успешна работа в глобална бизнес среда все повече разчита на бързи и ефективни широколентови връзки. В повечето случаи високоразвитите региони са вече обезпечени в това отношение, въпреки че все още има сериозни пропуски в много от по-слабо развитите региони. Разликата в широколентовата свързаност може да увеличи допълнително териториалните различия в икономическия растеж и равнището на просперитет, ако не бъде преодоляна. Това се дължи на факта, че високоразвитите региони вече разполагат с инфраструктура, която им позволява да се възползват от предимствата и да са конкурентоспособни във все по-цифровизиращата се икономика, докато по-слабо развитите региони ще стават все по-изключени от икономически възможности.

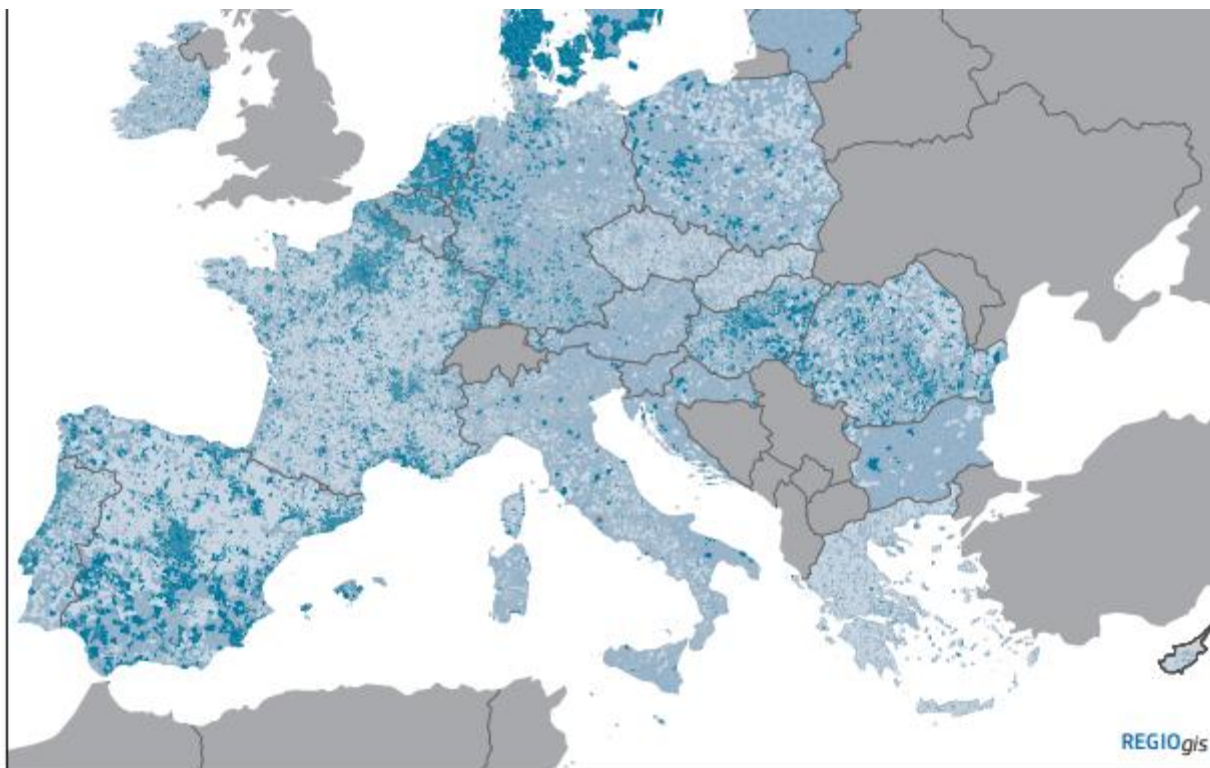
4.1 Делът на абонаментите за широколентов достъп е по-малък в селските райони. Между 2016 г. и 2020 г. 20 делът на домакинствата с абонамент за широколентов достъп в ЕС се увеличи от 82 % на 89 %. Увеличението бе малко по-голямо в селските райони (9 пр.п.) в сравнение с големите градове, малките градове и предградията (7 пр.п.) (Фигура 4.15). Въпреки това делът остава по-висок в големите градове (92 %), отколкото в селските райони (85 %), а малките градове и предградията са по средата (90 %). Същият модел е валиден за повечето държави членки, въпреки наличието на някои изключения, при които се констатира малка разлика между видовете райони, главно в малки и/или гъсто населени държави членки. Данните за 2020 г. за ЕС са приблизителни.

Фигура 4.16 Население по средна тествана скорост на широколеновата връзка в техните LAU, 2020 г.



4.2 Скоростта на широколеновата връзка е по-ниска в селските райони Скоростта на широколеновата връзка е показател за надеждността на интернет връзките за определени дейности, като например работа от дома. През 2010 г. ЕС набеляза като цел до 2020 г. всички граждани да имат „достъп до 30 Mbps или по-висока скорост и поне 50 % от домакинствата да имат връзка със скорост над 100 Mbps“. В своето Съобщение за създаване на „Цифров компас“ Комисията изложи своите виждания за 2030 г. за овластяване на гражданите и предприятията чрез цифровия преход и постави нови цели за „покриване на всички европейски домакинства с гигабитова мрежа, а всички населени места - с 5G мрежа“.

Скорост на връзката от 30 Mbps се счита за достатъчна, за да може един член от домакинството да извършва типичните домашни онлайн дейности, включително работа от разстояние и онлайн обучение. Но необходимостта от по-голяма скорост нараства, ако няколко потребители едновременно са ангажирани с някакви онлайн дейности. Вж. за пример: <https://www.fcc.gov/consumers/guides/broadband-speed-guide>



Карта 4.12 Средна тествана скорост на широколентовите връзки в местните административни единици, 2020 г.

- Mbps
- < 30
 - 30–100
 - >= 100
 - няма данни

Класификацията се основава на средната скорост на най-бързия вид широколентов достъп (фиксиран или мобилен) за LAU.
 Източник: Dokia for Good (TM), JRC, REGIO-GIS.

Фигура 4.17 Население в градовете и селските райони със средна тествана скорост на широколентова връзка в техните LAU от над 30 Mbps, 2020 г.



Скоростта се отнася до средната тествана скорост на най-бързия вид широколентов достъп (фиксиран или мобилен) в LAU. Източник: Ookla for Good™, ГД JRC, изчисления ГД REGIO.

Фигура 4.18 Население в градовете и селските райони със средна тествана скорост на широколентова връзка в техните LAU от над 100 Mbps, 2020 г.



Скоростта се отнася до средната тествана скорост на най-бързия вид широколентов достъп (фиксиран или мобилен) в LAU. Източник: Ookla for Good™, ГД JRC, изчисления ГД REGIO.

Ü ИСИС на регионите в ЕС

Карте 2.8 Стратегии за интелигентна специализация

Интелигентната специализация е местно базиран подход към управлението на иновационната политика, който насочва инвестициите в научни изследвания и иновации към избрани области на дейност, определени чрез широк и приобщаващ процес за мобилизиране на местните знания на

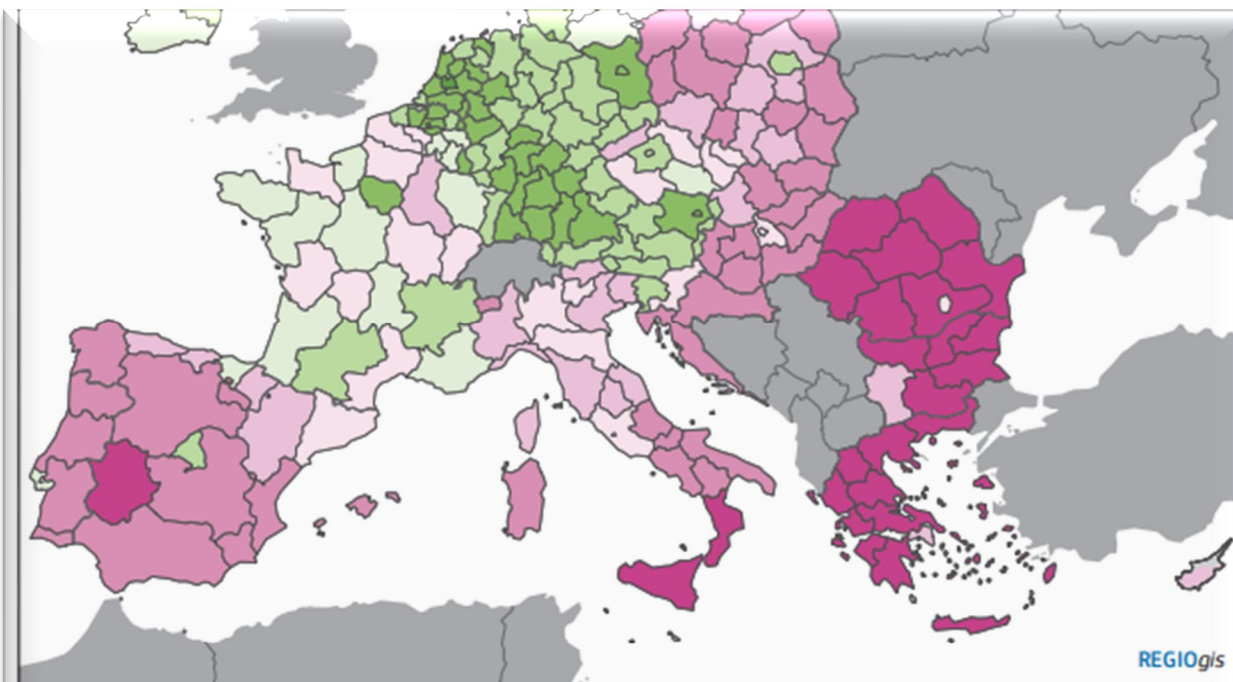
съответните заинтересовани страни, включително предприятия, публични органи, научноизследователски организации и гражданското общество. Замислени през програмния период 2014— 2020 г., стратегиите за интелигентна специализация са определени в Регламент (ЕС) № 1303/2013 като „национални или регионални стратегии за иновации, които определят приоритети с цел създаване на конкурентно предимство чрез развитие и съобразяване на собствените силни страни в областта на научните изследвания и иновациите с потребностите на бизнеса, за да се отговори последователно на новите възможности и промени на пазара, като се избегне дублирането и разпокъсването на усилията.“ На практика подходът за интелигентна специализация концентрира ресурси в точно определени „приоритетни области“. Тези приоритетни области могат да се разглеждат от гледна точка на области или дейности на познанието (не само научни, но и социални, културни и творчески) или като подсистеми в рамките на даден икономически отрасъл или в различни отрасли. Също така те могат да съответстват на конкретни пазарни ниши, клъстери, технологии или приложения на технологиите към конкретни обществени и екологични предизвикателства. В същото време тези приоритетни области трябва да съответстват на съществуващите предимства на региона и трябва да могат да извлекат полза от възможностите за иновации. Стратегиите за интелигентна специализация бяха въведени през периода 2014— 2020 г. като предварително условие за всички инвестиционни приоритети по Тематична цел 1 на Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР). Отличителна черта е, че държавите членки или регионите трябва да определят приоритетите за инвестиции чрез „процес на предприемаческо откритие“, включващ основните заинтересовани от иновациите страни, бизнеса и всички сегашни или потенциални участници в иновациите, които могат да притежават критично важни знания за нови дейности, които да бъдат създадени в страната или региона. Интелигентната специализация е неразделна част от политиката на сближаване на ЕС за периода 2014—2020 г. През този период бяха разработени общо 180 стратегии за интелигентна специализация с инвестиции от ЕФРР за над 40 млрд. евро (68 млрд. евро, включително националното съфинансиране). Частичен преход към иновативна и интелигентна трансформация Въпреки че все още е твърде рано да се направи оценка на въздействието на интелигентната специализация върху иновациите, работните места и производителността, вече има някои доказателства за начина, по който политиката се прилага на място и за нейното въздействие върху разработването на политики. Скорошно проучване¹ показва, че в повечето региони определянето на приоритетите за инвестициите се основава на широк и приобщаващ „процес на предприемаческо откритие“, който в повечето случаи е специално създаден за формулиране на стратегията за интелигентна специализация. Около половината от тези 180 стратегии, както и около половината от заделеното за тях финансиране от ЕФРР, са за проекти в секторите на хранително-вкусовата промишленост и биоикономиката (21 %), здравеопазването и науките за живота (15 %) или ИКТ и индустрия 4.0 (15 %). Въпреки че степента на определяне на приоритетите е различна в отделните региони, има доказателства, че избраните приоритети отразяват до голяма степен научния и технологичния профил на регионите и силните страни на публичния и частния сектор. Стратегиите невинаги съответстват на настоящата икономическа структура, отразена в секторното разпределение на заетостта, но по-често отдават приоритет на секторите в процес на трансформация, измерени чрез темповете на растеж на заетостта. ¹ Prognos и CSIL (2021) Критериите за допустимост за интелигентна специализация като цяло са добре прилагани при подбора на проектите, а получените в резултат на това инвестиции от ЕФРР в научни изследвания и иновации до голяма степен съответстват на избраните приоритетни области. И въпреки че предизвикателствата остават, изглежда, че на национално, регионално и местно равнище са възникнали и приложени нови практики в публичната администрация. По-конкретно, неотдавнашни проучвания, базирани на възприятията на създателите на политики и проучвания на конкретни случаи², сочат, че натрупаният опит в областта на интелигентната специализация е подобрил координацията и е укрепил мрежата от отношения между регионалните и местните участници, а също така е направил процеса на вземане на решения и управлението на иновационната политика по-приобщаващи. Изглежда също така, че е спомогнал за реорганизиране и/или създаване на координиращи органи, платформи, тематични

работни групи и клъстери. Но въпреки това ефективността от координацията между публичния и частния сектор, и в рамките на публичните органи продължава да бъде проблем в няколко региона. Необходими са повече усилия в този аспект в бъдеще, както и укрепване на уменията и ресурсите за изпълнение на функциите на политиката. В това отношение се оказва важно наличието на специализирана управленска структура с ясно определена цел. 2 Hegyi et al. (2021); Guzzo и Gianelle (2021).



Тези резултати потвърждават, че цифровизацията може допълнително да задълбочи разделението в сферата на научните изследвания и иновациите поне между държавите членки. Предвид нарастващото значение на цифровите технологии за повишаване на конкурентоспособността между предприятията, това е причина и за безпокойство от гледна точка на сближаването. Усвояването на технологиите е важен двигател за икономическото сближаване, ето защо има риск по-слабо развитите държави членки да изостанат още повече, вместо да наваксат своето изоставане, ако техните предприятия не въвеждат иновации чрез използване на цифровизацията. Конкурентоспособността на средно развитите държави членки може да

се намали, ако те не направят същото, като по този начин рискуват да попаднат или да останат в капана на развитието.



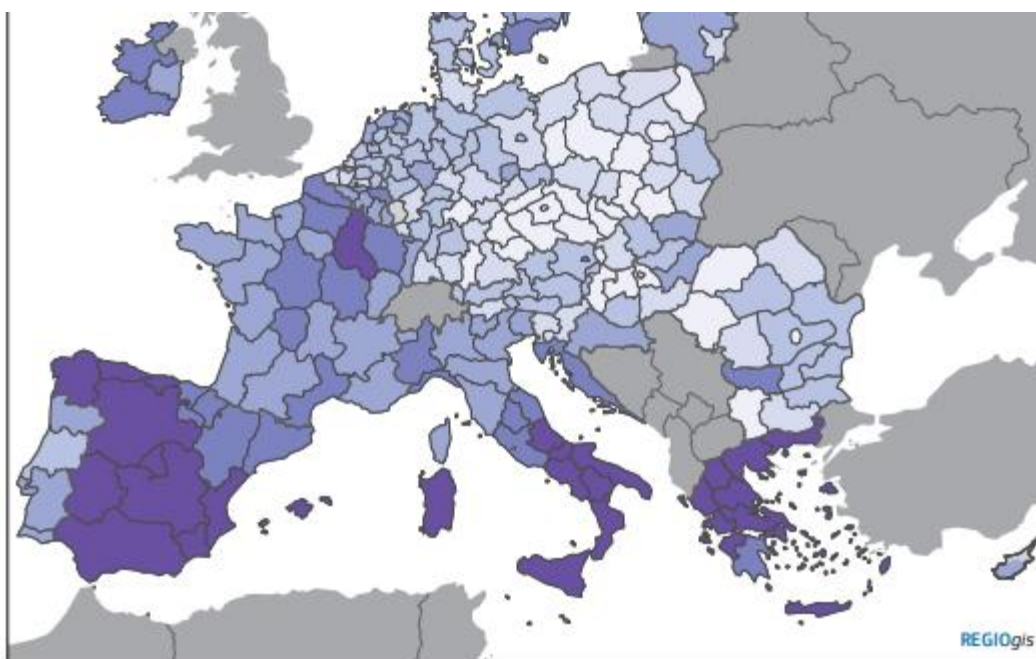
Карта 2.11 Индекс за регионална конкурентоспособност (RCI), 2019 г.

Индекс: стойностите варират от ниска (отрицателен) до висока (положителен)

 < -1	 0–0,2
 -1 – -0,5	 0,2–0,5
 -0,5–0,2	 0,5–1
 -0,2–0	 > 1

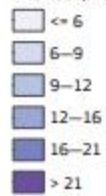
Източник: ГД REGIO.

Ü Степен на стагнация на пазара на труда в ЕС



Карта 5.5 Стагнация на пазара на труда, 2020 г.

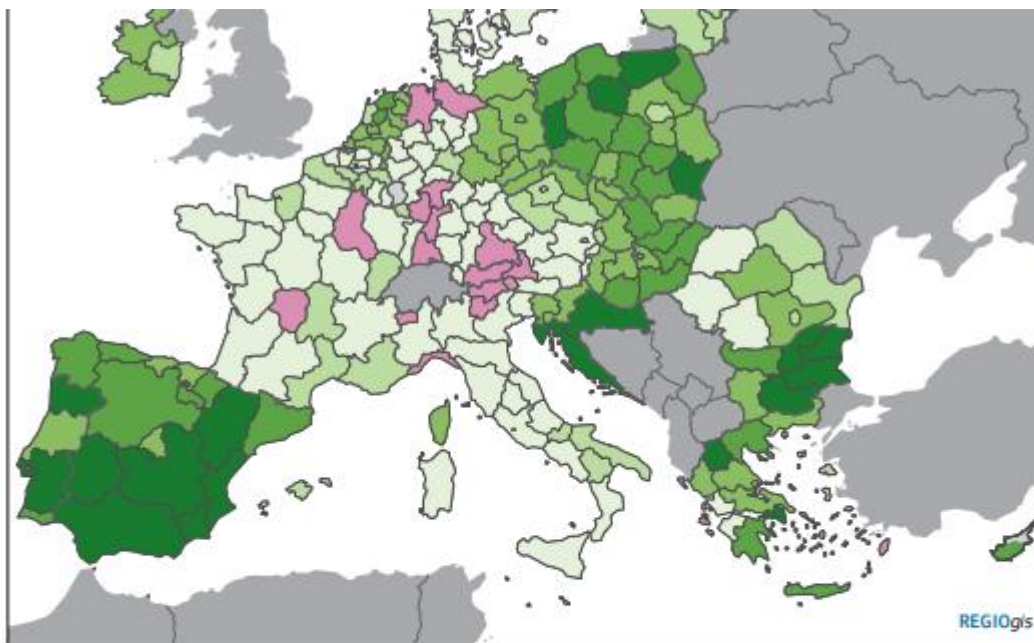
% от общата работна сила



EU-27= 14,5

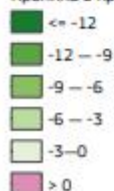
Източник: Евростат (fst_r_sla_ga).

Ü



Карта 5.6 Промяна в стагнацията на пазара на труда, 2013—2020 г.

Промяна в процентни пункта



EU-27* -4,8
Източник: Евростат (lfst_r_sla_ga).



© EuroGeographics, Асоциация за административните граници



Равнището на безработица е основният показател, използван за измерване на недостатъчното използване на работната сила в икономиката, но той дава само частична представа за степента на несъответствие между търсенето и предлагането на работна сила. Вместо него се използва концепцията „стагнация на пазара на труда“ (вж. Каре 5.1), което е мярка за пълната степен на недостатъчно използване на работната сила „Eurostat Statistics Explained“ (Статистика на Евростат в достъпна форма): https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Labour_market_slack_%E2%80%93_annual_statistics_on_unmet_needs_for_employment#Focus_on_the_potential_additional_labour_force.

Таблица 5.1 Процент на заетост и безработица по групи региони и степен на урбанизация, 2020 г. и промени 2013—2020 г.

		По-развити региони	Региони в преход	По-слабо развити региони	ЕС
Равнище на заетост (% от населението на възраст 20—64 години)	2020 г. (в %)	76,3	71,8	66,1	72,5
	Промени за 2013—2020 г. (в пр.п.)	3,5	4,7	3,5	5,0
Равнище на безработица (% от работната сила на възраст 15—74 години)	2020 г. (в %)	5,6	7,9	8,8	7,1
	Промени за 2013—2020 г. (в пр.п.)	-2,6	-5,0	-6,9	-4,4
		Северозападен ЕС	Южен ЕС	Източен ЕС	ЕС
Равнище на заетост (% от населението на възраст 20—64 години)	2020 г. (в %)	76,4	64,8	73,8	72,5
	Промени за 2013—2020 г. (в пр.п.)	2,8	5,5	8,3	5,0
Равнище на безработица (% от работната сила на възраст 15—74 години)	2020 г. (в %)	5,4	12,0	4,4	7,1
	Промени за 2013—2020 г. (в пр.п.)	-2,1	-7,3	-5,7	-4,4
		Големи градове	Малки градове и предградия	Селски райони	ЕС
Равнище на заетост (% от населението на възраст 20—64 години)	2020 г. (в %)	72,2	72,0	73,0	72,5
	Промени за 2013—2020 г. (в пр.п.)	5,0	4,2	5,5	5,0
Равнище на безработица (% от работната сила на възраст 15—74 години)	2020 г. (в %)	8,0	6,9	5,9	7,1
	Промени за 2013—2020 г. (в пр.п.)	-4,3	-3,9	-4,9	-4,4

Източник: Евростат (fst_r_ife2emprt) и (fst_r_fu3rt), изчисления на ГД REGIO



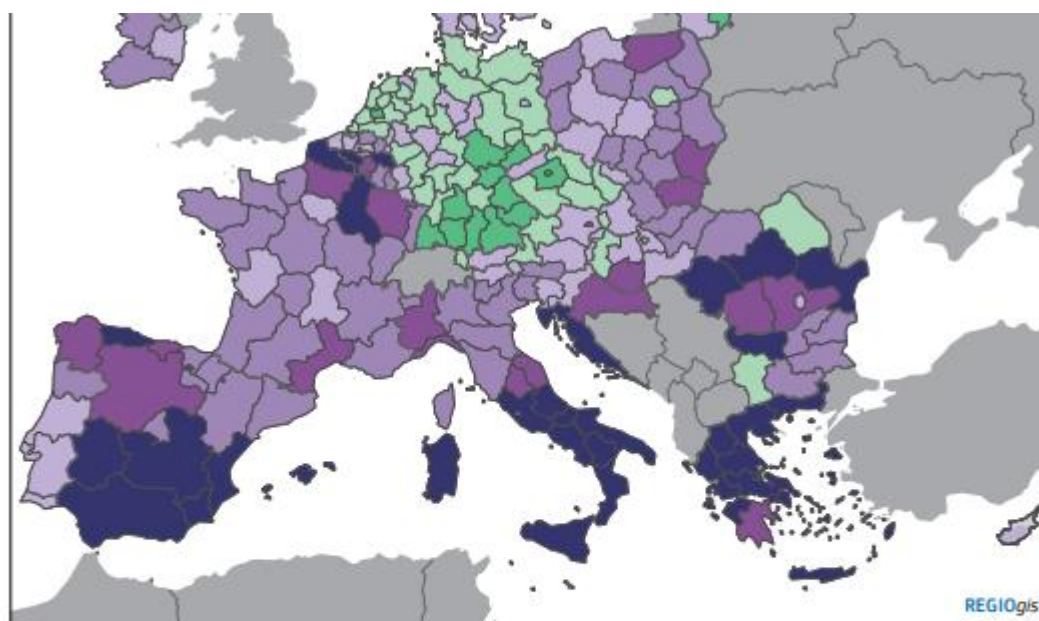
Карта 5.1 Какво представлява стагнация на пазара на труда? Стагнацията на пазара на труда се определя като сумарното число от безработните на възраст 15—74 години, недостатъчно заетите лица, работещи на непълно работно време и потенциалната допълнителна работна сила. В последната категория се включват хората, които са готови да работят, но не търсят активно работа - „обезкуражените“ работници - и тези, които търсят работа, но не могат да започнат да работят веднага (напр. тези, които чакат резултатите от проведено интервю за работа). Стагнацията на пазара на труда може да се изрази като дял от общата работна сила, която включва потенциалните участници, както и заетите и безработните, според традиционното определение. За повече подробности вж. „Eurostat Statistics Explained“ (Статистика на Евростат в достъпна форма): https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Labour_market_slack_%E2%80%93_annual_statistics_on_unmet_needs_for_employment.

Таблица 5.2 Стагнация на пазара на труда по групи региони, 2020 г. и промени през 2013—2020 г.

		По-развити региони	Региони в преход	По-слабо развити региони	ЕС
Стагнация на пазара на труда (% от общата работна сила)	2020 г. (в %)	12,9	16,4	11,9	14,5
	Промени за 2013—2020 г. (в пр.п.)	-4,2	-10,1	-9,6	-4,8
		Северозападен ЕС	Южен ЕС	Източен ЕС	ЕС
Стагнация на пазара на труда (% от общата работна сила)	2020 г. (в %)	13,2	11,8	12,3	14,5
	Промени за 2013—2020 г. (в пр.п.)	-1,7	-18,0	-3,5	-4,8

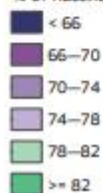
Източник: Евростат [lfst_r_sla_ga], изчисления на ГД REGIO

Ü Равнището на заетост в ЕС



Карта 5.1 Равнище на заетост (20—64 години), 2020 г.

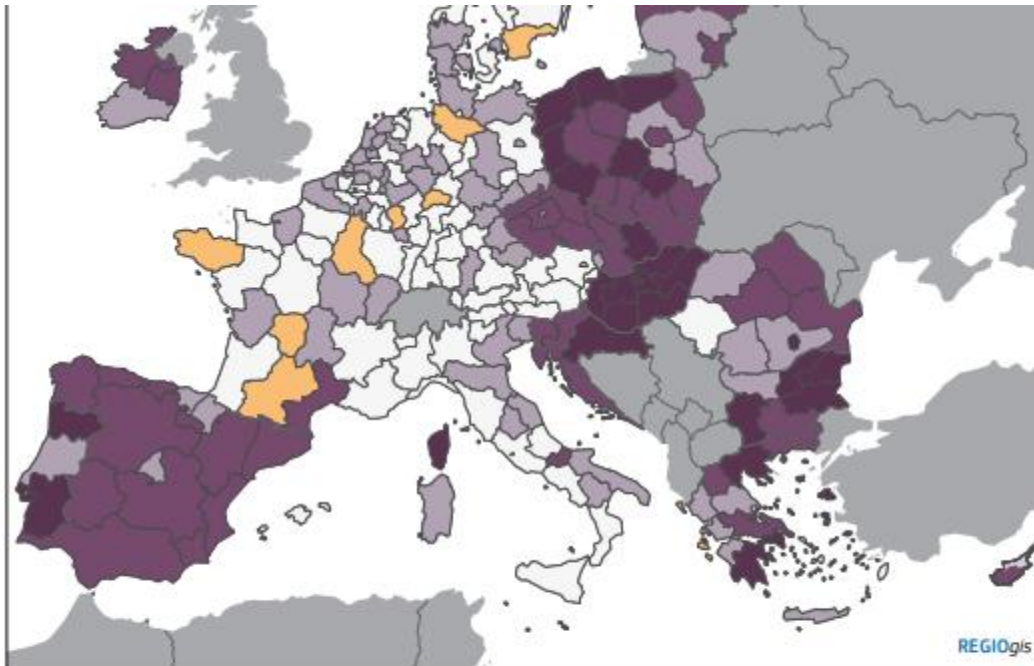
% от населението на възраст 20—64 години



EU-27* 72,5

Целта за равнище на заетост е 78 % до 2030 г.

Източник: Евростат (lfsd_r_lif2empt).



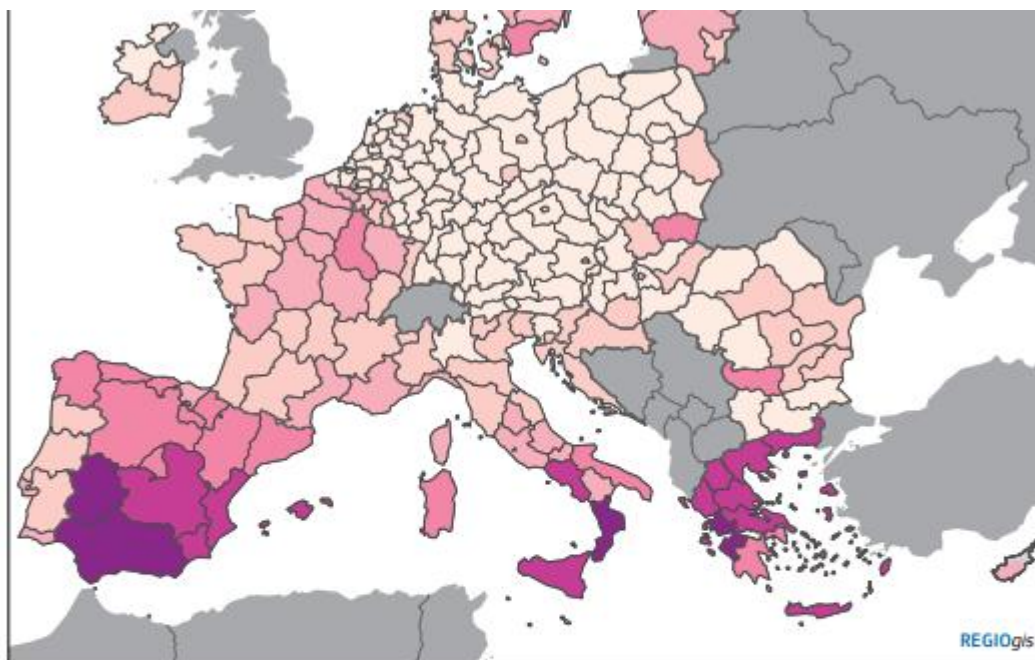
Карта 5.2 Промяна в равнището на заетост (20–64 години), 2013–2020 г.

Промяна в процентни пункта

- <= 0
- 0–3
- 3–6
- 6–9
- > 9

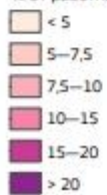
EU-27 = 5
Източник: Евростат (fst_r_fe2emppt).

Ü Равнището на безработица в ЕС



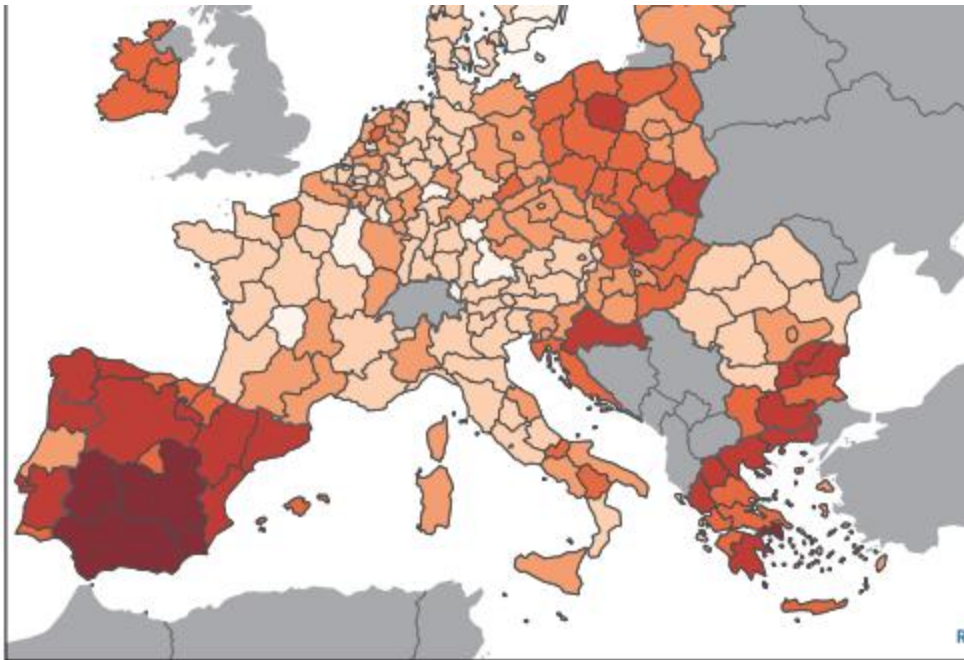
Карта 5.3 Равнището на безработицата, 2020 г.

% от работната сила



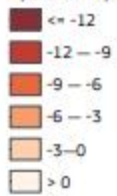
EU-27 = 7,1

Източник: ГД REGIO въз основа на данни на Евростат (fst_r_ifu5rt).



Карта 5.4 Промяна в равницата на безработица, 2013—2020 г.

Промяна в процентни пункта



EU-27 = -4,4

Източник: Евростат (fst_r_lfu3pers, fst_r_lfp2act).

Таблица 3.1 Основни цели на ЕС в областта на климата и енергетиката

Целеви срок	2020 г.	2030 г.	2030 г.	2050 г.
Рамка на политиката	Пакет от мерки за климата и енергетиката за 2020 г.	Рамка в областта на климата и енергетиката за 2030 г.	Законодателни актове на ЕС за климата и пакет от мерки „Fit for 55“	Законодателни актове на ЕС за климата и пакет от мерки „Fit for 55“
Година на приемане	2007 г.	2014 г.	2021 г.	2021 г.
Цели				
Намаляване на емисиите на парникови газове	20,0 %	40,0 %	55,0 %	Нетни нулеви емисии на парникови газове
Дял на възобновяемите източници в потреблението на енергия	20,0 %	32,0 %	40,0 %	не е налична
Повишаване на енергийната ефективност	20,0 %	32,5 %	36,0–39,0 %	не е налична

Източник: Европейска комисия.



Европейският зелен пакт, в който Комисията предложи актуализация на целта, постижима до 2030 г. за намаляване на емисиите на парникови газове с 55 % и повиши целите по отношение на възобновяемите енергийни източници и енергийната ефективност съответно на 40 % и 36 %; и

- дългосрочна стратегия до 2050 г., която има за цел до 2050 г. ЕС да стане неутрален по отношение на климата.

През юли 2021 г. Европейската комисия прие редица законодателни предложения, в които се посочва как може да се постигне неутралност по отношение на климата в ЕС до 2050 г., включително междинна цел за нетно намаляване на емисиите на парникови газове с най-малко 55 % до

2030 г. Пакетът от мерки „Fit for 55“ (Подготвени за цел 55)³ обединява: прилагане на търговията с емисии към нови отрасли; затягане на правилата на съществуващата система на ЕС за търговия с емисии (ETS); ускореното използване на възобновяема енергия и по-голяма енергийна ефективност; по-бързо въвеждане на нискоемисионни видове транспорт; привеждането на данъчните политики в съответствие с целите на Европейския зелен пакт; мерките за предотвратяване на изместването на въглеродни емисии; и инструментите за запазване и увеличаване на естествените поглъщатели на въглерод в ЕС. Същевременно бе наложен по-прозрачен и динамичен процес на управление, за да се подпомогне постигането на целите до 2030 г., както и международните ангажименти на ЕС по Парижкото споразумение, включващи интегрирана система за мониторинг и правила за докладване. За

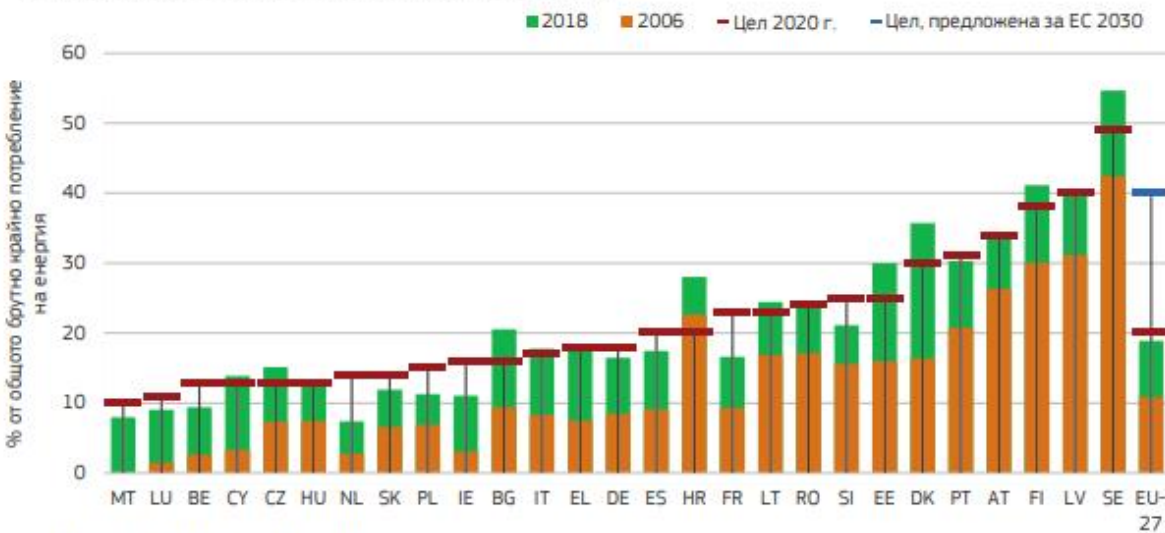


постигане на успех на тези планове са необходими действия във всички сфери на икономиката на ЕС и по-конкретно: инвестиции в екологосъобразни технологии; целенасочена НИРД и иновации; по-чисти, по-евтини и по-здравословни форми на частен и обществен транспорт; декарбонизация на енергийния отрасъл и подобряване на енергийната ефективност на сградите.

Ü Повишаване на енергийната ефективност

Повишаването на енергийната ефективност е от първостепенно значение за опазване на околната среда, намаляване на емисиите на парникови газове и подобряване качеството на живот. ЕС набеляза амбициозни цели за 2020 г. и 2030 г., като постави акцент върху отраслите, в които потенциалът за икономии е най-голям, например - сградите През 2019 г. първичното и крайното потребление на енергия са намалели съответно с 9,7 % и 5,5 % в сравнение с нивата им от 2005 г. Въпреки това нивата на първичното и крайно потребление на енергия са съответно с 3,0 % и 2,6 % по-високи от целите за 2020 г. и с 19,9 % и 16,3 % по-високи от целите за 2030 г. Поради това има вероятност ЕС да не постигне своите цели за 2020 г. и е все още далеч от целите, набелязани за 2030 г., което означава, че ще бъдат необходими допълнителни усилия за превръщане на икономиката на ЕС в по-енергийно ефективна

Фигура 3.3 Дял на възобновяемите енергийни източници в брутното крайно потребление на енергия, 2006 г., 2018 г. и целта за 2020 г.



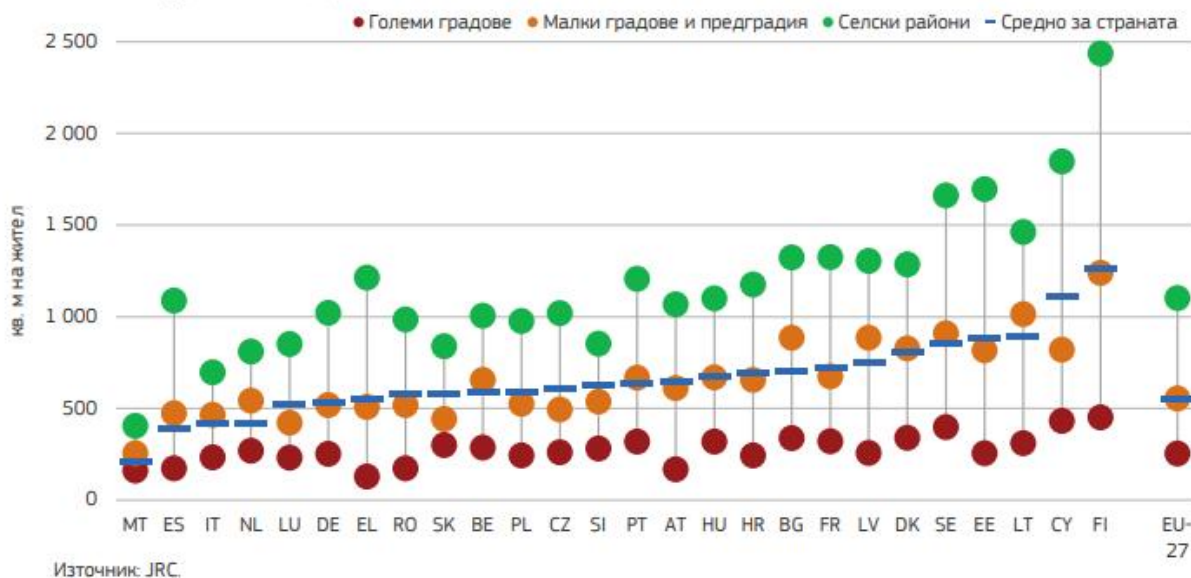
Източник: EEA, Евростат [t2020_31]

Таблица 3.2 Разстояние до целите за 2030 г.

% от нивата за 2019 г.	NH ₃	NMVOС	NO _x	ФПЧ _{2,5}	SO ₂
Унгария	31	32	40	53	33
Румъния	10	21	35	55	27
Чехия	9	36	36	51	11
Нидърландия	-15	7	27	38	11
Словения	4	21	32	38	25
Германия	27	-4	48	15	24
Полша	11	9	18	47	20
Португалия	6	23	28	37	8
Испания	14	14	15	45	3
Литва	3	33	37	-2	6
Ирландия	9	23	30	3	0
Хърватия	5	18	26	31	-22
Италия	1	15	26	25	-14
Франция	9	0	37	12	-7
България	-1	27	9	40	-26
Дания	10	-21	25	25	-3
Гърция	-5	7	10	7	14
Словения	28	-3	8	-3	1
Австрия	17	-5	45	13	-40
Латвия	19	12	5	19	-28
Люксембург	22	11	48	-28	-30
Нидерландия	2	-13	25	-3	-38
Финландия	4	2	5	-3	-59
Швеция	10	-5	47	-43	-73
Естония	6	-10	-25	-30	-29
Белгия	-2	-22	11	-15	-65
Малта	-6	26	62	6	-274
EU-27	12	15	36	28	12
Брой на MS					
Под целта	5	8	1	8	14
Повече от 30 % над целта	1	3	11	10	2

Таблицата показва с колко трябва да се намалат емисиите, за да се спазят пределните стойности, таваните за 2030 г. Положителните стойности (в червено) означават, че са необходими допълнителни намаления. Отрицателните стойности (в зелено) означават, че емисиите са под пределната стойност. Необходимото намаление на емисиите се изчислява като процентна разлика между отчетените през 2019 г. емисии и ангажиментите за намаляване на емисиите за след 2030 г.
Източник: EADS

Фигура 3.12 Застроена земя и транспортна инфраструктура на глава от населението според степента на урбанизация, 2018 г.

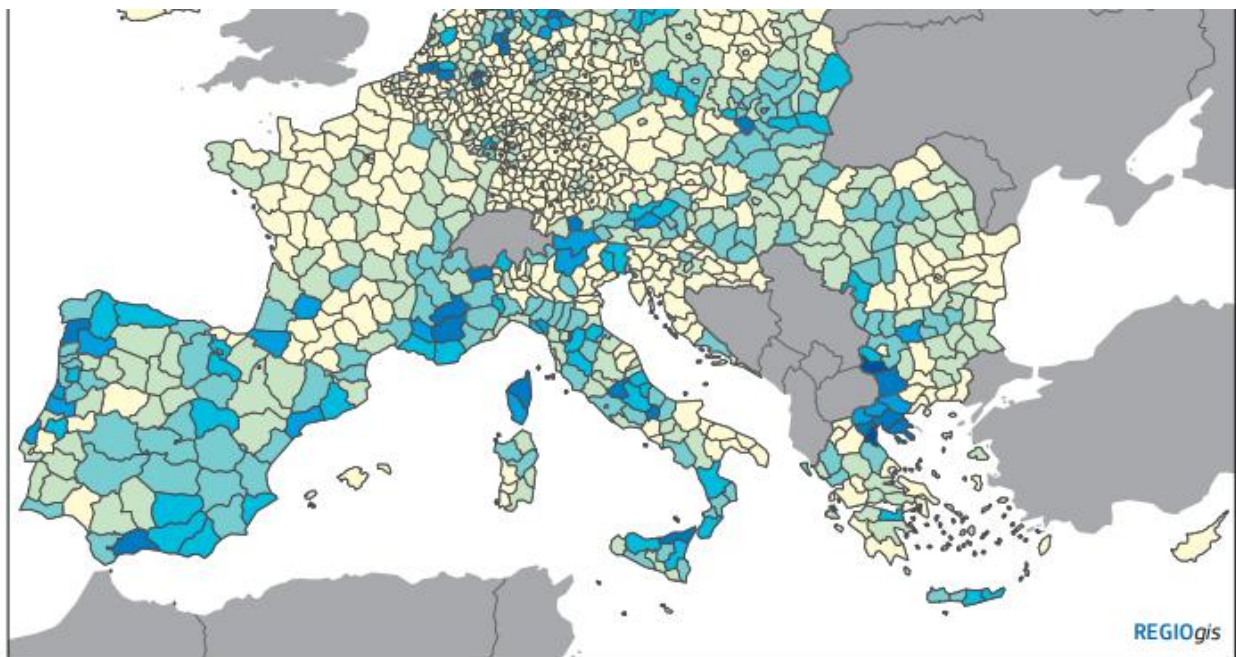


Селските райони стават все по-застроени



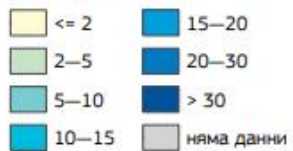
Разумното управление на земята е от съществено значение за поддържането на основни производствени ресурси и екосистемни услуги. Обработваемата земя и плодородната почва са необходими за осигуряване на храна, улесняване на кръговрата на хранителните вещества, опазване на биологичното разнообразие, регулиране и пречистване на водата и смекчаване на изменението на климата. Настоящите практики на земеползване и управление оказват влияние върху състоянието на земята и почвите и често водят до загуба на обработваеми земи. Основните причини за влошаване на качеството на земята са неустойчивите практики в селското и горското стопанство, строителството на сгради и инфраструктура, както и изменението на климата.

Непропускливост Запечатването на почвата или непрпускливостта представлява сериозен проблем, тъй като води до загуба на много от функциите, които почвата изпълнява. Увеличаването на непрпускливостта се дължи на новото строителство, което покрива почвите с непрпускливи изкуствени материали като асфалт и бетон. Степента на непрпускливост се различава значително в ЕС. Тя е тясно свързана с гъстотата на населението, но непрпускливостта на глава от населението показва големи различия в земеползването в различните видове региони. Застроените площи и транспортната инфраструктура съставляват по-голямата част от запечатаните площи. Като средна стойност за ЕС според базовата карта на LUISA (LBM)⁵², земята, класифицирана като застроени площи и транспортна инфраструктура на жител, е четири пъти по-голяма в селските райони, отколкото в градовете (Фигура 3.12).

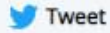


Карта 3.17 Очакван дял на изоставените земеделски земи на ниво NUTS 3, 2030 г.

% земеделска земя



Източник: Vallecillo et al. (2020).



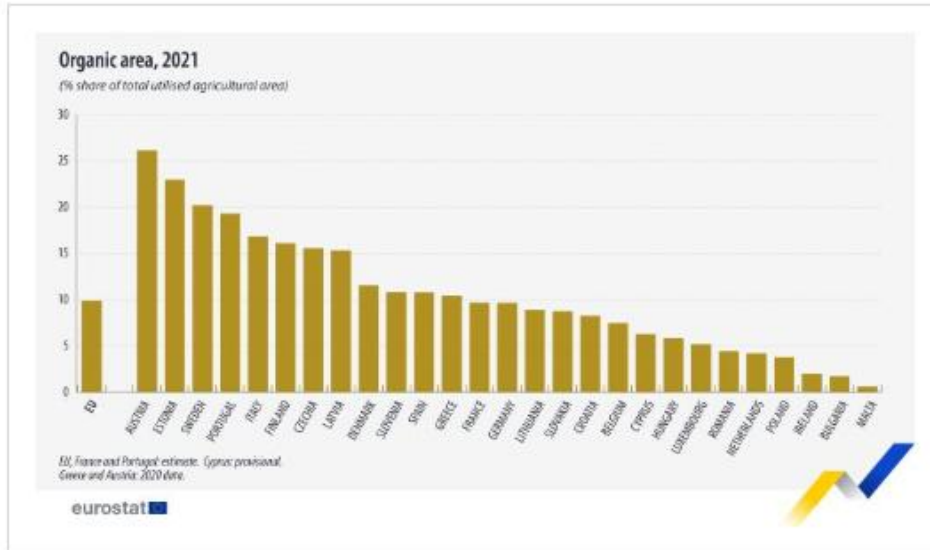
Tweet

Общата площ на биологичното земеделие в ЕС продължава да се увеличава, като през 2021 г. обхваща 15,9 милиона хектара земеделска земя.



Tweet

Органичните площи представляват 9,9% от общата земеделска земя в ЕС през 2021 г.



Тази статия описва положението на биологичното земеделие в Европейския съюз (ЕС). Където е възможно, се прави сравнение със селското стопанство като цяло.



Необходими са повече инвестиции за възстановяване на екосистемите и развитие на зелена инфраструктура и природосъобразни решения. Биологичното разнообразие и природата са от съществено значение за поддържането на живота, тъй като предоставят екосистемни услуги, като осигуряване на храна, опрашване, поглъщане на въглерод, смекчаване на последиците от природни бедствия и възможности за отдих. В резултат на това, загубата на биологично разнообразие има сериозни последици за обществото, икономиката, здравето и благосъстоянието на хората.

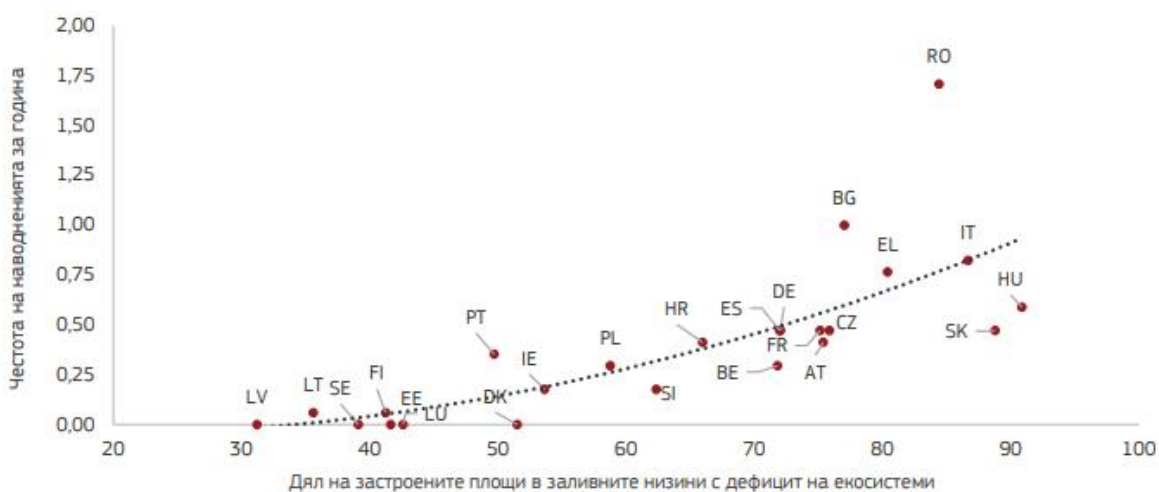
Например райони с природни или други специфични ограничения са тези, в които е по-трудно да се извършва ефективна селскостопанска дейност поради специфични проблеми, причинени от природните условия. С цел предотвратяване изоставянето на тези земи, ЕС предоставя подкрепа както чрез схеми за развитие на селските райони, така и чрез схеми за подпомагане на доходите. Въпреки усилията, ЕС продължава да губи биологично разнообразие с обезпокоителни темпове и много от целите на политиката на ЕС няма да бъдат постигнати.

Последните оценки показват, че загубата на биологично разнообразие и екосистемни услуги продължава в целия ЕС. Но въпреки това е постигнат известен напредък, особено в определянето на защитени зони. Мрежата „Натура 2000“ на ЕС, целяща опазване на най-ценните и застрашени видове и местообитания в Европа, понастоящем обхваща 18 % от сухоземната територия на ЕС и почти 9 % от морската акватория, което я прави най-голямата мрежа от защитени зони в света. Мрежата „Натура 2000“ вече е до голяма степен завършена на сушата, въпреки че някои държави членки все още трябва да предложат допълнителни територии за редица видове и местообитания, за да завършат националната си мрежа. Напредъкът при определянето на обекти по „Натура 2000“ в морската среда е много по-бавен. Това до голяма степен се дължи на липсата на научна информация за

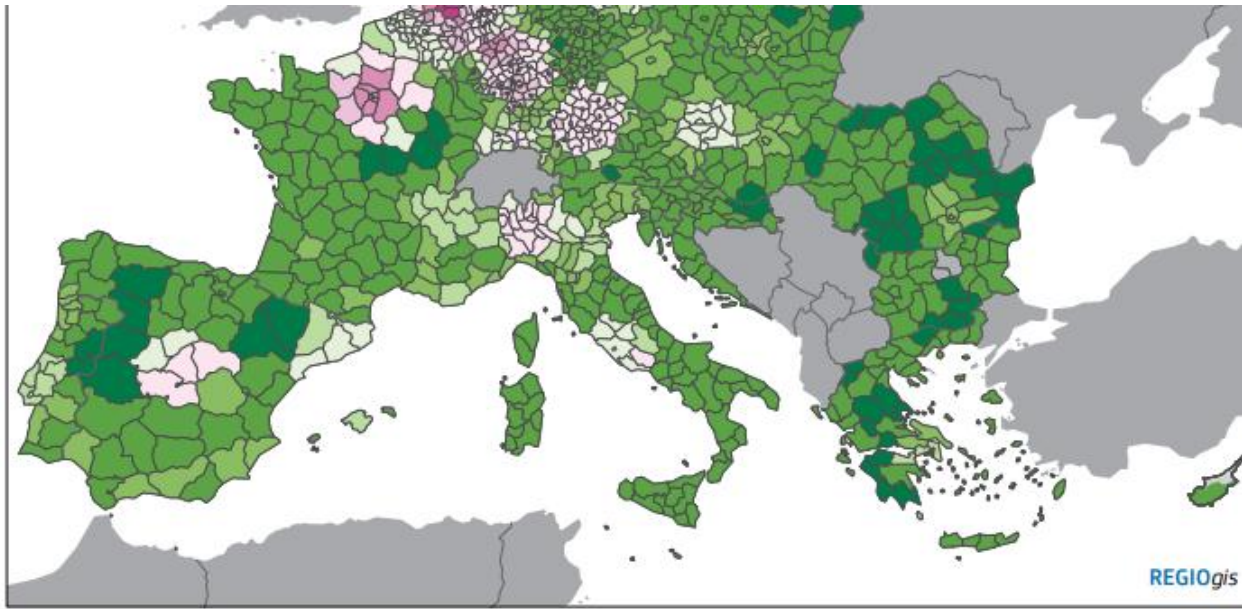
разпространението на защитените морски местообитания и видове в такива подробности, каквито са необходими за определяне на обектите и въвеждане на подходящо управление.

В рамките на своята стратегия за биологичното разнообразие до 2030 г. 59, ЕС ще предприеме редица мерки, за да промени тези тенденции. Те включват поставяне под защита на поне 30 % от сушата и 30 % от морските райони в ЕС, възстановяване на увредени екосистеми, увеличаване на биологичното земеделие и на богатите на биологично разнообразие ландшафти в земеделските земи, възстановяване на най-малко 25 000 км от реките в ЕС в свободно течащо състояние, спиране и промяна на тенденцията за намаляване на броя на опрашители, засаждане на три млрд. дървета и намаляване на употребата на пестициди и на рисковете от 58 Европейска агенция за околна среда (2020). 59 Европейска комисия (2020с).

Фигура 3.14 Връзка между дела на застроените площи в заливните низини с дефицит на екосистеми и честотата на наводненията



Източник: JRC.



Карта 4.2 Достъп до пътнически полети по региони по NUTS 3, 2019 г.

Среден брой полети на ден



Среднопотеглен спрямо населението брой на полетите на ден, достъпни в рамките на 90 минути пътуване по шосе.
EU-27 = 556

Източник: Анализ на ГД REGIO въз основа на данни от Евростат (avia_tf_apal, avia_tf_ala), EuroGeographics, TomTom и JRC (GEOSTAT-JRC 2018 grid).

По-добре свързана Европа



акцент върху ширококоловите интернет връзки, които се превърнаха във важен фактор на свързаността в един все по-цифровизиран свят. Доброто покритие и бързите цифрови връзки са важни във всички райони, особено в отдалечените или слабо населените, в които транспортните мрежи са по-слабо развити, а цифровата свързаност може да играе важна роля за осигуряване на достъп до основни услуги. 1.

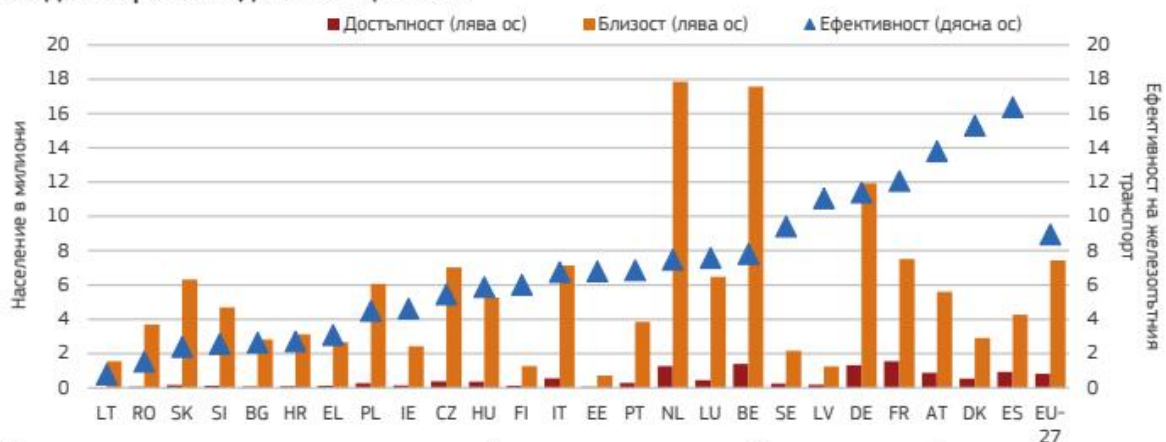
Железопътният транспорт може да се конкурира с полетите на къси разстояния² През 2021 г. Комисията предложи план за действие за стимулиране на услугите за железопътен превоз на пътници на дълги разстояния и трансграничните железопътни услуги³. Базира се на усилията на държавите членки да направят основните връзки между градовете по-бързи чрез: по-добро управление на административния капацитет; координиране на разписанията; създаване на условия за съвместно използване на подвижния състав; и подобряване на инфраструктурата за стимулиране на нови железопътни услуги, включително и през нощта. Подобряването на високоскоростните железопътни⁴ услуги може да предложи на пътуващите алтернатива на полетите на къси разстояния, което не само ще намали емисиите на CO₂, но и ще разтовари капацитета на летищата и ще избегне поддържането на нерентабилни въздушни маршрути.

Мобилността на хората е двигател на икономическия и социалния живот. Добре насочените инфраструктурни инвестиции и проектирането на мрежата са от решаващо значение за транспортната система, която осигурява достъпност на хората и предприятията, както и за намаляване на регионалните различия в областта на свързаността. Въпреки ползите, мобилността е свързана и с

разходи, насочени към обществото. Те включват емисии на парникови газове и замърсители, както и произшествия и задръствания, които засягат здравето и благосъстоянието на хората. Транспортната стратегия на ЕС1 в момента е съсредоточена върху прехода към устойчива и интелигентна мобилност, който включва значително намаляване на емисиите на парникови газове и изисква решителна промяна на видовете транспорт.

Важно е да се отбележи, че повишаването на пътната безопасност може да стимулира използването на безмоторни видове транспорт особено велосипеди, което от своя страна допълнително ще допринесе за постигане на мобилност с ниски емисии.

Фигура 4.7 Достъпност, близост и транспортна ефективност с железопътен транспорт, заедно с кратко ходене пеша, 2019 г.



Достъпността се определя като население, което може да бъде достигнато в рамките на 90-минутно пътуване; близостта - като населението, живеещо в радиус от 120 км, а ефективността на железопътния транспорт - като съотношението между първото и второто. Стойностите предполагат пътуване в оптимално време. Кратко ходене пеша се определя като ходене пеша с продължителност не повече от 15 минути. Не са включени държави без железници (CY, MT).

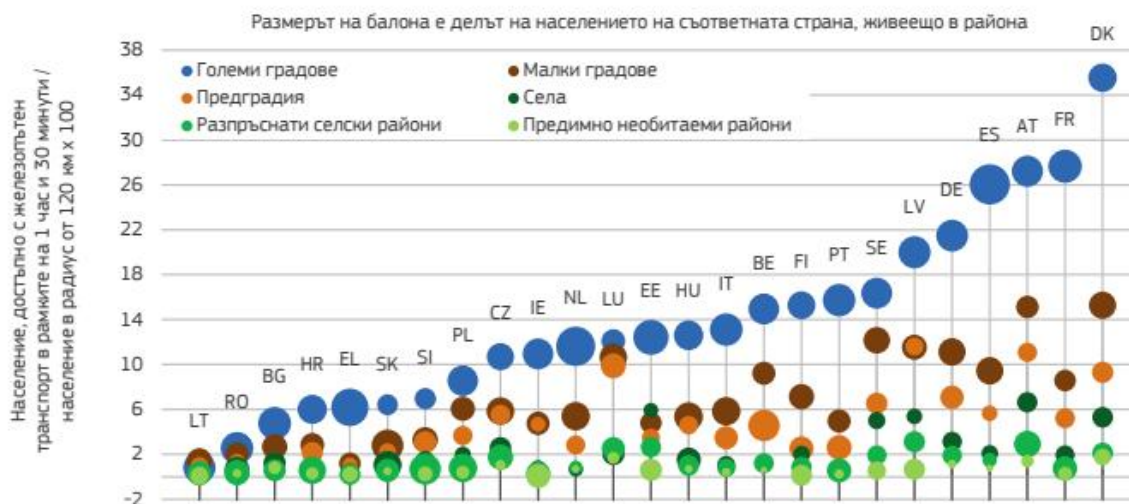
Източник: REGIO-GIS.



Осми доклад за икономическо, социално и териториално сближаване

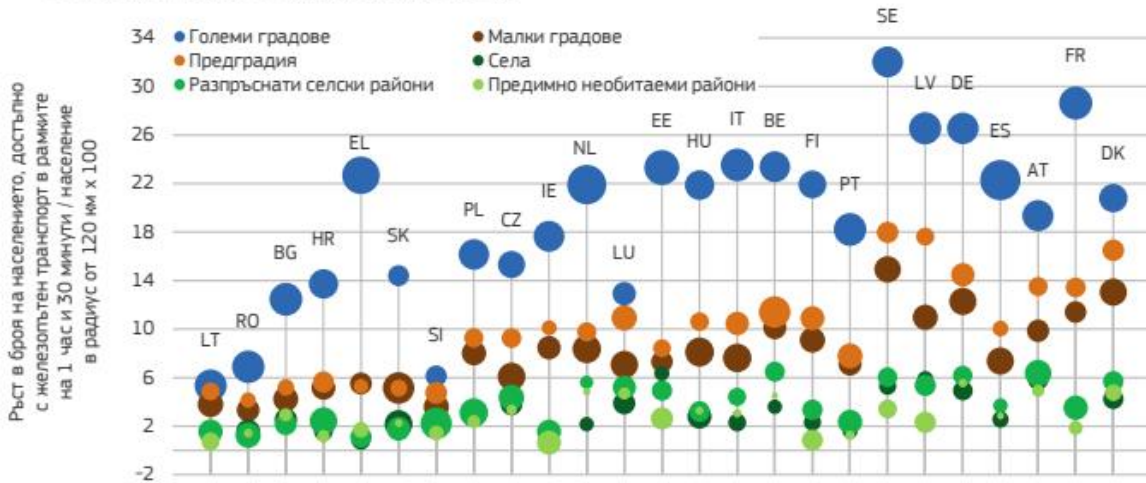
Фигура 4.8 Ефективност на железопътния транспорт по държави членки и уточнена степен на урбанизация, 2019 г.

а) пътуване с влак, съчетано с кратко ходене пеша

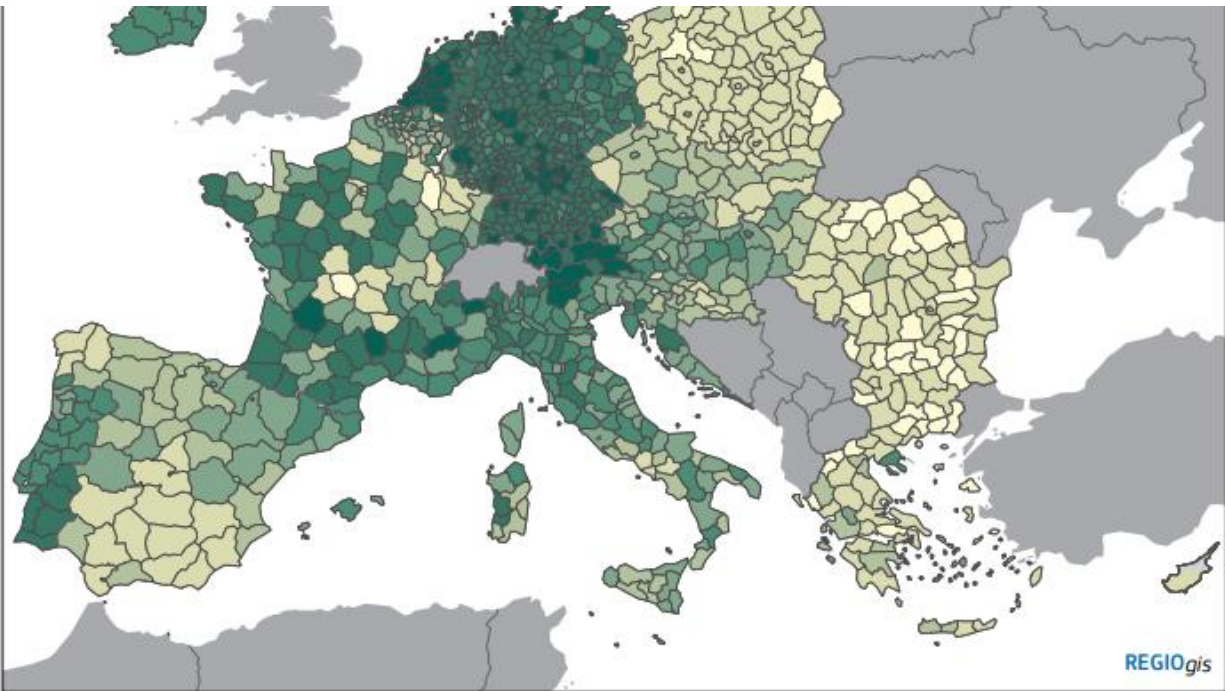


Страни, подредени по стойност на гвадските центрове: не са показани страни без железници (CY, MT).

б) Увеличаване на ефективността на железопътния транспорт, ако се комбинира с кратко пътуване с велосипед вместо с кратко ходене пеша



Страните са подредени в същия ред като в панел а) по-горе; не са показани страни без железници (CY, MT). Кратко пътуване с велосипед се определя като пътуване с велосипед с продължителност не по-голяма от 15 минути. Източник: REGIO-GIS.



Карта 4.6 Пунктове за зареждане на електрически автомобили, 2021 г.



Действащи обществени или частни пунктове за зареждане (юли 2021 г.).
 EU-27 = 120,34
 Източник: ГД REGIO въз основа на общодостъпни данни на ChargeMap.





Карта 4.7 Население със спирка на общественя транспорт на пешеходно разстояние, 2018–2019 г.

% от населението

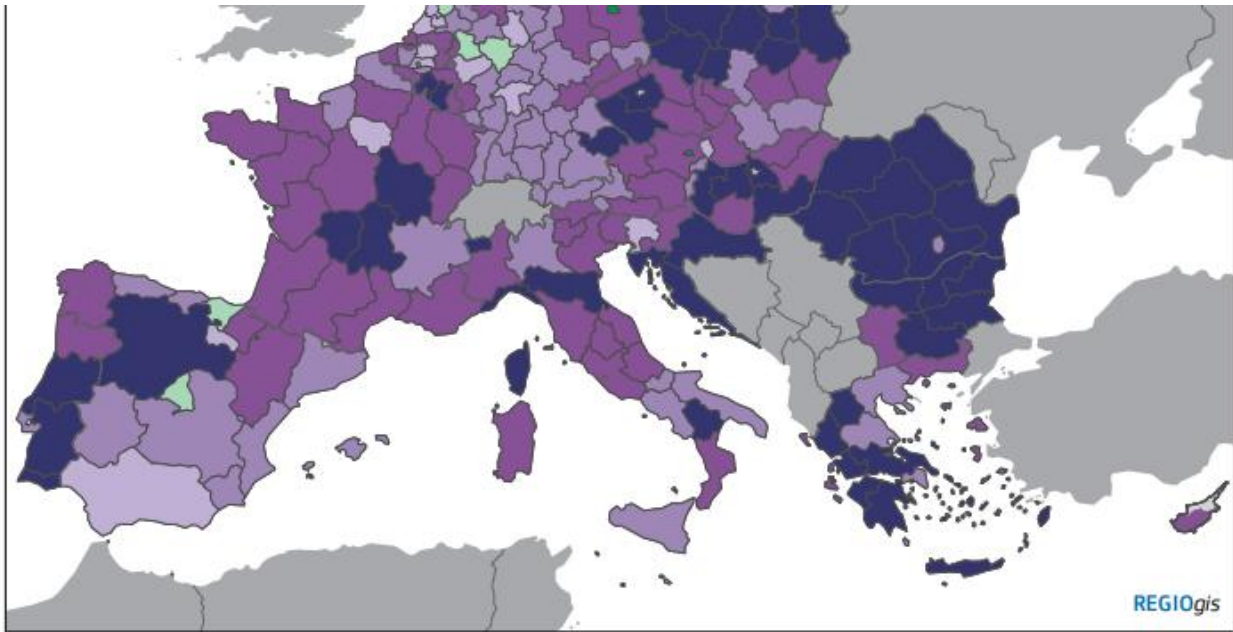


Показател 11.2.1 на ЦУР на ООН: автобусна или трамвайна спирка на 500 м и/или спирка на влак или метро на 1 км.

Източник: оператори на обществен транспорт, UIC, Евростат, НСИ-и, Copernicus Urban Atlas 2018, OpenStreetMap, TomTom, REGIO-GIS.

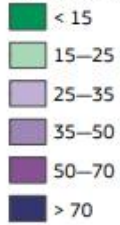


© EuroGeographics, Асоциация за административните граници



Карта 4.10 Смъртни случаи при ПТП, 2018—2019 г.

Смъртни случаи на милион жители



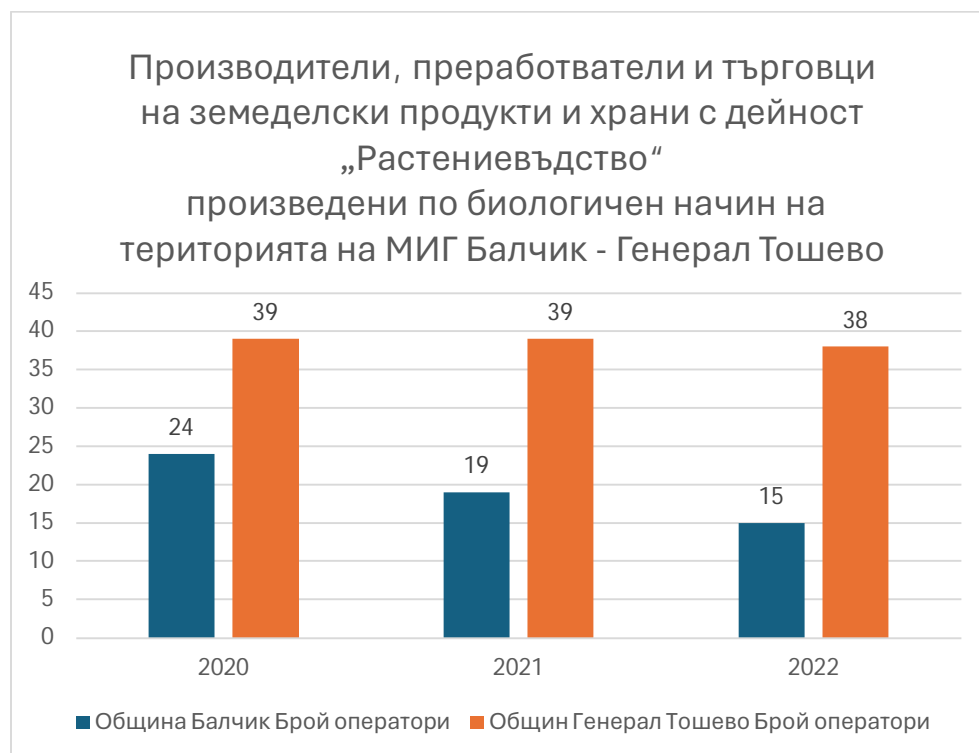
EU-27 = 52,7

Целта на ЕС за 2030 г. е намаляване на броя на жертвите по пътищата с 50 % в сравнение с 2019 г., което представлява около 25 смъртни случая на милион жители.

Източник: Евростат (tran_r_acci).



Фиг.5.1

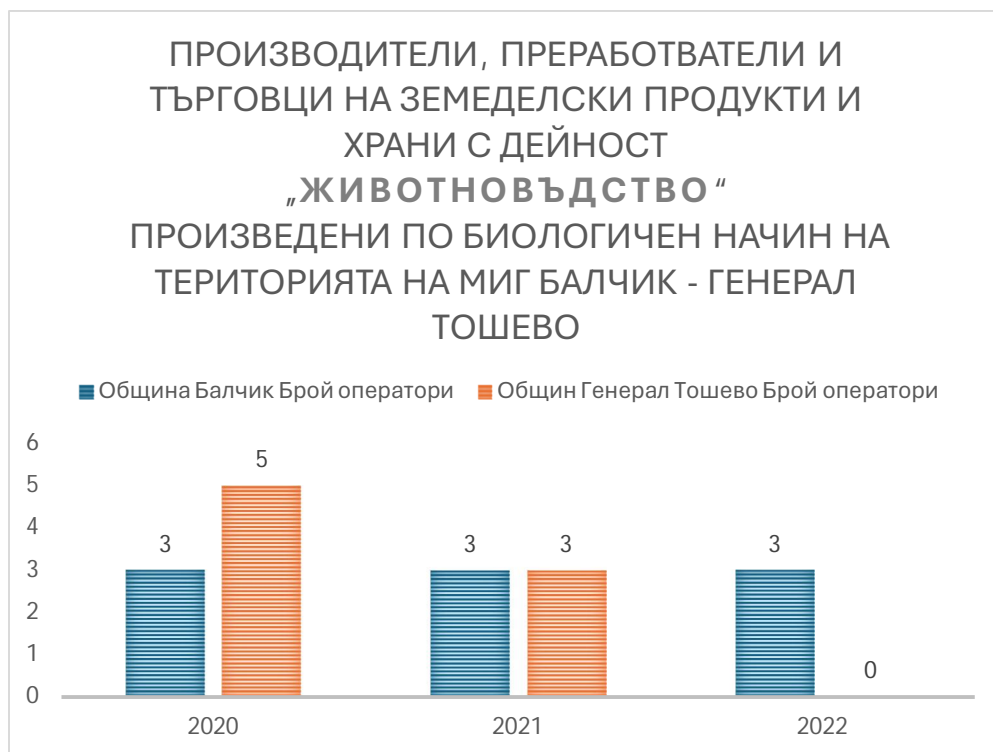


Източник: статистика предоставена от МЗХ

В община Балчик, броят на операторите в системата за контрол с дейност „Растениевъдство“ през последните три години показва ясно намаляване - от 24 в 2020 г. до 15 в 2022 г. Това намаляване може да се обясни с няколко фактора, включително въздействието от пандемията COVID-19, която могла да доведе до проблеми с работната сила, намаляване на търсенето, проблеми с доставките и финансови трудности. Неспособността на някои оператори да се адаптират към тези нови условия може да е довела до прекратяване на техните дейности.

Същевременно, в община Генерал Тошево, броят на операторите остава почти непроменен през същия период - 39 оператора в 2020 и 2021 г., и леко намалена до 38 в 2022 г. Тази стабилност, в контекста на същата пандемия, предполага, че операторите в Генерал Тошево вероятно са се справили успешно с предизвикателствата. Възможно е те да са били в състояние да се адаптират бързо към новите условия, да са получили подходяща подкрепа от местните власти и общности, или да са се ползвали от стабилно търсене на земеделска продукция в областта.

Фигура 5.2



Съгласно представените данни, броят на операторите в областта на „Животновъдство“ в община Балчик е останал константен през последните три години - 3 оператора през 2020, 2021 и 2022 година. Това независимо от общата ситуация с COVID-19, което може да свидетелства за силна устойчивост в този сектор в община Балчик.

Съвсем различна е ситуацията в община Генерал Тошево, където броят на операторите в областта на „Животновъдство“ драстично намалява от 5 през 2020 година, до 3 през 2021 и 0 през 2022 година. Това може да се дължи на редица причини, като финансови затруднения, липса на работна сила, проблеми със снабдяването или намалено търсене, които могат да са влошени от пандемията COVID-19.

Тези данни показват значителни разлики във въздействието на пандемията върху животновъдния сектор в двете общини. Докато община Балчик показва стабилност в броя на операторите, община Генерал Тошево изглежда е била значително засегната, с пълно спиране на операциите в областта на животновъдство през 2022 година.

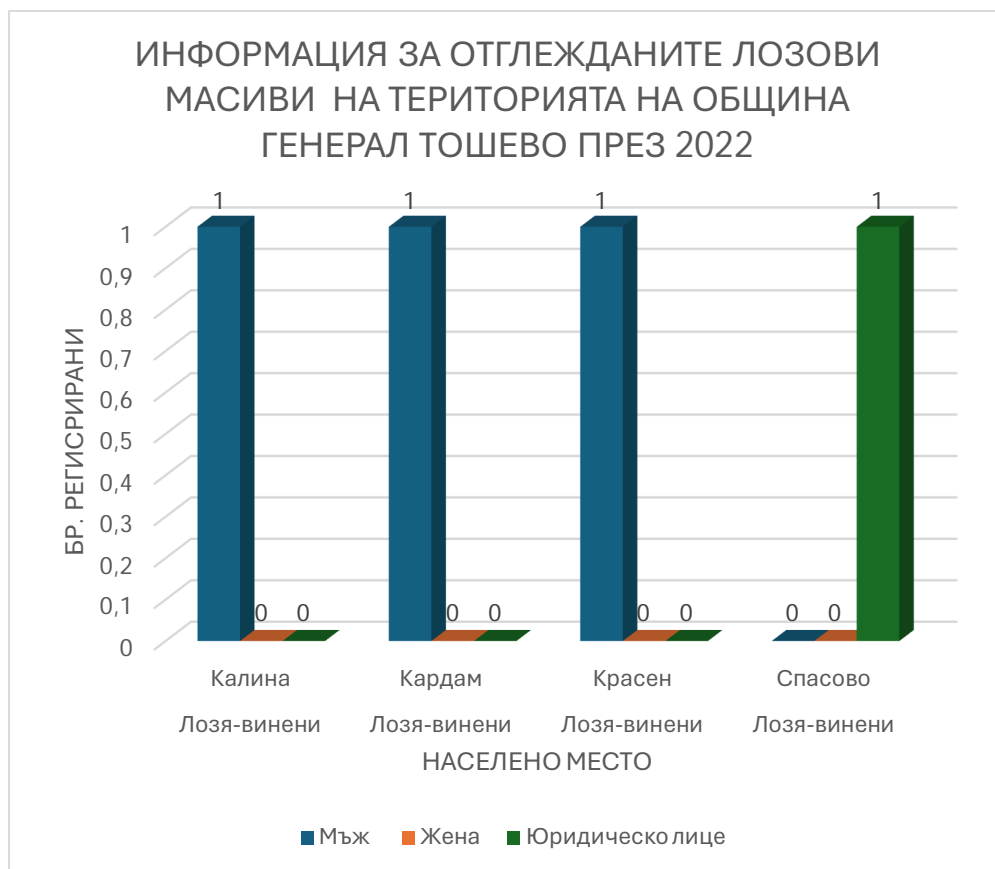
Фигура 5.3



Допълнителна информация община Балчик и община Генерал Тошево 2020-2022

Предоставената информация е за Биологично регистрирани пчелари за 2022г, поради липса на информация от 2019г. от МЗХ.

Фигура 5.4



Източник: ДФЗ - област Добрич статистика

Наблюденията за Община Генерал Тошево е че се отглеждат само винени лозя в изброените населени места като преобладава производителите да са земеделци от мъжки пол или юридически лица/фирми/

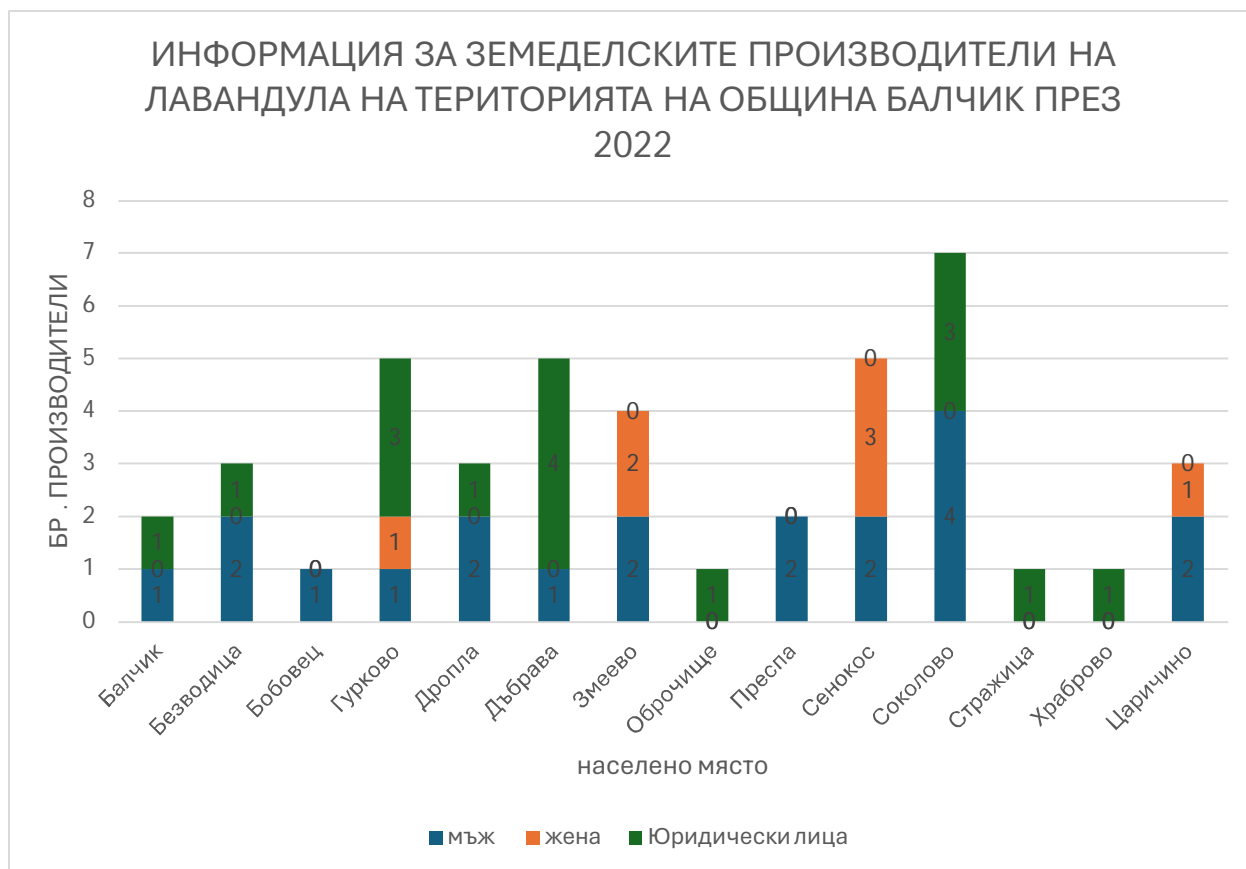
Фигура 5.5



Източник: ДФЗ - област Добрич статистика

От информацията става ясно че в община Балчик има както десертни така и винени лоза, но единствените производители са земеделци мъже или юридически лица/фирми/ В населените места на Община Балчик.

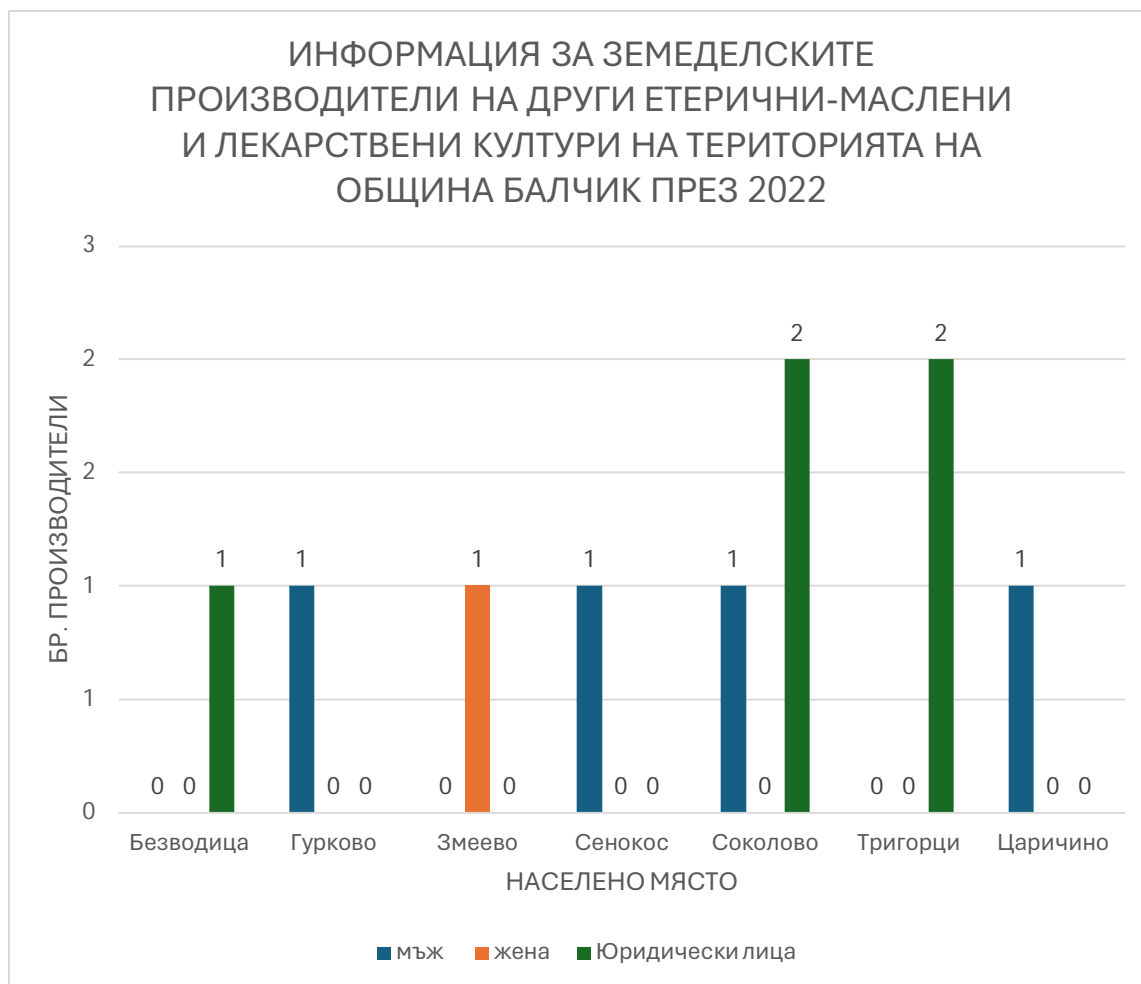
Фигура 5.6



Източник: ДФЗ - област Добрич статистика

Статистиката показва информация за регистрираните земеделски производители на лавандула по тяхното разделение по пол. Наблюдава се преобладаващо влияние на мъже и фирми като жените се обособени в 4 населени места като с.Сенокос, с. Змеево, с. Царичино както и с. Гурково.

Фигура 5.7



Източник: ДФЗ - област Добрич статистика

Фигура 5.8



Въз основа на предоставените данни за 2022 г.:

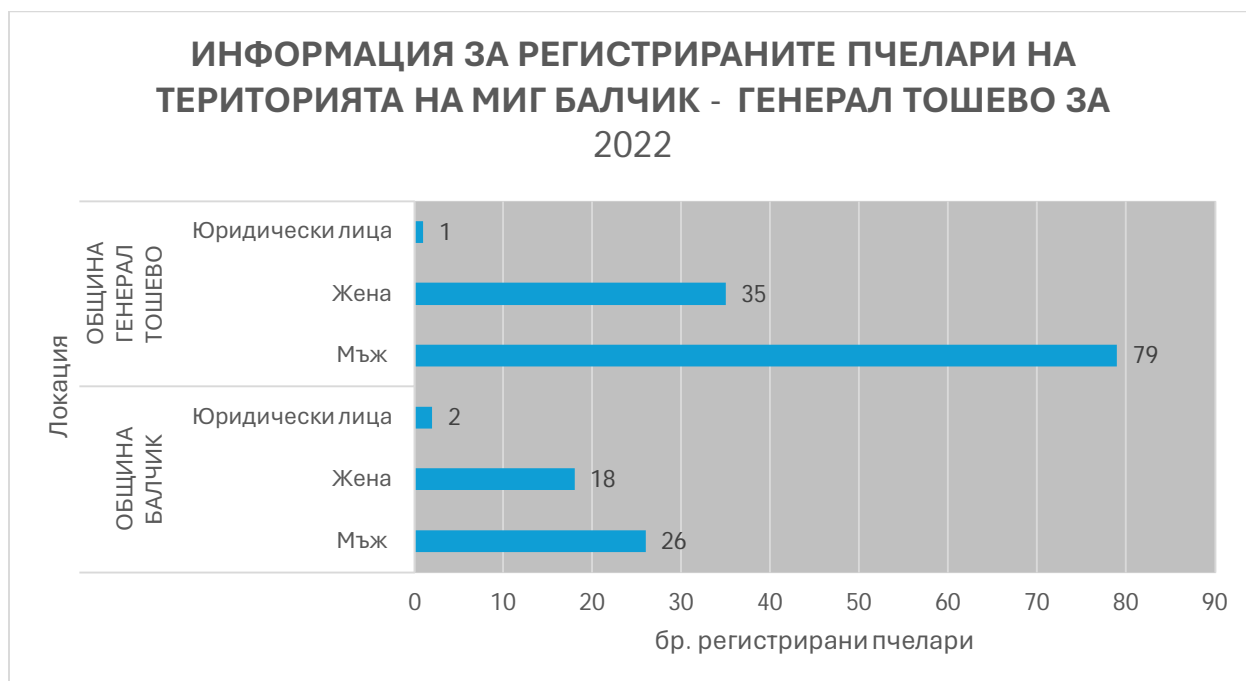
В община Генерал Тошево има значително по-голям брой регистрирани земеделци, които се занимават с Лавандула в сравнение с Други етерично-маслени и лекарствени култури. Това може да е резултат от по-голяма търсене, по-добри условия за отглеждане на лавандула или други местни фактори.

В община Балчик броят на земеделците, които се занимават с Лавандула и Други етерично-маслени и лекарствени култури, е по-малък в сравнение с Община Генерал Тошево. Това може да е резултат от различия в размера на общините, наличието на други възможности за земеделие или различни местни условия и предпочитания.

Във всички категории и в двете общини, броят на мъжете-земеделци е по-голям от броя на жените-земеделци. Това отразява общата тенденция в земеделието в България.

Юридическите лица (които вероятно представляват аграрни компании или кооперации) играят значителна роля в производството на Лавандула, особено в община Генерал Тошево.

Фигура 5.9



В таблицата са описани данните за 2022 г

В община Балчик има общо 46 регистрирани пчелари - 26 мъже, 18 жени и 2 юридически лица. Това сочи, че пчеларството в тази община е разпространено сред физически лица, с леко предимство на мъжките лица.

В община Генерал Тошево има общо 115 регистрирани пчелари - 79 мъже, 35 жени и 1 юридическо лице. И тук има по-голям брой мъжки лица, които се занимават с пчеларство, като общият брой регистрирани пчелари е почти два пъти по-голям от този в община Балчик.

Фигура 5.10



Общият брой фирми в община Балчик и община Генерал Тошево за периода 2019-2021 г. е следният:

Община Балчик:

- 2019 г.: 1286 фирми
- 2020 г.: 1208 фирми
- 2021 г.: 1132 фирми

Община Генерал Тошево:

- 2019 г.: 641 фирма
- 2020 г.: 648 фирми
- 2021 г.: 616 фирми

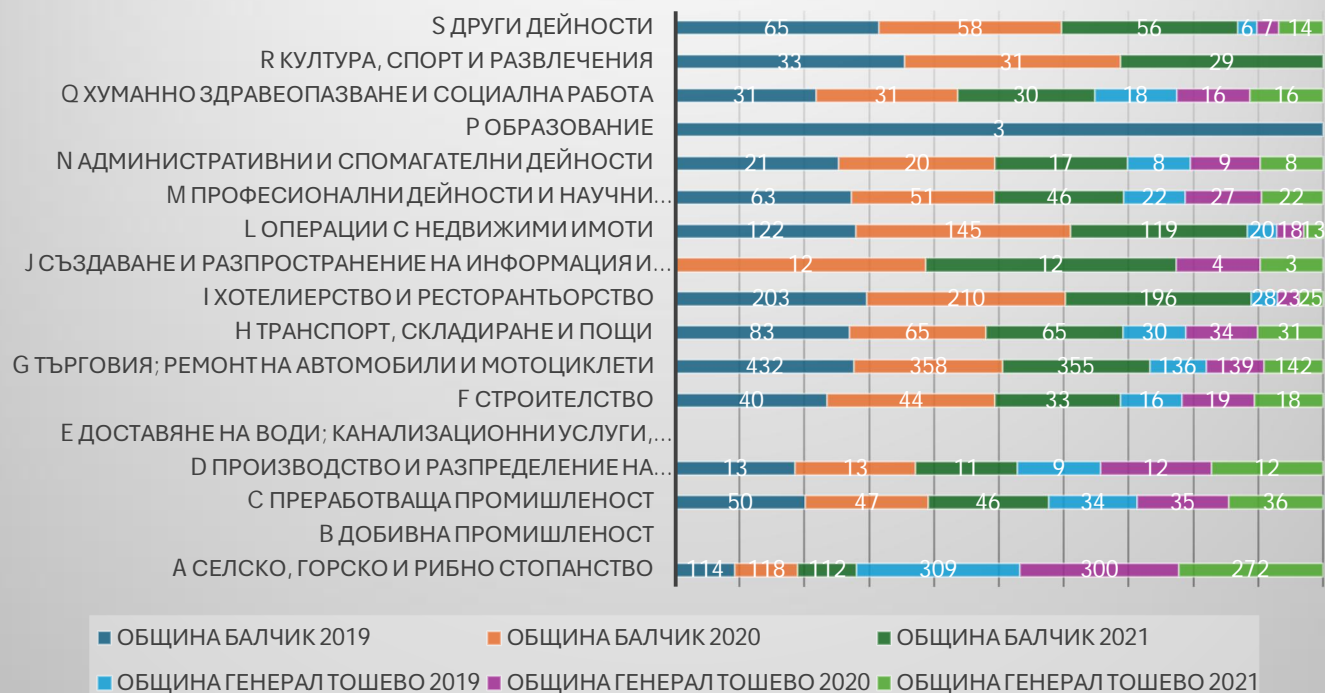
Промяната в броя на фирмите от 2019 до 2021 г. е:

- Община Балчик: Намаляване с около 6.29%
- Община Генерал Тошево: Намаляване с около 4.94%

Това показва, че има обща тенденция към намаляване на броя на фирмите в икономическите сектори в двете общини през изследвания период.

Фигура 5.11

ИНФОРМАЦИЯ ЗА БРОЯ НЕФИНАНСОВИ ПРЕДПРИЯТИЯ НА ТЕРИТОРИЯТА НА МИГ БАЛЧИК - ГЕНЕРАЛ ТОШЕВО ЗА ПЕРИОДА 2019- 2021 Г.



Въз основа на представените данни, се забелязват няколко основни тенденции в икономическата активност в община Балчик и община Генерал Тошево през периода 2019-2021 г.

Селско, горско и рибно стопанство: В община Генерал Тошево броят на предприятията в този сектор първоначално намалява през 2020 г., след което регистрира значителен ръст през 2021 г., в резултат на което се достига до брой по-голям от този през 2019 г. В община Балчик тенденцията е сходна, като общият брой на предприятията за периода остава същият, макар и със значителни колебания.

Преработваща промишленост: За общините Балчик и Генерал Тошево този сектор показва стабилност в броя на предприятията, като общият брой е почти непроменен през изследвания период.

Строителство: В община Балчик броят на предприятията в сектора първоначално расте, след което се намалява през 2021 г., докато в община Генерал Тошево броят на предприятията остава стабилен.

Търговия и ремонт на автомобили и мотоциклети: В община Балчик броят на предприятията в този сектор намалява през периода, докато в община Генерал Тошево се забелязва увеличение на броя на предприятията.

Хотелиерство и ресторантьорство: В община Балчик броят на предприятията в този сектор намалява през 2021 г. в сравнение с 2019 г., докато в община Генерал Тошево се забелязва незначителен ръст.

Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива: В община Балчик се забелязва стабилност в броя на предприятията в този сектор през изследвания период. В община Генерал Тошево този сектор не е представен в предоставените данни.

Транспорт, складиране и пощи: Броят на предприятията в този сектор се намалява в община Балчик, докато в община Генерал Тошево се забелязва увеличение на броя на предприятията.

Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения: В община Балчик броят на предприятията в този сектор остава стабилен през изследвания период. В община Генерал Тошево този сектор не е представен в предоставените данни.

Операции с недвижими имоти: В община Балчик броят на предприятията в този сектор намалява, докато в община Генерал Тошево броят на предприятията остава почти непроменен през периода.

Професионални дейности и научни изследвания: В община Балчик броят на предприятията в този сектор намалява, докато в община Генерал Тошево броят на предприятията остава стабилен.

Административни и спомагателни дейности: В община Балчик броят на предприятията в този сектор намалява, докато в община Генерал Тошево броят на предприятията остава стабилен.

Образование: В община Балчик броят на предприятията в този сектор остава стабилен през изследвания период. В община Генерал Тошево този сектор не е представен в предоставените данни.

Хуманно здравеопазване и социална работа: Броят на предприятията в този сектор остава стабилен в община Балчик, докато в община Генерал Тошево този сектор не е представен в предоставените данни.

Култура, спорт и развлечения: В община Балчик броят на предприятията в този сектор намалява, докато в община Генерал Тошево този сектор не е представен в предоставените данни.

Други дейности: В община Балчик броят на предприятията в този сектор намалява, докато в община Генерал Тошево се забелязва увеличение на броя на предприятията.

Общо взето, броят на фирмите в двете общини намалява през периода 2019-2021 г., но темпът на намаляване е различен. В община Генерал Тошево намаляването е по-малко през периода 2019-2020 г., след което темпът се увеличава през 2020-2021 г. В община Балчик обаче темпът на намаляване е по-консистентен през целия период.

Фигура 5.12



Статистика: НСИ за периода 2019-2021 г.

Ето таблицата, в която са представени промените в стойностите от 2019 до 2020 г. и от 2020 до 2021 г. за община Балчик и община Генерал Тошево:

Таблица 5.13

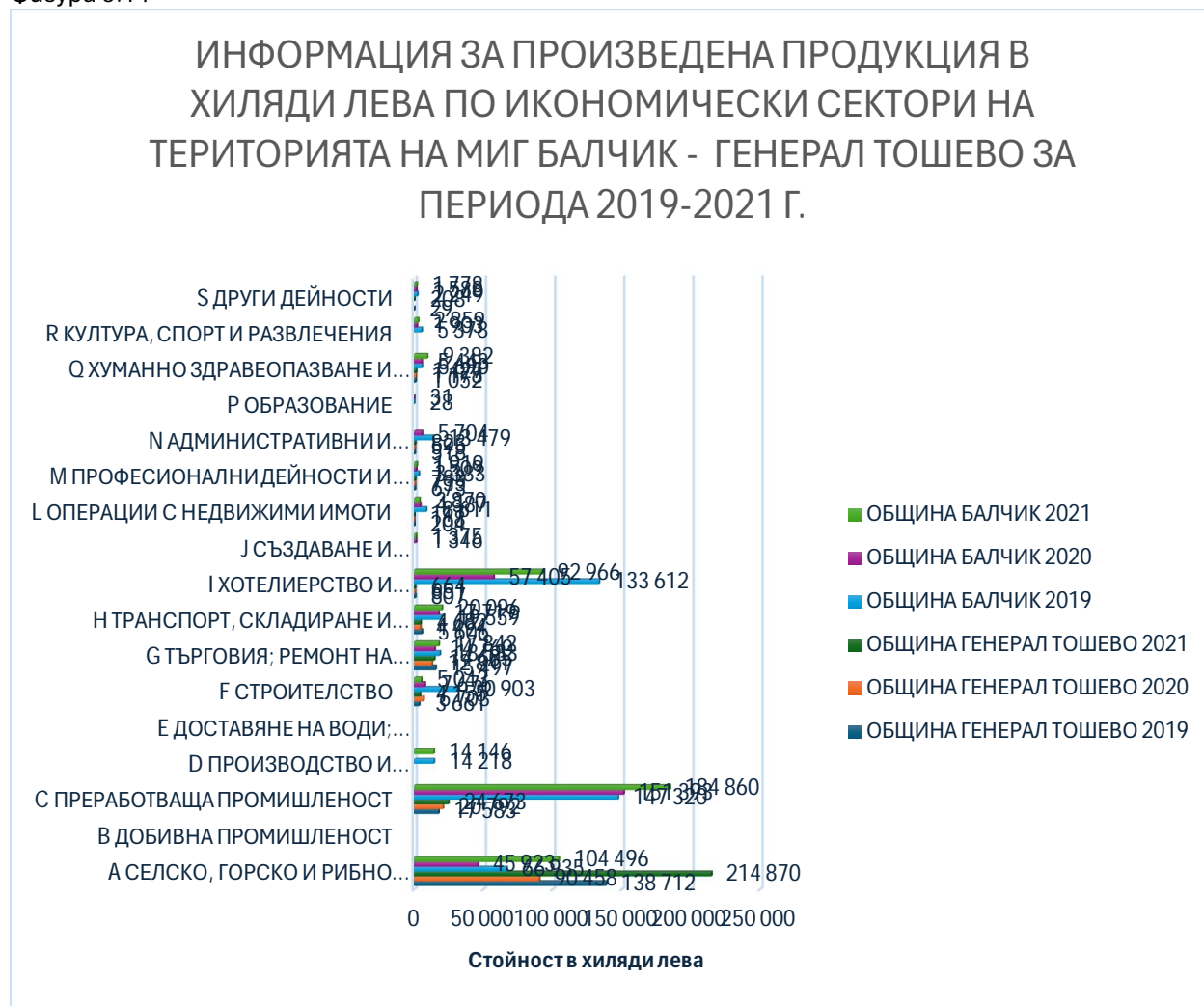
	2019	2020	2021	Процентна промяна 2019-2020	Процентна промяна 2020-2021
Община Генерал Тошево	189,489	144,270	272,716	-23.86%	89.03%
Община Балчик	482,033	336,127	489,451	-30.27%	45.61%

Анализирайки данните, можем да видим следните тенденции:

- В Община Генерал Тошево, стойността намалява с около 24% от 2019 до 2020 г., а след това увеличава с около 89% от 2020 до 2021 г. Това показва значително възстановяване след първоначалното намаляване.
- В Община Балчик, стойността намалява с около 30% от 2019 до 2020 г., а след това увеличава с около 46% от 2020 до 2021 г. Това също указва на възстановяване, въпреки че с по-малка степен в сравнение с Община Генерал Тошево.

Общо взето, и двата региона показват силен растеж през 2021 г. след първоначалното намаляване през 2020 г. Като това се дължи на възстановяване след икономическите трудности, свързани с пандемията от COVID-19 през 2020 г.

Фигура 5.14



Погрбна информация в таблица 5.1 за всички икономически сектори:

Таблица 5.14

Община	Сектор	2019 Стойностите са в хил. лева	2020 Стойностите са в хил. лева	2021 Стойностите са в хил. лева	Процентна промяна 2019-2020	Процентна промяна 2020-2021
Община Генерал Тошево	А СЕЛСКО, ГОРСКО И РИБНО СТОПАНСТВО	138712.0	90458.0	214870.0	-34.79%	137.54%
Община Балчик	А СЕЛСКО, ГОРСКО И РИБНО СТОПАНСТВО	66935.0	45923.0	104496.0	-31.39%	127.55%
Община Генерал Тошево	С ПРЕРАБОТВАЩА ПРОМИШЛЕНОСТ	17583.0	20792.0	24673.0	18.25%	18.67%

Община Балчик	С ПЕРЕРАБОТВАЩА ПРОМИШЛЕННОСТ	147320.0	151393.0	184860.0	2.76%	22.11%
Община Генерал Тошево	D ПРОИЗВОДСТВО И РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА, ГАЗОВА И ПАРНА ЕНЕРГИЯ, ОТОПЛЕНИЕ И КЛИМАТИЗАЦИЯ	-	-	-	-	-
Община Балчик	D ПРОИЗВОДСТВО И РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА, ГАЗОВА И ПАРНА ЕНЕРГИЯ, ОТОПЛЕНИЕ И КЛИМАТИЗАЦИЯ	14218.0	-	14146.0	-	-
Община Генерал Тошево	F СТРОИТЕЛСТВО	3661.0	6703.0	4155.0	83.09%	-38.01%
Община Балчик	F СТРОИТЕЛСТВО	30903.0	7676.0	5043.0	-75.16%	-34.30%
Община Генерал Тошево	G ТЪРГОВИЯ; РЕМОНТ НА АВТОМОБИЛИ И МОТОЦИКЛЕТИ	15497.0	12841.0	14605.0	-17.14%	13.74%
Община Балчик	G ТЪРГОВИЯ; РЕМОНТ НА АВТОМОБИЛИ И МОТОЦИКЛЕТИ	18583.0	14760.0	17842.0	-20.57%	20.88%
Община Генерал Тошево	H ТРАНСПОРТ, СКЛАДИРАНЕ И ПОЩИ	5606.0	4494.0	4682.0	-19.84%	4.18%
Община Балчик	H ТРАНСПОРТ, СКЛАДИРАНЕ И ПОЩИ	19559.0	17719.0	20096.0	-9.41%	13.41%
Община Генерал Тошево	I ХОТЕЛИЕРСТВО И РЕСТОРАНТЪОРСТВО	807.0	651.0	664.0	-19.33%	2.00%
Община Балчик	I ХОТЕЛИЕРСТВО И РЕСТОРАНТЪОРСТВО	133612.0	57405.0	92966.0	-57.04%	61.95%
Община Генерал Тошево	J СЪЗДАВАНЕ И РАЗПРОСТРАНЕНИЕ НА ИНФОРМАЦИЯ И ТВОРЧЕСКИ ПРОДУКТИ; ДАЛЕКОСЪОБЩЕНИЯ	-	-	-	-	-
Община Балчик	J СЪЗДАВАНЕ И РАЗПРОСТРАНЕНИЕ НА ИНФОРМАЦИЯ И ТВОРЧЕСКИ	1346.0	1375.0	-	2.15%	-

	ПРОДУКТИ; ДАЛЕКОСЪОБЩЕНИЯ					
Община Генерал Тошево	L ОПЕРАЦИИ С НЕДВИЖИМИ ИМОТИ	204.0	-	117.0	-	-
Община Балчик	L ОПЕРАЦИИ С НЕДВИЖИМИ ИМОТИ	8611.0	4387.0	3870.0	-49.05%	-
Община Генерал Тошево	M ПРОФЕСИОНАЛНИ ДЕЙНОСТИ И НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ	29.0	-	208.0	-	-
Община Балчик	M ПРОФЕСИОНАЛНИ ДЕЙНОСТИ И НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ	2249.0	1588.0	1778.0	-29.39%	11.96%
Община Генерал Тошево	N АДМИНИСТРАТИВНИ И СПОМАГАТЕЛНИ ДЕЙНОСТИ	518.0	-	823.0	-	-
Община Балчик	N АДМИНИСТРАТИВНИ И СПОМАГАТЕЛНИ ДЕЙНОСТИ	13479.0	5704.0	-	-57.68%	-
Община Генерал Тошево	P ОБРАЗОВАНИЕ	1052.0	1178.0	1427.0	11.98%	21.14%
Община Балчик	P ОБРАЗОВАНИЕ	5690.0	5443.0	9382.0	-4.34%	72.37%
Община Генерал Тошево	Q ХУМАННО ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ И СОЦИАЛНА РАБОТА	-	-	-	-	-
Община Балчик	Q ХУМАННО ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ И СОЦИАЛНА РАБОТА	5378.0	-	2859.0	-	-
Община Генерал Тошево	R КУЛТУРА, СПОРТ И РАЗВЛЕЧЕНИЯ	29.0	-	208.0	-	-
Община Балчик	R КУЛТУРА, СПОРТ И РАЗВЛЕЧЕНИЯ	2249.0	1588.0	1778.0	-29.39%	11.96%
Община Генерал Тошево	S ДРУГИ ДЕЙНОСТИ	29		208	-	100%
Община Балчик	S ДРУГИ ДЕЙНОСТИ	2 249	1 588	1 778	-41,62%	10,69%

Информацията е предоставена от НСИ (Моля, обърнете внимание, че в някои случаи има липса на данни (означени с "-")).

На базата на представените данни, можем да направим следните наблюдения и анализи:

1. Селското, горското и рибно стопанство: За община Генерал Тошево и Община Балчик виждаме значително намаление в приходите през 2020 година, вероятно под влиянието на COVID-19 и свързаните ограничения. Тази тенденция обаче се променя през 2021 г., когато приходите се увеличават значително. Това може да се дължи на възстановяване след пандемията или на увеличаване на производството и продажбите в този сектор.
2. Преработващата промишленост: За и двете общини виждаме устойчив растеж в приходите през тези години. Това показва, че секторът е съпротивляем на кризи и продължава да расте въпреки трудностите.
3. Строителство: Приходите от строителството за и двете общини през 2020 г. са силно намалени спрямо 2019 г., което отново може да се дължи на пандемичната ситуация. През 2021 г. ситуацията продължава да е нестабилна.
4. Търговия и ремонт на автомобили и мотоциклети: За и двете общини през 2020 г. се отбелязва намаляване на приходите, което съответства на общата икономическа ситуация. Обаче през 2021 г. секторът показва възстановяване.
5. Транспорт, складиране и пощи: За и двете общини има намаление на приходите през 2020 г., но се вижда възстановяване през 2021 г.
6. Хотелиерство и ресторантьорство: Секторът е силно засегнат през 2020 г., особено в община Балчик, но през 2021 г. се забелязва възстановяване.

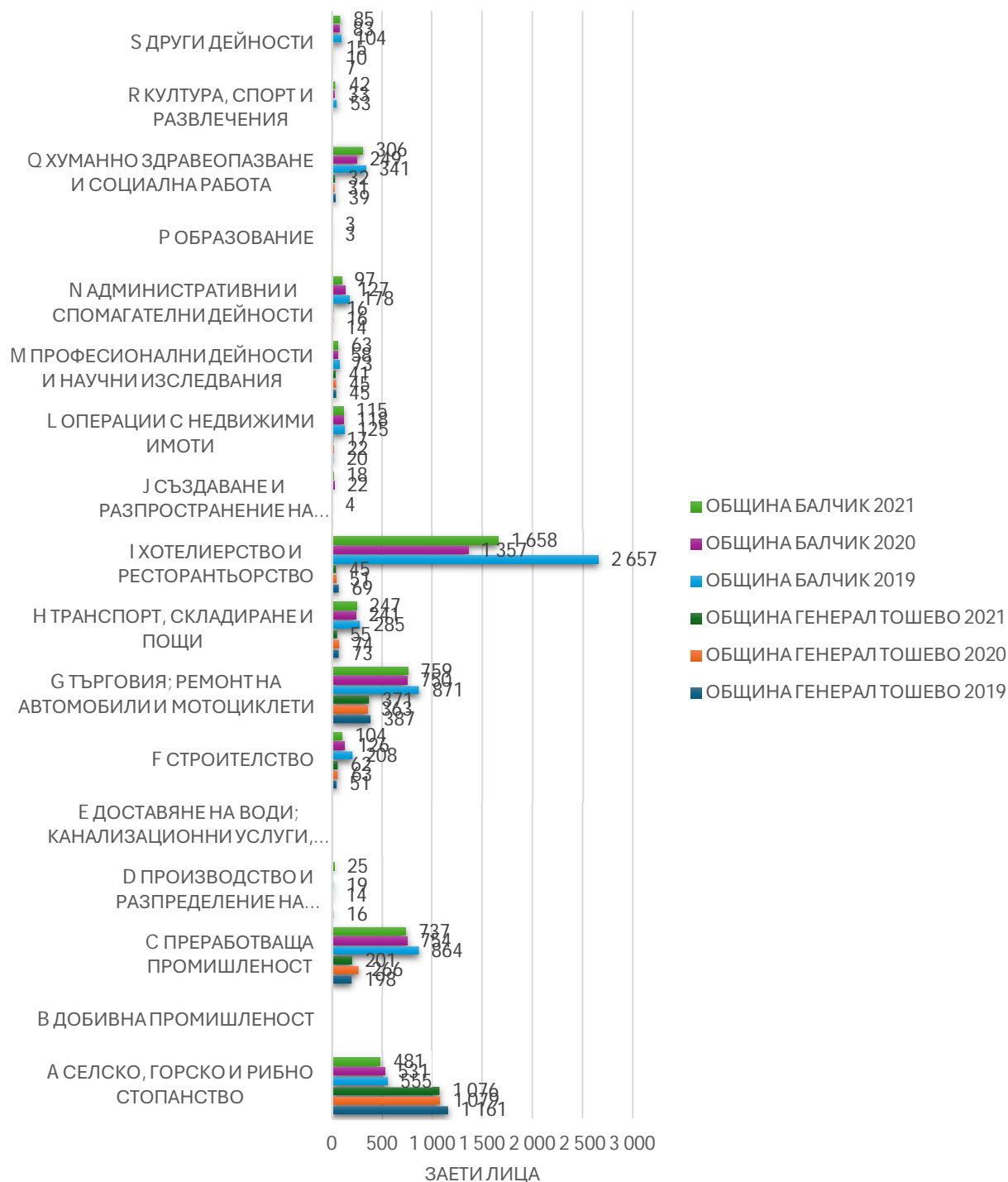
Общият анализ показва, че икономиката на двете общини е била силно засегната от пандемията през 2020 г., но в повечето сектори се наблюдава възстановяване през 2021 г. Някои сектори като селското стопанство и преработващата промишленост дори показват значителен растеж през последната година.

Заетост на икономическите сектори в МИГ Балчик Генерал Тошево
Фигура 5.15



Фигура 5.16

Информация за заетостта в предприятията по икономически сектор на територията на МИГ Балчик - Генерал Тошево за периода 2019-2021 г.



Информация за процентно съотношение на заетите лица за годините 2019-2021 по сектори в община Генерал Тошево и община Балчик, структурирано в таблица 5.15:

Таблица 5.15

Сектор	Промяна община Генерал Тошево 2019-2020 (%)	Промяна община Генерал Тошево 2020-2021 (%)	Промяна община Балчик 2019-2020 (%)	Промяна община Балчик 2020-2021 (%)
A СЕЛСКО, ГОРСКО И РИБНО СТОПАНСТВО	-7.06	-0.28	-4.32	-9.42
C ПЕРЕРАБОТВАЩА ПРОМИШЛЕНОСТ	34.34	-24.44	-12.73	-2.25
D ПРОИЗВОДСТВО И РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА И ТОПЛИННА ЕНЕРГИЯ И НА ГАЗООБРАЗНИ ГОРИВА	-100.00	-	-100.00	-
F СТРОИТЕЛСТВО	23.53	-1.59	-39.42	-17.46
G ТЪРГОВИЯ; РЕМОТ НА АВТОМОБИЛИ И МОТОЦИКЛЕТИ	-6.20	2.20	-13.89	1.20
H ТРАНСПОРТ, СКЛАДИРАНЕ И ПОЩИ	1.37	-25.68	-15.44	2.49
I ХОТЕЛИЕРСТВО И РЕСТОРАНТЬОРСТВО	-100.00	-	-48.93	22.18
J СЪЗДАВАНЕ И РАЗПРОСТРАНЕНИЕ НА ИНФОРМАЦИЯ И ТВОРЧЕСКИ ПРОДУКТИ; ДАЛЕКОСЪОБЩЕНИЯ	-	-	-	-18.18
L ОПЕРАЦИИ С НЕДВИЖИМИ ИМОТИ	10.00	-22.73	-5.60	-2.54
M ПРОФЕСИОНАЛНИ ДЕЙНОСТИ И НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ	0.00	-8.89	-20.55	8.62
N АДМИНИСТРАТИВНИ И СПОМАГАТЕЛНИ ДЕЙНОСТИ	14.29	0.00	-28.65	-23.62
Q ХУМАННО ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ И СОЦИАЛНА РАБОТА	-20.51	3.23	-26.98	22.89
R КУЛТУРА, СПОРТ И РАЗВЛЕЧЕНИЯ	-	-	-	-20.75
S ДРУГИ ДЕЙНОСТИ	42.86	50.00	-20.19	2.41

Моля, имайте предвид, че процентното изменение не може да бъде изчислено, когато данните за базовата година са равни на нула, тъй като това би довело до деление на нула. Моля, обърнете внимание, че в някои случаи има липса на данни (означени с "-").

анализ на представените данни, можем да направим следните заключения:

1. **Селско, горско и рибно стопанство** в община Генерал Тошево и община Балчик са в спад. Това може да се дължи на различни фактори, включително изменение в климатичните условия, селскостопанска политика, миграция на работна сила и др.
2. **Преработващата промишленост** в Генерал Тошево показва значителен ръст през 2020 г., но следва спад през 2021 г. В Балчик преработващата промишленост показва постепенно намаляване през изследвания период.
3. **Строителството** в Балчик през последните години показва значителен спад, което може да се обясни с намаляващите инвестиции в имоти или с намаляващия интерес към ново строителство.
4. **Търговията и ремонта на автомобили и мотоциклети** в община Генерал Тошево и община Балчик са сравнително стабилни, с леки колебания нагоре и надолу.

5. **Хотелиерството и ресторантьорството** в Балчик преживяват силен спад през 2020 г., вероятно поради ограниченията и пандемията от COVID-19, но показват възстановяване през 2021 г.
6. В сектора на **културата, спорта и развлеченията** в Община Балчик също се наблюдава спад, което отново може да бъде свързано с ограниченията въведени по време на пандемията.
7. **Секторът на транспорта, складирането и пощите** в община Генерал Тошево и община Балчик показва спад. В община Генерал Тошево намалението е особено впечатляващо през 2021 г., с пад от над 25%. Това може да се дължи на различни фактори, включително промени в транспортната инфраструктура, конкуренция или намаляваща търсене.
8. **Създаването и разпространението на информация и творчески продукти; далекосъобщения** в Община Балчик показват спад през 2021 г. В Община Генерал Тошево данните липсват за този сектор.
9. **Операциите с недвижими имоти** в Община Генерал Тошево и Община Балчик показват намаляваща тенденция. Това може да се дължи на различни фактори, включително намаляваща търсене, изменения в регулации или конкуренция.
10. **Професионалните дейности и научни изследвания** в Община Генерал Тошево показват лек спад, докато в Община Балчик има възстановяване през 2021 г. след спад през 2020 г.
11. Административните и спомагателни дейности в Община Балчик показват значителен спад, докато в Община Генерал Тошево те са стабилни.
12. **Хуманното здравеопазване и социалната работа** в Община Балчик показват значителен спад през 2020 г., но възстановяване през 2021 г. В Община Генерал Тошево има лек спад през 2019 г., следван от възстановяване през 2021 г.
13. **Културата, спорта и развлеченията** в Община Балчик показват спад през 2021 г. В Община Генерал Тошево данните липсват за този сектор.
14. **Другите дейности** в Община Генерал Тошево показват значителен ръст, докато в Община Балчик има леко възстановяване през 2021 г. след спад през 2020 г.

Заплащане на работната ръка по икономически сектори

Фигура 5.17



Таблица 5.16

	ОБЩИНА БАЛЧИК		ОБЩИНА ГЕНЕРАЛ ТОШЕВО	
	2019-2020	2020-2021	2019-2020	2020-2021
A СЕЛСКО, ГОРСКО И РИБНО СТОПАНСТВО	-8,3%	29,9%	7,2%	10,7%
B ДОБИВНА ПРОМИШЛЕНОСТ	11,0%	2,1%	19,4%	-4,1%
C ПРЕРАБОТВАЩА ПРОМИШЛЕНОСТ	1,6%	-7,1%		
D ПРОИЗВОДСТВО И РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА И ТОПЛИННА ЕНЕРГИЯ И НА ГАЗООБРАЗНИ ГОРИВА	-78,4%	0,3%	33,2%	-17,8%
E ДОСТАВЯНЕ НА ВОДИ; КАНАЛИЗАЦИОННИ УСЛУГИ, УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИ И ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ	10,0%	7,4%	1,3%	13,7%
F СТРОИТЕЛСТВО	2,9%	6,8%	11,5%	6,1%
G ТЪРГОВИЯ; РЕМОНТ НА АВТОМОБИЛИ И МОТОЦИКЛЕТИ	7,2%	9,8%	12,0%	3,1%
H ТРАНСПОРТ, СКЛАДИРАНЕ И ПОЩИ	7,4%	-14,2%		100,0%
I ХОТЕЛИЕРСТВО И РЕСТОРАНТЪОРСТВО	7,9%	12,6%	-1,7%	25,2%

J СЪЗДАВАНЕ И РАЗПРОСТРАНЕНИЕ НА ИНФОРМАЦИЯ И ТВОРЧЕСКИ ПРОДУКТИ; ДАЛЕКОСЪОБЩЕНИЯ	2,0%	7,2%	15,1%	-1,7%
L ОПЕРАЦИИ С НЕДВИЖИМИ ИМОТИ	10,9%	2,0%		
M ПРОФЕСИОНАЛНИ ДЕЙНОСТИ И НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ	5,6%	16,4%	13,5%	11,9%
N АДМИНИСТРАТИВНИ И СПОМАГАТЕЛНИ ДЕЙНОСТИ	10,0%	6,7%	9,6%	6,6%
P ОБРАЗОВАНИЕ	13,5%	14,0%	13,6%	13,1%
Q ХУМАННО ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ И СОЦИАЛНА РАБОТА	10,4%	20,1%	12,3%	0,7%
R КУЛТУРА, СПОРТ И РАЗВЛЕЧЕНИЯ	-0,3%	-8,0%		
S ДРУГИ ДЕЙНОСТИ	16,2%	-7,0%	7,1%	8,6%

На основата на представените данни можем да направим следния анализ на икономическите сектори в Община Балчик и Община Генерал Тошево през периода 2019-2021 г.

- Селско, горско и рибно стопанство: В община Балчик през 2019-2020 секторът показва намаляване от -8,3%, но следващата година има значителен растеж от 29,9%. Община Генерал Тошево има стабилна позитивна тенденция в този сектор, с ръст от 7,2% и 10,7% съответно.
- Добивна промишленост: В община Балчик се наблюдава растеж от 11,0% през 2019-2020, но следващата година той спада до 2,1%. В Община Генерал Тошево, въпреки високия ръст от 19,4% през първата година, през втората има спад от -4,1%.
- Преработваща промишленост: В община Балчик този сектор показва лек ръст от 1,6% през 2019-2020, но през следващата година спада с -7,1%. За Община Генерал Тошево няма представени данни.
- Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива: В Община Балчик през 2019-2020 този сектор показва значителен спад от -78,4%, но следващата година ситуацията е стабилизирана с 0,3% ръст. В Община Генерал Тошево през първата година има висок ръст от 33,2%, но през втората спада с -17,8%.
- Доставка на вода; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване: В община Балчик в този сектор има стабилен ръст през и двете години, съответно 10,0% и 7,4%. Община Генерал Тошево показва покачване от 1,3% през първата година и по-значително увеличение от 13,7% през втората.
- Строителство: В община Балчик секторът показва увеличение от 2,9% през 2019-2020 и 6,8% през 2020-2021. В Община Генерал Тошево секторът има по-висок ръст от 11,5% през първата година, който спада до 6,1% през втората.
- Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети: В Община Балчик този сектор показва постоянен ръст - 7,2% и 9,8% съответно. В Община Генерал Тошево ръстът е по-висок през първата година - 12,0%, но спада до 3,1% през втората.
- Транспорт, складиране и пощи: В Община Балчик секторът показва ръст от 7,4% през 2019-2020, но значителен спад от -14,2% през следващата година. За Община Генерал

Тошево е отбелязан ръст от 100,0% през 2020-2021, но липсват данни за предходната година.

- Хотелиерство и ресторантьорство: В Община Балчик секторът показва устойчив ръст от 7,9% през първата година и 12,6% през втората. В Община Генерал Тошево има лек спад от -1,7% през 2019-2020, но силно увеличение от 25,2% през следващата година.
- Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения: В Община Балчик секторът показва увеличение от 2,0% и 7,2%. В Община Генерал Тошево ръстът е по-висок през първата година - 15,1%, но следва спад от -1,7%.
- Операции с недвижими имоти: В Община Балчик секторът показва ръст от 10,9% през първата година и 2,0% през втората. За Община Генерал Тошево няма предоставени данни.
- Професионални дейности и научни изследвания: В Община Балчик ръстът е 5,6% през първата година и значително по-висок от 16,4% през втората. В Община Генерал Тошево има също така силно увеличение от 13,5% през първата година и 11,9% през втората.
- Административни и спомагателни дейности: В Община Балчик ръстът е стабилен - 10,0% и 6,7% съответно. В Община Генерал Тошево също се наблюдава постоянен ръст - 9,6% и 6,6%.
- Образование: В двете общини секторът показва устойчив ръст през двете години. В Община Балчик увеличението е 13,5% и 14,0%, в Община Генерал Тошево - 13,6% и 13,1%.
- Хуманно здравеопазване и социална работа: В Община Балчик секторът показва значителен ръст - 10,4% и 20,1%. В Община Генерал Тошево ръстът е 12,3% през първата година, но спада до 0,7% през втората.
- Култура, спорт и развлечения: В Община Балчик този сектор показва спад от -0,3% през първата година и -8,0% през втората. За Община Генерал Тошево няма предоставени данни.
- Други дейности: В Община Балчик секторът показва значителен ръст от 16,2% през първата година, но спад от -7,0% през втората. В Община Генерал Тошево ръстът е стабилен - 7,1% и 8,6%.

Общият анализ показва, че икономическата дейност в общините Балчик и Община Генерал Тошево през периода 2019-2021 е динамична с различни тенденции в различните сектори.

Приходи по икономически сектори за периода от 2019-2021 на територията МИГ Балчик-
Генерал Тошево
Фигура 5.18



Фигура 5.19



Анализ по отделни сектори:

- Селско, горско и рибно стопанство:**
 Община Генерал Тошево: Спад от 21,9% през 2020 г., следван от ръст от 62,2% през 2021 г.
 Община Балчик: Спад от 20,9% през 2020 г., следван от ръст от 60,3% през 2021 г.
- Добивна промишленост:**
 За тази категория липсва информация в предоставените данни.
- Преработваща промишленост:**
 Община Генерал Тошево: Ръст от 61,1% през 2020 г., следван от спад от 14,8% през 2021 г.
 Община Балчик: Ръст от 20,1% през 2020 г. и 35,2% през 2021 г.
- Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива:**

За Община Генерал Тошево липсва информация.

Община Балчик: Увеличение от 20,9% през 2020 г., следвано от спад от 18,4% през 2021 г.

- Доставка на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване:
За тази категория липсва информация в предоставените данни.

- Строителство:
Община Генерал Тошево: Ръст от 70,3% през 2020 г., следван от спад от 32,6% през 2021 г.
Община Балчик: Спад от 74,0% през 2020 г., следван от спад от 23,3% през 2021 г.

- Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети:
Община Генерал Тошево: Ръст от 9,5% през 2020 г., следван от ръст от 38,8% през 2021 г.
Община Балчик: Спад от 11,0% през 2020 г., следван от ръст от 37,8% през 2021 г.

- Транспорт, складиране и пощи:
Община Генерал Тошево: Спад от 11,4% през 2020 г., следван от ръст от 2,1% през 2021 г.
Община Балчик: Спад от 10,2% през 2020 г., следван от увеличение от 17,7% през 2021 г.

- Хотелиерство и ресторантьорство:
Община Генерал Тошево: Спад от 27,1% през 2020 г., следван от ръст от 8,4% през 2021 г.
Община Балчик: Спад от 53,7% през 2020 г., следван от ръст от 49,5% през 2021 г.

- Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения:
За Община Генерал Тошево липсва информация.
Община Балчик: Увеличение от 2,4% през 2020 г.

- Операции с недвижими имоти:
Община Генерал Тошево: Спад от 69,7% през 2020 г., следван от ръст от 13,0% през 2021 г.
Община Балчик: Спад от 28,1% през 2020 г., следван от ръст от 55,1% през 2021 г.

- Професионални дейности и научни изследвания:
Община Генерал Тошево: Ръст от 11,8% през 2020 г., следван от ръст от 30,0% през 2021 г.
Община Балчик: Спад от 61,7% през 2020 г., но без промяна през 2021 г.

- Административни и спомагателни дейности:
Община Генерал Тошево: Спад от 57,1% през 2020 г.
Община Балчик: Спад от 55,6% през 2020 г.

- Хуманно здравеопазване и социална работа:
Община Генерал Тошево: Увеличение от 4,3% през 2020 г. и 33,3% през 2021 г.
Община Балчик: Увеличение от 3,3% през 2020 г. и 43,3% през 2021 г.

- Култура, спорт и развлечения:
Община Генерал Тошево: Спад от 55,5% през 2020 г., следван от ръст от 2,9% през 2021 г.
Община Балчик: Спад от 63,5% през 2020 г., следван от ръст от 51,9% през 2021 г.

- Други дейности:
Община Генерал Тошево: Ръст от 6,9% през 2020 г., следван от ръст от 2,3% през 2021 г.
Община Балчик: Спад от 26,9% през 2020 г., следван от увеличение от 10,2% през 2021 г.

Това са промените в приходите по икономическите сектори за МИГ Балчик - Генерал Тошево за периода 2019-2021г, базирани на данните, които са предоставени от НСИ

Произведена продукция по икономически сектори за периода 2019-2021 за територията МИГ Балчик-Генерал Тошево
Фигура 5.20



Фигура 5.21



Разбира се, ще анализирам информацията по сектори и ще изчисля процентното изменение между годините за всяка община.

1. Селско, горско и рибно стопанство:

Община Генерал Тошево: През 2020 г. има спад от 34.7% спрямо 2019 г., но след това има огромен ръст от 137.6% през 2021 г. спрямо 2020 г.

Община Балчик: През 2020 г. наблюдаваме спад от 31.4% спрямо 2019 г., а през 2021 г. ръстът е 127.6% спрямо 2020 г.

2. Преработваща промишленост:

Община Генерал Тошево: Имаме устойчив ръст през годините, с 18.3% ръст през 2020 г. и 18.7% ръст през 2021 г.

Община Балчик: Ситуацията е подобна, с ръст от 2.8% през 2020 г. и 22.1% през 2021 г.

3. Строителство:

Община Генерал Тошево: Има силен ръст от 83.0% през 2020 г., но след това спад от 37.9% през 2021 г.

Община Балчик: Имаме спад от 75.2% през 2020 г., но лек ръст от 34.7% през 2021 г.

4. Търговия; Ремонт на автомобили и мотоциклети:

Община Генерал Тошево: Спаг от 17.1% през 2020 г. и умерен ръст от 13.7% през 2021 г.
Община Балчик: Спаг от 20.6% през 2020 г. и ръст от 20.9% през 2021 г.

5. Транспорт, складиране и пощи:

Община Генерал Тошево: Спаг от 19.8% през 2020 г. и лек ръст от 4.2% през 2021 г.
Община Балчик: Намаляване от 9.4% през 2020 г. и ръст от 13.4% през 2021 г.

6. Хотелиерство и ресторантьорство:

Община Генерал Тошево: Спаг от 19.3% през 2020 г. и увеличение от 2.0% през 2021 г.
Община Балчик: Значителен спаг от 57.0% през 2020 г. и възстановяване с ръст от 61.9% през 2021 г.

7. Операции с недвижими имоти:

Община Генерал Тошево: Спаг от 17.6% през 2020 г. и допълнителен спаг от 30.4% през 2021 г.
Община Балчик: Спаг от 49.1% през 2020 г. и спаг от 11.8% през 2021 г.

8. Професионални дейности и научни изследвания:

Община Генерал Тошево: Увеличение от 9.2% през 2020 г. и 6.5% през 2021 г.
Община Балчик: Намаляване от 55.4% през 2020 г. и увеличение от 27.2% през 2021 г.

9. Хуманно здравеопазване и социална работа:

Община Генерал Тошево: Ръст от 12.0% през 2020 г. и 21.1% през 2021 г.
Община Балчик: Намаляване от 4.3% през 2020 г. и ръст от 72.4% през 2021 г.

10. Други дейности:

Община Генерал Тошево: Данните за 2020 г. липсват, но през 2021 г. имаме увеличение от 617.2% спрямо 2019 г.
Община Балчик: Спаг от 29.4% през 2020 г. и ръст от 12.0% през 2021 г.

Икономическата активност в Община Генерал Тошево и Община Балчик през 2020 г. беше засегната от пандемията от COVID-19, но има признаци на възстановяване през 2021 г. В повечето сектори.



SWOT анализ на територията на МИГ "Балчик-Генерал Тошево"

СИЛНИ СТРАНИ-STRENGTHS

- ⌞ Туризм, земеделие, културни събития и местни фолклорни фестивали.
- ⌞ Експониране на древно наследство и поддържане на добра туристическа и пътна инфраструктура.
- ⌞ Холистичен туристически продукт, който успешно продава предлаганата от региона чиста природа и храна, древни места и местообитания, здраве за душата и тялото, възможности за инвестиции на открито .
- ⌞ Регионална марка на зелен туризъм и чиста хранителна продукция. Постоянни клиенти и туристи, както и повишен статус на резиденти целогодишно в региона.
- ⌞ Силно присъствие на регионални производители, с перфектна пазарна репутация в национален мащаб в различни икономически сектори, работещи вериги на доставка и канали за реклама.
- ⌞ Уникални културно-исторически и природни забележителности, в начален етап на икономическо развитие.
- ⌞ Специфичен етносен състав и съхранени древни традиции на занаяти, кулинария и фолклорно нематериално наследство. Контакти с етноси, които са склонни да

работят само с местните общности по територията в национален и международен план.

- Генерираните печалби в региона от определени икономически сектори са с дългосрочен тренд на нарастване сравнени с националните показатели.
- Земеделската продукция производството на пшеница и етерични масла, както и пчеларския сектор са с високи маржове на печалба и могат да се усъвършенстват чрез преки инвестиции за периода до 2027.

СЛАБИ СТРАНИ-WEAKNESSES

- Необходимост от подобряване на инфраструктура-туристическа и образователна
- Необходимост от подобряване на вил и отводнителната системи и превенция на наводнения.
- Въпросът за наплива от бежанци и тяхното социализиране е труден за разискване сред заинтересованите страни в региона.
- Недостатъчно промотиране на поклонническия и литературен туризъм, вкл. Пешеходен и велосипеден туризъм.
- Необходимост от прилагане на маркетингова стратегия за реклама на целогодишен туристически пакет в региона, вкл. гъвкаво проследяване за напредъкът при популяризирането чрез всички налични канали за реклама.
- Необходимост от дигитализиране, ремонт и реновиране на материално и нематериално културно наследство в региона, вкл. спортни зони на открито за равен достъп до активна тренировъчна дейност.
- Недостиг на обучение за повишаване на квалификационните умения на персонала в различни икономически сектори на годишна база.
- Необходимост от детайлно планиране на инвестициите от публичния сектор, вкл. Финансиране чрез проекти за периода 2021 – 2027 г. съгъл. политиките на ЕС 1. По-интелигентна Европа (иновативна и интелигентна икономическа трансформация) 2. По-зелена, нисковъглеродна Европа (включително енергиен преход, кръгова икономика, адаптиране към климата и управление на риска) 3. По-свързана Европа (мобилност и свързаност с ИКТ) 4. По-социална Европа (Европейски стълб на социалните права) 5. Европа, по-близо до гражданите (устойчиво развитие на всички видове територии).
- Необходимост от детайлна статистика и план за действие съгласно индикаторите по ИСИС за региона.

ВЪЗМОЖНОСТИ-OPPORTUNITIES

- Съхранената природна среда и добра пътна инфраструктура позволяват развитие на зони за къмпингуване и развитие на екологични зони с образователна насоченост на открито.
- Целевият пазар на предлаганите туристически пакети за велосипеден и пешеходен туризъм има потенциал за растеж и финансирано устойчиво развитие.

- Неразвита транспортна услуга на обществения транспорт между двесте съседни общини и възможност за пазарно развитие на религиозния и литературен поклоннически туризъм, вкл трансгранични маршрути.
- ЕС политиките за финансиране през периода 2021 – 2027 г. се фокусират за устойчиво развитие и финансират целево региона.
- Развитите туристически маршрути с различен алтернативен вид туризъм в региона тематично е необходимо да се разгърнат в национален и международен план за достигане на цялостност и завършеност на темата на маршрута.
- Допълнителен фонд за финансиране е Стратегията за ЕвроВело 6 по програма Интеррег и други финансиращи програми с фокус природа, култура, спорт и наследство от конкретни съоръжения.
- Прилагането на Цифровата индустрия в различните икономически сектори в региона е от ключова полза за неговото устойчиво развитие.
- Обогаляване на съхраненото в региона културно наследство и занаяти на различни етноси, вкл дигитализиране на фолклорен масив от нематериално литературно наследство от територии, обект на военен конфликт към настоящият момент.
- Прилагането възможностите на AI в земеделието, образованието и другите икономически сектори на територията.

ЗАПЛАХИ-THREATS

- Политически, икономически и международни факторни обстоятелства и погържане на високи нива на нестабилност в дългосрочен план.
- Екологичен и демографски срив поради факторни обстоятелства, зачестили в кратък период от време.
- Навлизане на военни рестрикции в регионалната икономика и чуждестранни конкуренти.
- Свиване на туристическия пазар в календарен аспект поради международната влошена икономическа обстановка.
- Нерегулирано навлизане на пазара на несертифицирани за биопродукти етерични масла в козметиката.

Източник: © Екип Кайт Консулт ЕООД, юли 2023



PEST анализ на територията на МИГ "Балчик-Генерал Тошево"

Фигура 5.22



Източник: © Екип КайтКонсулт, юли 2023

Външни фактори, влияещи върху територията на МИГ Балчик-Генерал Тошево, които са изключително динамични към датата на извършване на анализа-юли 2023 година и като основни фактори се открояват следните:

- р **Политически фактор**- **Висока динамика на промени в държавната администрация** като честа ротация на служебни кабинети и новоназначени областни управители.
- р **Икономически фактор**- Икономическа стагнация в национален план заради военния конфликт в Украйна и високи нива на инфлация и нестабилна ситуация на границата.
- р **Социално-културен фактор** – Висока степен на забава в национален план за стартиране финансирането на социално-културни проекти през периода 2021-2027.
- р **Технологичен фактор**- Висока степен на забава в национален план за стартиране финансирането на проекти с фокус цифрова Европа 2030 през периода 2021-2027.
- р **Законодателен фактор**- Висока степен на забава в национален план за транспониране към българското законодателство на ЕС указания за финансирането на проекти, съгласно целите на политиката на ЕС за периода 2021 – 2027 г. 1. По-интелигентна Европа (иновативна и интелигентна икономическа трансформация) 2. По-зелена, нисковъглеродна Европа (включително енергиен преход, кръгова икономика, адаптиране към климата и управление на риска) 3. По-свързана Европа (мобилност и свързаност с ИКТ) 4. По-социална Европа (Европейски стълб на социалните права) 5. Европа, по-близо до гражданите (устойчиво развитие на всички видове територии).
- р **Международен фактор**-Военен конфликт в Украйна.
- р **Екологичен фактор**-Форсмажорни локални еко-замърсявания в близката акваторията на Черно море.
- р **Демографски фактор** – Високи нива на икономически емигранти и засилваща се бежанска вълна.

Какво е PEST анализ?



Първоначално разработен през 1967 г. от професора от Харвард Франсис Агилар, наречен ETPS, в книгата си от 1967 г. „Сканиране на бизнес средата“. PEST анализът е инструмент за стратегическо планиране, който помага на организациите да идентифицират и оценят заплахите и възможностите за бизнеса.

PEST анализът е полезен поради 4 основни причини:

1. Позволява да се идентифицира бизнес или лични възможности и дава предварително предупреждение за всякакви значителни заплахи.
2. Разкрива посоката на промяната във бизнес среда, така че да има време за адаптиране на това, което се извършва, за да се работи с промяната, а не срещу нея.
3. Приложност при анализиране на рисковете в среда, така че да се избегне стартирането на проекти, които има вероятност да се провалят.

4. Предоставя обективен поглед върху нови и различни пазари, така че да позволи позициониране на бизнес решенията на факти, а не на несъзнателни предположения, когато навлезете в нова страна, регион или пазар.

За разлика от SWOT, който е свързан с анализиране на вътрешните възможности на конкретна компания, PESTLE е проектиран да изследва външната среда.

При анализ чрез SWOT и PEST анализи едновременно се постига оптимално картографиране на текущата ситуация, тъй като SWOT анализът предоставя информация по-непосредствени, потенциално приложими пътни карти, докато PEST анализите могат да бъдат много ценни, когато става въпрос за формулиране на по-дългосрочни планове и бизнес стратегии.

PEST анализът функционира много подобно на SWOT анализ, само че изследва четири външни фактора:



PESTозначава:

- Political **Политически**: Как държавната политика и законодателство влияят ?
- Economic **Икономически**: Как икономически фактори като растеж, инфлация и лихвени проценти влияят ?
- Socio-culture **Социокултурен**: Как тенденциите и промените в начина на живот могат да повлияят ?
- Technological **Технологичен**: Как новите технологии, автоматизацията и скоростта на технологичните промени влияят ?

Поради текущите в национален план процеси, резултат от някои негативни международни събития, каквито са икономическите последици от световната пандемия от COVID 19, както и с променящата се международна и социално-икономическа обстановка, военният конфликт в Украйна и възникващите предизвикателства пред ЕС и България, които се отразяват на сигурността, инфлацията, веригите на доставки и др. , то е предпочетен вариантът на PEST анализа, който взема под внимание и други фактори, каквито са правният, международният, екологичният и демографски.



1. Political factors
2. Economic factors
3. Socio-cultural factors
4. Technological factors
5. Legal factors
6. International factors
7. Ecological factors
8. Demographic factors

PESTLIED: Политически, икономически, социално-културни, технологични, правни, международни, екологични, демографски.



„Клановите култури демонстрират успешна работа в екип.“

ПРЕПОРЪКИ

Препоръката след направеното проучване е за активно продължаване на комуникацията със заинтересованите страни в бизнес сектор с цел запознаване с актуалните политики и цели на ЕС и възможностите за финансиране по програма Лидер, включително информационни кампании с фокус нови тенденции при решения, базирани на природата, бизнес инфраструктура и цифровизация.

Събиране и анализиране в годишни доклади на детайлна измерима информация чрез предоставена обратна връзка от представители на МСП в различните сектори на територията на СНЦ МЕСТНА ИНИЦИАТИВНА ГРУПА БАЛЧИК - ГЕНЕРАЛ ТОШЕВО и консултиране на техните конкретни нужди, вкл. обучение.

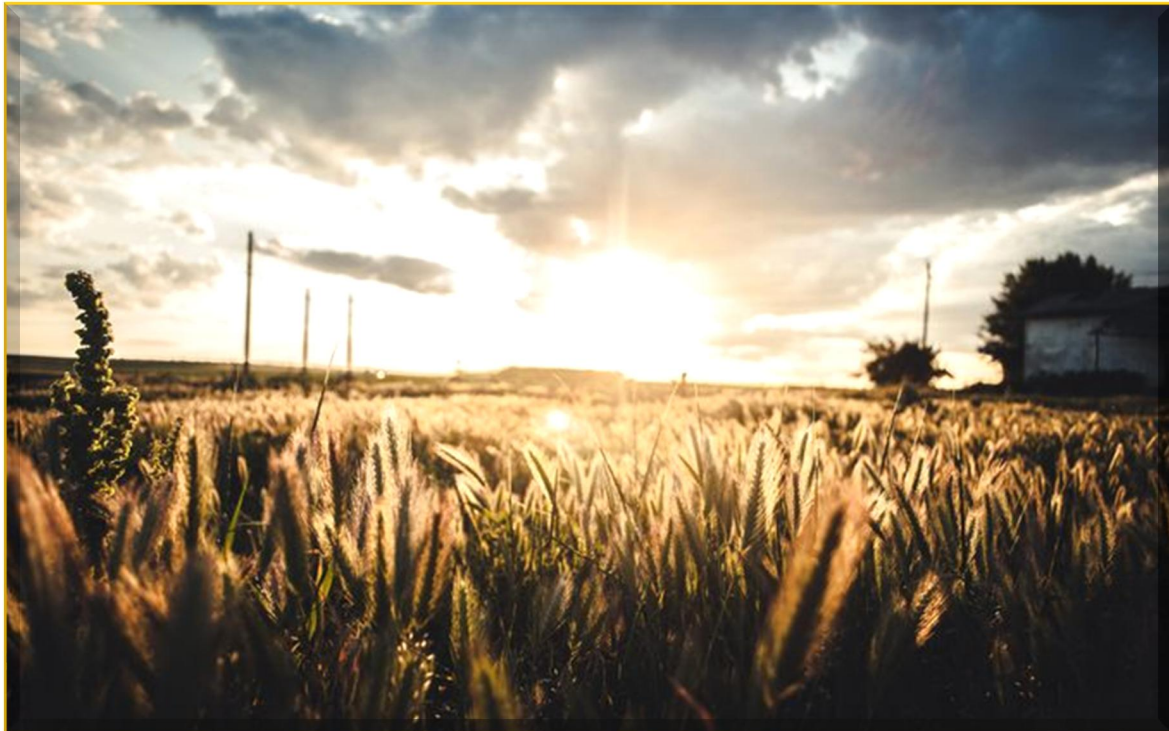
Предоставяне на конкретна целева подкрепа при консултиране на локални петна извън ширококолов път до интернет обхват и публикуване на проектен фиш към настоящата стратегия с конкретни нужди, заявени от заинтересованите страни в директни срещи по места.



За целите на доброто отчитане на напредъка на текущата работа на СНЦ МЕСТНА ИНИЦИАТИВНА ГРУПА БАЛЧИК - ГЕНЕРАЛ ТОШЕВО и измеримото проследяване, съгласно одобреното ПИРО на Община Генерал Тошево и одобреното ПИРО на Община Балчик, то публикуваните SWOT анализи е препоръчително да бъдат заложен с коефициент за тежест.

Източници на информация:

1. Анализ на възможностите за прилагане на териториални инструменти - 2021-2027, © WBG/Международната банка за възстановяване и развитие, октомври 2022
2. <https://s3platform.jrc.ec.europa.eu/assessment-wheel>
3. Осми доклад за икономическо, социално и териториално сближаване: Сближаването в Европа до 2050 г., © Европейски съюз, 2022
4. Национален Статистически Институт
5. МЗХ статистика
6. ДФЗ - област Добрич статистика
7. СНЦ МЕСТНА ИНИЦИАТИВНА ГРУПА БАЛЧИК - ГЕНЕРАЛ ТОШЕВО статистика
8. ИСУН - статистика



Колело за оценка на RIS3: Синтетичен инструмент за позициониране на вашата организация според прилаганата Стратегия за научни изследвания и Иновации за Интелигентна Специализация /Research and Innovation Strategies for Smart Specialisation (RIS3)*

Интелигентна специализация е замислена в рамките на реформираната кохезионна политика на Европейската комисия, интелигентната специализация е базиран на място подход, характеризиращ се с идентифициране на стратегически области за интервенция въз основа както на анализа на силните страни и потенциала на икономиката, така и на процеса на предприемаческо откриване (EDP) с широко участие на заинтересованите страни. Той е ориентиран навън и обхваща широк поглед върху иновациите, включително, но със сигурност не се ограничава до технологично ориентирани подходи, подкрепени от ефективни механизми за наблюдение.



Насочване на икономическата промяна чрез интелигентна специализация/RIS3

Разработването на инструмент за синтетично представяне на напредъка, постигнат в изготвянето/проектирането на RIS3, позволява кондензирането на огромно количество информация в една визуална модалност. Въпреки че ограниченията могат да играят значителна роля, а именно тези, свързани с това, че един сложен процес изглежда прост, колелото за оценка може полезно да поддържа редица дейности, напр. самооценки, партньорски прегледи, експертни приноси, презентации на срещи за разпространение, дискусии и преговори и др. Колелото е изградено на базата на шестте стъпки, описани в Ръководството за RIS3, и идентифицирането на 3 критични фактора за всяка стъпка

процеса, що се отнася до всеки критичен фактор със следното значение:

- 0 = няма налична информация за конкретния елемент
- 1 = лошо
- 2 = трябва да се подобри
- 3 = задоволително
- 4 = силно
- 5 = отлично

След като оценката приключи, крайният резултат ще се появи под формата на „паякообразна графика“, където най-силното и най-слабото позициониране лесно ще бъдат подчертани. Това незабавно визуално разпознаване на силните и слабите страни би позволило фокусиране на по-нататъшна дейност като:

Инструментът за мащабиране (от 0 до 5) оценява сериозността на доказателствата, предоставени в

- завършване / надграждане на националната или регионалната RIS3.

- подходящо отчитане на териториалните характеристики, приоритети и нужди в процеса на многостепенно управление на национално ниво;
- подготовка и договаряне на програми за финансиране като оперативните програми на политиката на сближаване на ЕС.
- прегледи, сравнения и бенчмаркинг;
- размисъл върху дейността по обучение/коучинг, необходима в конкретен дефиниран сегмент;
- дефиниране на дейности за сътрудничество и създаване на инструменти за взаимно обучение/туининг.

RIS3 Колело за само/оценка

Синтетичен инструмент за позициониране на себе си и вашия RIS3

Тази кратка пояснителна таблица по-долу е само инструмент за бърза справка, който да ви помогне с оценката на регионалния/националния RIS3, като използвате стъпките в ръководството за RIS3. Следователно задълбочената оценка изисква оценка на региона/държавата съгласно подробните дефиниции/обяснения, налични в Ръководството за RIS3 и приложенията.

Ръководни стъпки за RIS3	Раздели	Препратка към ръководството за RIS3	Кратко пояснение марки
СТЪПКА 1 АНАЛИЗ НА РЕГИОНАЛЕН/НАЦИОНАЛЕН КОНТЕКСТ	Регионални / национални активи	Стъпка 1 (страница 18) + Приложение I (страници 28- 33)	- фондово финансиране на регионални / национални активи - SWOT - потенциал за иновации и умения за развитие, базирано на знания
	Външно измерение	Стъпка 1 (страница 19) + Приложение I (страници 28- 33)	0 до 5 - свързаност - потоци от знания, търговия и умения - позициониране в трансрегионални и международни вериги за стойност -трансрегионални/

Ръководни стъпки за RIS3	Раздели	Препратка към ръководството за RIS3	Кратко пояснение марки
	Предприемаческа динамика	Стъпка 1 (страница 20) + Приложение I (страници 28-33)	международни мрежи за сътрудничество - стартиращи фирми, клъстери, предприемачески мрежи - ПЧИ/преки чуждестранни инвестиции/** - нови форми на самостоятелна заетост и др.
	Управленски структури		- идентифициране на конкретни органи и определяне на техните задачи, роли и отговорности - интерактивно, базирано на консенсус прилагане на принципите на
СТЪПКА 2 УПРАВЛЕНИЕ	Широко участие	Стъпка 2 (страница 21) + Приложение I (страници 34-44)	съвместно лидерство - актьори с четворна спирала (включване на гранични ключове) - използване на открити форумни дискусии и граждански диалог - електронно управление
	Управление и комуникация		- социалните, организационните, обслужващите и пазарните иновации разглеждат ли се освен
СТЪПКА 3 СПОДЕЛЕНА ВИЗИЯ	Широк поглед върху иновациите	Стъпка 3 (страница 22) + Приложение I (страници 45-50)	0 до 5

Ръководни стъпки за RIS3	Раздели	Препратка към ръководството за RIS3	Кратко пояснение	марки
СТЪПКА 4 ИДЕНТИФИКАЦИЯ НА ПРИОРИТЕТИ	Големи предизвикателства		технологичните и научно базираните иновации? - социално приобщаващо, екологично и устойчиво икономическо развитие	
	Анализ на сценария		- оценка на риска и план за действие при евентуални бъдещи промени - критична ревизия на миналия опит (от RIS до RIS3)	
	Ревизия на минали приоритети		- динамично идентифициране на действителни или потенциални области с конкурентни предимства	0 до 5
	Последователност	Стъпка 4 (страница 22) + Приложение I (страницы 51-52)	- привеждане в съответствие с анализ на контекста и събиране на предприемачески открития	
СТЪПКА 5 МИКС ПОЛИТИКИ	Критична маса		- концентрация на ресурси към ограничен брой приоритети	
	Пътна карта	Стъпка 5 (страница 23) + Приложение I (страницы 53-58)	- включително план за действие и пилотни проекти	0 до 5
	Баланс		- подходяща комбинация от цели и хоризонтални мерки	

Ръководни стъпки за RIS3	Раздели	Препратка към ръководството за RIS3	Кратко пояснение	марки
СТЪПКА 6 МОНИТОРИНГ И ОЦЕНКА	Рамкови условия		- например позволяване на подкрепа за експериментиране и др. - избор на ограничен брой показатели за крайни продукти и резултати, свързани с приоритети с ясно идентифицирани базови линии и цели	
	Индикатори за изход и резултат			
	Мониторинг	Стъпка 6 (страници 24-25) + Приложение I (страници 59-64)	- механизми, подкрепени от подходящо събиране на данни, за да се провери как дейностите в RIS3 постигат целите за крайни продукти и резултати - преразглеждане на приоритетите и комбинацията от политики в резултат на наблюдението	0 до 5
	Актуализация на RIS3			

*Окончателното оформление на колелото за оценка RIS3 беше разработено от платформата S3 въз основа на първоначалния принос и предложение от Кристиан Саубленс, изпълнителен мениджър на EURADA – Европейската асоциация на агенциите за развитие.

Платформата S3 подпомага страните и регионите от ЕС да разработят, приложат и прегледат своите стратегии за научни изследвания и иновации за интелигентна специализация Research and Innovation Strategies for Smart Specialisation (RIS3). (Създадена през 2011 г. след съобщението „Регионална политика, допринасяща за интелигентен растеж в Европа 2020“, ролята на платформата S3 е да предоставя информация, методологии, експертен опит и съвети на националните и регионалните политици, както и да насърчава взаимното обучение, транснационалното сътрудничество и да допринася за академични дебати около концепцията за интелигентна специализация.

**Преките чуждестранни инвестиции (ПЧИ) са категория трансгранични инвестиции, при които инвеститор, резидент на една икономика, установява траен интерес и значителна степен на влияние върху предприятието, резидент на друга икономика.

Източник: <https://s3platform.jrc.ec.europa.eu/assessment-wheel>

Приложение 2

SWOT АНАЛИЗ: ВЪПРОСНИК С ФОКУС ТЕРИТОРИЯТА НА МИГ "БАЛЧИК-ГЕНЕРАЛ ТОШЕВО"

СИЛНИ СТРАНИ-STRENGTHS

Какво правим добре?

Какво казват нашите клиенти, че се справяме добре?

Какво е нашето уникално предложение за продажба?

Имаме ли силно познаване на марката? Клиентска лоялност?

Взаимоотношения доставчик, дистрибутор, инфлуенсър?

Какви собствени или уникални активи имаме?

Какви умения притежаваме, които нашите конкуренти нямат?

Силен капитал?

Нашите маржове на печалба сравняват ли се с показателите за индустрията? Какво правим добре?

СЛАБИ СТРАНИ-WEAKNESSES

Къде можем да подобрим?

От какво често се оплакват нашите клиенти?

Кои възражения са трудни за разглеждане?

Нови ли сме или не сме добре познати?

Имаме ли ограничения в разпространението

Остарели ли са нашите ресурси и оборудване?

Липсва ли ни персонал, умения или обучение?

Страдаме ли от проблеми с паричния поток? Дълг?

Нашите маржове на печалба по-малки ли са от показателите за индустрията?

ВЪЗМОЖНОСТИ-OPPORTUNITIES

Имат ли нашите конкуренти слабости, от които можем да се възползваме?

Целевият пазар расте или се измества в наша полза?

Има ли неизползвана болезнена точка или пазарна ниша?

Има ли предстоящи събития, от които можем да се възползваме?

Има ли възможности за географско разширяване?

Има ли потенциални нови източници на финансиране?

Индустрия или икономически тенденции, които могат да ни бъдат от полза?

Социални или политически тенденции, които могат да ни бъдат от полза?

Някаква нова технология, която може да ни бъде от полза?

ЗАПЛАХИ-THREATS

Нови конкуренти или разширяване на съществуващите конкуренти?

Нашият целеви пазар се свива или измества?

Могат ли косвени конкуренти да станат преки конкуренти?

Индустриални или икономически тенденции, които биха могли да работят срещу нас?

Социални или политически тенденции, които биха могли да работят срещу нас?

Някаква нова технология, която може да работи срещу нас?

Източник: © Екип КайтКонсулт, юли 2023



ПРИЛОЖЕНИЕ 3

PESTLIED АНАЛИЗ: Политически, икономически, социално-културни, технологични, правни, международни, екологични, демографски фактори.							
Външни фактори, които трябва да се вземат предвид		Значение за организацията					
		Значително влияние		Минимално влияние		Без влияние	
		Позитивно	Негативно	Позитивно	Негативно	Позитивно	Негативно
1.	Политически фактори, които трябва да се имат предвид						
	В максимална степен ли се спазва неприкосновеността на правата на собственост и върховенството на закона и в каква степен са разпространени негативни тенденции на територията на МИГ "Балчик-Генерал"?						
	Възможно ли е някакво предстоящо законодателство/национално, областно или регионално/ да промени данъчното облагане и пряко да повлияят на вашия бизнес, положително или отрицателно на територията на МИГ "Балчик-Генерал"?						
	Как бизнес регулацията, заедно с всички планирани промени в нея, ще се отрази на вашия бизнес на територията на МИГ "Балчик-Генерал"?						
	Как правителството подхожда към корпоративната политика, корпоративната социална отговорност, проблемите на околната среда и законодателството за защита на клиентите на територията на МИГ "Балчик-Генерал"?						
	Има ли групи политически фактори, които вероятно ще се променят на територията на МИГ "Балчик-Генерал"?						
2.	Икономически фактори, които трябва да се имат предвид						
		Значително влияние		Минимално влияние		Без влияние	
		Позитивно	Негативно	Позитивно	Позитивно	Негативно	Позитивно
	Колко стабилна е настоящата локална икономика на територията на МИГ "Балчик-Генерал"?						
	Динамиката на икономическата промяна за текущата календарна година						

ПРИЛОЖЕНИЕ 3

	на територията на МИГ "Балчик-Генерал е в посока стагнация/ подем/без промяна?						
	Стабилни ли са основните обменни курсове или са склонни да варират значително на територията на МИГ "Балчик-Генерал"??						
	Нивата на разполагаемия доход на клиентите нарастват или спадат на територията на МИГ "Балчик-Генерал"?						
	Как е вероятно това да се промени през следващите няколко години на територията на МИГ "Балчик-Генерал"?						
	Процентът на безработица и възможността да наемете квалифицирана работна ръка срещу високо трудово възнаграждение на територията на МИГ "Балчик-Генерал Тошево" влияят ли пряко на основната ви фирмена дейност?						
	Лесно ли ще бъде изграждането на квалифицирана работна сила на територията на МИГ "Балчик-Генерал Тошево"?						
	Потребителите и предприятията имат ли лесен достъп до кредит на територията на МИГ "Балчик-Генерал Тошево"?						
	Как глобализацията влияе върху икономическата среда на територията на МИГ "Балчик-Генерал Тошево"?						
	Има ли други икономически фактори, които трябва да имате предвид на територията на МИГ "Балчик-Генерал Тошево"?						
3	Социално-културни фактори, които трябва да се имат предвид						
		Значително влияние		Минимално влияние		Без влияние	
		<i>Позитивно</i>	<i>Негативно</i>	<i>Позитивно</i>	<i>Позитивно</i>	<i>Негативно</i>	<i>Позитивно</i>
	Вероятност за грастични промени ли се наблюдава спрямо темпът на нарастване на населението и възрастовият профил на територията на МИГ "Балчик-Генерал Тошево"?						

ПРИЛОЖЕНИЕ 3

	Вероятно ли е промяната в отношението на поколенията да повлияе на това, което правите на територията на МИГ "Балчик-Генерал Тошево"?						
	Динамично ли се променят текущите нива на здраве, образование и социална мобилност във Вашето общество на територията на МИГ "Балчик-Генерал Тошево"?						
	Различни ли са за различните възрастови групи съществуващите модели на заетост, тенденции на пазара на труда и отношение към работата на територията на МИГ "Балчик-Генерал Тошево"?						
	Има ли скорошни социокултурни промени и различни социални нагласи, социални табута, , които биха могли да повлияят на на Вашия бизнес на територията на МИГ "Балчик-Генерал Тошево"?						
	Как религиозните вярвания и изборът на начин на живот влияят на населението на територията на МИГ "Балчик-Генерал Тошево"?						
	Има ли вероятност други социално-културни фактори да доведат до промяна за Вашия бизнес, развиващ се на територията на МИГ "Балчик-Генерал Тошево"?						
4	Технологични фактори, които трябва да се имат предвид						
		Значително влияние		Минимално влияние		Без влияние	
		<i>Позитивно</i>	<i>Негативно</i>	<i>Позитивно</i>	<i>Позитивно</i>	<i>Негативно</i>	<i>Позитивно</i>
	Има ли нови технологии, които бихте могли да използвате на територията на МИГ "Балчик-Генерал Тошево"?						
	Има ли някакви нови технологии на хоризонта, които биха могли радикално да повлияят на Вашата работа или Вашата индустрия на територията на МИГ "Балчик-Генерал Тошево"?						
	Има ли някой от Вашите конкуренти достъп до нови технологии, които биха могли да предефинират техните продукти на територията на МИГ "Балчик-Генерал Тошево"?						

ПРИЛОЖЕНИЕ 3

	Имате ли възможност да се възползвате от новостите в администрацията и образователните институции на територията на МИГ "Балчик-Генерал Тошево"?						
	Как промените в инфраструктурата са повлияли на моделите на работа (например нивата на дистанционна работа) на територията на МИГ "Балчик-Генерал Тошево"?						
	Има ли съществуващи технологични центрове на територията на МИГ "Балчик-Генерал Тошево", с които бихте могли да работите или да се учите?						
	Има ли други технологични фактори на територията на МИГ "Балчик-Генерал Тошево", които трябва да имате предвид ?						
5	Законови фактори, които трябва да се имат предвид						
		Значително влияние		Минимално влияние		Без влияние	
		<i>Позитивно</i>	<i>Негативно</i>	<i>Позитивно</i>	<i>Позитивно</i>	<i>Негативно</i>	<i>Позитивно</i>
	Приложено ли е законодателство на територията на МИГ "Балчик-Генерал Тошево" във връзка с превенцията на дискриминацията?						
	Приложено ли е законодателство на територията на МИГ "Балчик-Генерал Тошево" във връзка със здраве и безопасност?						
	Приложено ли е законодателство на територията на МИГ "Балчик-Генерал Тошево" във връзка със защита на потребителите?						
	Приложено ли е законодателство на територията на МИГ "Балчик-Генерал Тошево" във връзка с въпросите на медиацията, семейна, търговска?						
	Приложено ли е законодателство на територията на МИГ "Балчик-Генерал Тошево" във връзка с въпросите на авторското право и патентите?						
	Има ли разработена велосипедна и пешеходна стратегия, отчитаща местните активи и						

ПРИЛОЖЕНИЕ 3

	интересите на местния бизнес, неправителствен и публичен сектор на територията на МИГ "Балчик-Генерал Тошево"?						
6	Екологични фактори, които трябва да се имат предвид						
		Значително влияние		Минимално влияние		Без влияние	
		<i>Позитивно</i>	<i>Негативно</i>	<i>Позитивно</i>	<i>Позитивно</i>	<i>Негативно</i>	<i>Позитивно</i>
	Как въпросите, свързани с природната среда и устойчивостта, вкл. темата за изменението на климата. Влияе върху екологичната среда на територията на МИГ "Балчик-Генерал Тошево"?						
	Отразено ли е в разработените стратегически документи значението на холистичното мислене, влияещо на маркетинговата ориентация на заинтересованите страни на територията на МИГ "Балчик-Генерал Тошево"?						
	Има ли текущи промени с фокус регулациите за емисиите от превозни средства или други политически и законодателни промени влияещи на екологичния фактор на територията на МИГ "Балчик-Генерал Тошево"?						
	Анализира ли се и проследява статистически връзката на чувствителността към естествената среда, където се намират местните пазари и удовлетвореността на служители и клиенти на територията на МИГ "Балчик-Генерал Тошево"?						
	Има ли практика за повешаване на знанието за екологичния фактор при адаптиране на продукти, услуги и решения в дългосрочен план на местни жители от всеки възраст на територията на МИГ "Балчик-Генерал Тошево"?						
	Активно ли се реализира подкрепата за устойчивост чрез изграждане на оптимизация на ресурсите в местния бизнес на територията на МИГ "Балчик-Генерал Тошево"?						

ПРИЛОЖЕНИЕ 3

	Местният бизнес демонстрира ли ценностите на местната продукция чрез намаляване на вредните, неразградими материали и използването на еко-устойчиви опаковки.						
	Отразено ли е в разработените стратегически документи значението на промените във времето и климата, устойчивото управление на отпадъците и използването на зелени и екологични продукти и практики на територията на МИГ "Балчик-Генерал Тошево"?						
	Отразено ли е в разработените стратегически документи законодателни промени, свързани с устойчивото управление на различните видове замърсители и рециклирането на територията на МИГ "Балчик-Генерал Тошево"?						
7	Международни фактори, които трябва да се имат предвид						
		Значително влияние		Минимално влияние		Без влияние	
		<i>Позитивно</i>	<i>Негативно</i>	<i>Позитивно</i>	<i>Позитивно</i>	<i>Негативно</i>	<i>Позитивно</i>
	Има ли силно влияние от международни фактори, което от своя страна се отразява на цените и наличността, които биха могли да повлияят на вашия бизнес на територията на МИГ "Балчик-Генерал Тошево"?						
	Има ли завишена динамика при вашите вериги за доставки, както и при вашите клиенти на територията на МИГ "Балчик-Генерал Тошево"?						
	Наблюдава ли се засилно влияние от международните фактори, което от своя страна се отразява на цените и наличността на стоките и услугите, които биха могли да повлияят на вашия бизнес на територията на МИГ "Балчик-Генерал Тошево"?						
	Има ли разработена международна маркетингова стратегияобхващаща интересите на местния бизнес на територията на МИГ "Балчик-Генерал Тошево"?						

ПРИЛОЖЕНИЕ 3

8	Демографски фактори, които трябва да се имат предвид	Значително влияние		Минимално влияние		Без влияние	
		Позитивно	Негативно	Позитивно	Позитивно	Негативно	Позитивно
	Поддържа ли се регулярно статистика на броя местни бизнесмени и инвеститори, развиващи своя бизнес на пазара, дали ще инвестират в решения, които могат да заменят работната сила или част от това, което правят с автоматизация на територията на МИГ "Балчик-Генерал Тошево"?						
	Актуализират ли се на местните стратегически документи към международните критерии относно целия набор от социално-икономически фактори, които включват пол, пол, етническа принадлежност, раса, религия, език(ове), местоположение образование и заетост, на територията на МИГ "Балчик-Генерал Тошево"?						
	Има ли пряка зависимост за повишаване на покупателната активност на местен продукт и текущият статус на семейното положение/ възрастта на децата им/ на целеви купувач на територията на МИГ "Балчик-Генерал Тошево"?						
	Подходящ маркетингов канал ли е избран, който използвате, за да съобщите защо местния продукт е по-добър от другите конкуренти на пазарната ниша на територията на МИГ "Балчик-Генерал Тошево"?						